

*Pula Község Önkormányzata
8291 Pula, Fő u. 32.*

JEGYZŐKÖNYV

mely készült Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2019. március 27. napján (szerda) 17:00 órakor kezdődő nyilvános rendes testületi üléséről.

Az ülés helyszíne: Pula, Faluház

Jelen voltak: **Szenger István Bálint, polgármester**
Holczer Balázs, alpolgármester
Gettinger Szilvia, képviselő
Piller Ferenc, képviselő

Állandó meghívottként, tanácskozási joggal:

Szines Erna Eszter jegyző
Dr. Cseh Balázs, aljegyző, jkv.-vezető

Meghívott vendégek: -

Lakosság részéről: 1 fő

Szenger István Bálint polgármester úr köszöntötte a megjelenteket, megállapította a testület határozatképességét, mivel a képviselő-testület 4 tagja közül 4 képviselő jelen volt. Az ülést megnyitja és előterjesztette az ülés napirendjét. Javasolta a napirendi pontok elfogadását az alábbiak szerint:

1. ***Az Eszterházy Károly Közalapítvány működésének ügye***
előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester
2. ***A körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontjainak meghatározása***
előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester
3. ***Pula Község 2018-2023-as időszakra szóló Környezetvédelmi Programjának elfogadása***
előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

4. A Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelme

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

5. Egyéb ügyek

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

- Selejtezési Bizottság felállítása

Ellenvetés, módosítási javaslat nem érkezett, Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatban 4 igen szavazattal, 0 ellenszavazat és 0 tartózkodással döntött és az alábbi határozatot hozta:

15/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:

a napirendi pontok elfogadásáról

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Szenger István Bálint polgármester által javasolt napirendi pontokat elfogadta.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: azonnal

1. Napirendi pont: Az Eszterházy Károly Közalapítvány működésének ügye

Előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

Szenger István Bálint polgármester úr ismertette a napirendet (Jegyzőkönyv I. melléklete), majd elmondta, hogy sajnálatos módon az alapítvány költségvetése nem teszi lehetővé a további működést, mivel évek óta csökken az adó 1%-os felajánlás valamint törvény által előírt kötelező kiadások növekedtek és nem lehet hosszabb távon tartalékot képezni, ezért a kuratórium döntést hozott az alapítvány megszüntetéséről és kérte az alapítót, az önkormányzatot a megszüntetés kezdeményezésére. Nagyon sajnálja, hogy így fordult az alapítvány sorsa, mert ő személy szerint is közreműködött az alapítvány létrehozása során. Ha valami olyan dolog lesz a településen, amely az alapítvány célfeladatai közé tartozott, azt továbbra is csak együtt, közösen tudják majd megtenni.

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, az előterjesztett határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatát hozta:

16/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:*az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetéséről*

Pula Község Önkormányzat Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, kezdeményezi a Veszprémi Törvényszék, mint illetékes bíróság előtt az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetését, mivel a Közalapítvány által ellátandó közfeladatok ellátásának biztosítása más módon hatékonyabban megvalósítható.

Pula Község Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetése iránti nemperes eljárást a Veszprémi Törvényszék, mint illetékes bíróság előtt kezdeményezze, továbbá az Önkormányzat honlapján tájékoztassa a nyilvánosságot a Közalapítvány megszüntetéséről, valamint vagyonának felhasználásáról.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az alapítvány megszüntetéséhez kapcsolódó intézkedések megtételére, a szükséges dokumentumok aláírására.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

2. Napirendi pont: *A körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontjainak meghatározása*

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

Szenger István Bálint polgármester úr tájékoztatja a képviselőket, hogy ez egy minden évben felmerülő jogszabályi kötelesség, jelenleg a pulai gyermekek területileg a nagyvázsonyi óvodához tartoznak körzet szerint. Az időpont az óvodavezetéssel egyeztetve került meghatározásra. Ezt követően a polgármester az előterjesztés szerint határozati javaslatot terjeszti elő elfogadásra.

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, az előterjesztett határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatát hozta:

17/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:
*a körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó
 beiratkozási időpontjainak meghatározásáról*

Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete „A körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontjainak meghatározása” szülő előterjesztést megtárgyalta arról a következő határozatot hozta:

1./ Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Nagyvázsonyi Mesevár Óvoda és Bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontokat 2019. április 24. napján (szerda) 08.00 - 17.00 óra között és 2019. április 25. napján (csütörtök) 08.00 - 17.00 óra között állapítja meg.

2./ Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Nagyvázsonyi Mesevár Óvoda és Bölcsőde felvételi körzetét a 2019/20-as nevelési évre vonatkozóan változatlanul fenntartja.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

3. Napirendi pont: *Pula Község 2018-2023-as időszakra szóló Környezetvédelmi Programjának elfogadása*

Előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

Szenger István Bálint polgármester úr ismertette a napirendet (Jegyzőkönyv II. melléklete), elmondta, hogy az 1995. évi LIII. környezetvédelmi törvény (Kt.) 46.§ (2.) bekezdése az önkormányzatok számára kötelező feladatként írja elő a környezetvédelmi program elkészítését. A múlt évben elkezdődött egy újabb középtávú program előkészítése. Ennek eredményét terjesztik most a képviselő-testület elé. Javasolta a határozati javaslatot az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadni.

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, az előterjesztett határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatát hozta:

18/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:
a község környezetvédelmi programjának elfogadásáról

Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete
 Nagyvázsony, Pula, Mencshely Községek

Környezetvédelmi Programját a 2018-2023-as időszakra a melléklet szerinti tartalommal elfogadta.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester
Határidő: értelem szerint

4. Napirendi pont: A Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelme

Előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

Szenger István Bálint polgármester tájékoztatja a képviselőket, hogy támogatási kérelem érkezett a Pulai Ifjúsági Klub részéről (Jegyzőkönyv IV. melléklete), akik évek óta aktívan, közösségformáló módon munkálkodnak a településen és részt vesznek minden rendezvényen, illetve programon.

Holczer Balázs alpolgármester

Bejelenti érintettségét, mivel ő a kérelmező, a Pulai Ifjúsági Klub elnöke, majd kéri a szavazásból történő kizárását. Megjegyzi, hogy amennyiben részt vehet a szavazáson úgy tartózkodni fog. Elmondja, hogy sokat tesznek a faluért és sajnos ők is anyagi nehézségekkel küzdenek az adó 1%-okból származó bevételeik csökkenése miatt, ezért is kéri a támogatást.

Szenger István Bálint polgármester

Tudomásul veszi az érintettség bejelentését, majd javasolja, hogy ne zárják ki Holczer Balázs alpolgármester urat a szavazásból. A polgármester úr az alábbi határozati javaslatot terjeszti elő:

HATÁROZATI JAVASLAT

Holczer Balázs érintettség okán szavazásból történő kizárásáról

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy Holczer Balázst a Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelmének ügyében nem zárja ki a szavazásból személyes érintettség miatt.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester
Határidő: azonnal

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, az fentebbi határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 3 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatát hozta:

19/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:*Holczer Balázs érintettség okán szavazásból történő kizárásáról*

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy Holczer Balázst a Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelmének ügyében nem zárja ki a szavazásból személyes érintettség miatt.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: azonnal

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, az előterjesztett határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 3 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 1 tartózkodással a következő határozatát hozta:

20/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:*a Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelméről*

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Pulai Ifjúsági Klub támogatás iránti kérelmével kapcsolatos előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

1.) Pula Község Önkormányzata képviselő-testülete az önkormányzat 2019. évi költségvetésének terhére a Pulai Ifjúsági Klub (8291 Pula Fő utca 63.; adószám: 19382584-1-19) elnevezésű civil szervezet részére a programjainak megvalósításához 50.000,- Ft, azaz ötvenezer forint támogatást biztosít. A támogatás kifizetésének módja a megállapodás szerint történik a pénzeszköz átadásáról szóló megállapodás aláírását követő 30 napon belül.

2.) Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Szenger István Bálint polgármester Urat, hogy a támogatott szervezet részére a pénzeszköz átadásáról szóló megállapodással kapcsolatos intézkedéseket tegye meg.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

4. Napirendi pont: Egyéb ügyek

Előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

a. Selejtezési Bizottság felállítása

Szenger István Bálint polgármester

Tájékoztatja a képviselőket, hogy az önkormányzat tulajdonában több olyan eszköz, tárgy van, amely már használhatatlan és leselejtezhető, ezért hasznos lenne egy selejtezési bizottság létrehozása, amely bizottság felmérné ezek számát és értékét, illetve azt követően összeállítana egy javaslatot. Felkéri a jelen lévő Holczer Balázs alpolgármestert és Holczer Jánosnét a bizottságba történő munkára, majd kéri jegyző asszonyt, hogy a pénzügy részéről tegyen javaslatot.

Szines Erna Eszter jegyző

Javasolja Kovács Ilona pénzügyi ügyintézőt a bizottság tagjának.

Szenger István Bálint polgármester megköszöni a javaslatot, majd a polgármester az alábbi határozati javaslatot terjeszti elő:

HATÁROZATI JAVASLAT*Selejtezési Bizottság felállításáról*

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határozott, hogy az önkormányzati tulajdonú felesleges ingó vagyontárgyak selejtezésének lebonyolítására Selejtezési Bizottságot hoz létre. A Bizottság elnökének és tagjainak a következő személyeket kéri fel:

Elnök: Holczer Balázs képviselő, alpolgármester
Tagok: Kovács Ilona, pénzügyi ügyintéző
Holczer Jánosné, hivatalsegéd

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel kérdés, hozzászólás nem hangzott el, az fentebbi határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 3 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 1 tartózkodással a következő határozatát hozta:

21/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:*Selejtezési Bizottság felállításáról*

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határozott, hogy az önkormányzati tulajdonú felesleges ingó vagyontárgyak selejtezésének lebonyolítására Selejtezési Bizottságot hoz létre. A Bizottság elnökének és tagjainak a következő személyeket kéri fel:

Elnök: Holczer Balázs képviselő, alpolgármester
 Tagok: Kovács Ilona, pénzügyi ügyintéző
 Holczer Jánosné, hivatalsegéd

Felelős: Szenger István Bálint polgármester
Határidő: értelem szerint

b.) Orvosi szolgálat

Szenger István Bálint polgármester úr tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az orvosi szolgáltatásokkal kapcsolatosan két megkeresés is érkezett, egyrészt a fogorvos úr élt megkereséssel a fogorvosi szék bérleti díja miatt, másrészt Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatától is megkeresés érkezett a központi orvosi ügyelet miatt, majd átadta a szót jegyző asszonynak és kérte ismertesse a megkeresés lényegét.

Szines Erna Eszter jegyző

Ismertette, hogy a háziorvosi központi orvosi ügyelet veszprémi székhellyel, Veszprém Önkormányzata által biztosítottan. Veszprém egészségügyi alapellátási kötelezettsége Veszprém Megyei Jogú Város közigazgatási területén kívül feladat-átvállalási megállapodás alapján több településre terjed ki. Veszprém MJV Önkormányzata biztosítja az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó felnőtt háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást 16 település területén, amelybe bele tartozik Mencshely is. Hajmáskér, Sóly és Szentkirályszabadja, illetve Vilonya település jelezte csatlakozási szándékát. Emiatt szükséges a módosítás. Javasolja a tervezet elfogadását.

Ezt követően Szenger István Bálint polgármester úr az alábbi határozati javaslatot terjeszti elő:

HATÁROZATI JAVASLAT

az egészségügyi alapellátás orvosi ügyeleti feladat-átvállalásáról

Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete „Az egészségügyi alapellátás orvosi ügyeleti feladat-átvállalásáról szóló megállapodás” tárgyú előterjesztést megtárgyalta arról a következő határozatot hozta:

1./ Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete jóváhagyja e határozat melléklete szerinti felnőtt háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátás feladatának átvállalásáról szóló szerződéses megállapodást.

2./ A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a megállapodás megkötésére és aláírására.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester
Határidő: értelem szerint

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, a fentebbi határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 0 tartózkodással a következő határozatát hozta:

22/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:

az egészségügyi alapellátás orvosi ügyeleti feladat-átvállalásáról

Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete „Az egészségügyi alapellátás orvosi ügyeleti feladat-átvállalásáról szóló megállapodás” tárgyú előterjesztést megtárgyalta arról a következő határozatot hozta:

1./ Mencshely Község Önkormányzatának képviselő-testülete jóváhagyja e határozat melléklete szerinti felnőtt háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátás feladatának átvállalásáról szóló szerződéses megállapodást.

2./ A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a megállapodás megkötésére és aláírására.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

Szines Erna Eszter jegyző

Ismertette, hogy megkeresés érkezett a fogorvos úr részéről, hogy cserélni kellene a fogorvosi székét, amelyhez kérte a feladatellátás székhelytelepülést, Nagyvázsöny önkormányzatát a szék bérelésére, illetve hozzájárulás biztosítására. Előzetesen felmerült, hogy a fogorvosi szék megvásárlása a fogorvos úr elsődleges érdeke, ezért annak költségei terheljék a fogorvos urat. Viszont a megbeszélések és egyeztetések során arra jutottak, hogy egy korszerű, röntgennel ellátott gép beszerzése lehet közös érdek és egy együttműködés alapja, amely közös hozzájárulás útján valósulhat meg. Több konstrukciót is kidolgoztak, ezek a verziók kiküldésre kerültek. Nagyvázsöny Község Önkormányzatának Képviselő-testülete már megtárgyalta a kérdést és úgy döntött, hogy 10 éves teljes körűen garanciális bérleti lehetőséget támogatja, amely bérleti díjhoz Nagyvázsöny Község Önkormányzata legfeljebb 50 ezer forint hozzájárulást tud nyújtani a költségvetés és a lakosság szám alapján. Ehhez a feladatellátásban részt vevő önkormányzatok még hozzájárulhatnak együttesen lakosság számuk mértékére tekintettel és fogorvos úr is hozzájárulhatna a fennmaradó összeggel. Mivel a feladatellátásban Pula is részt vesz, ezért a képviselő-testületnek dönteni kell, hogy vállalja-e a hozzájárulást. Ez körülbelül 1-2 ezer forintot jelent havonta. Javasolja a 10 éves teljes körűen garanciális bérleti lehetőségről szóló tervezet elfogadását.

Szenger István Bálint polgármester

Szenger István Bálint polgármester úr az alábbi határozati javaslatot terjeszti elő:

HATÁROZATI JAVASLAT

*az Anthos A7 típusú fogászati kezelőegység és tartozékai
bérléséről*

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a határozat melléklete szerinti Anthos A7 típusú fogászati kezelőegység és tartozékai bérléséről szóló megállapodást jóváhagyja a tervezetet elfogadja.

A képviselő-testület döntése szerint a 82.600 Forint/hó bérleti díjhoz a feladatellátásban részt vevő önkormányzatok lakosságszámához igazodóan, lakosságszámához mérten hozzájárulást nyújt az önkormányzat költségvetésének terhére.

A képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy a döntésről az érintett feleket tájékoztassa.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, a fentebbi határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 0 tartózkodással a következő határozatát hozta:

23/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:

*az Anthos A7 típusú fogászati kezelőegység és tartozékai
bérléséről*

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a határozat melléklete szerinti Anthos A7 típusú fogászati kezelőegység és tartozékai bérléséről szóló megállapodást jóváhagyja a tervezetet elfogadja.

A képviselő-testület döntése szerint a 82.600 Forint/hó bérleti díjhoz a feladatellátásban részt vevő önkormányzatok lakosságszámához igazodóan, lakosságszámához mérten hozzájárulást nyújt az önkormányzat költségvetésének terhére.

A képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy a döntésről az érintett feleket tájékoztassa.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

*c.) Barbara Steigman adásvételi ügye***Szenger István Bálint polgármester**

Átadja szót aljegyző úrnak, hogy az ügy jelenlegi állásáról tájékoztassa a képviselő-testület tagjait. Emlékezteti a képviselőket, hogy a hölgy minden eljárási költséget már rendezett az évek során és a vételárat is előre átutalta az önkormányzatnak.

Dr. Cseh Balázs aljegyző

Elmondja, hogy Barbara Steigman még 2014-ben azzal fordult az önkormányzathoz, hogy a pulai 073/3 hrsz-ú, legelő művelési ágú földterületből egy meghatározott részt meg kíván vásárolni. Az önkormányzat az 59/2014. (VIII. 25.) és 2017-ben a 39/2017. (IV. 26.) számú határozataival támogatta is ezt. Azonban a telekmegosztás, telekalakítás, kimérés és belterületbe eljárási során az eredetileg megvásárolni kívánt ingatlan új helyrajzi számot kapott Pula belterületi 139 hrsz-ú művelési ág alól kivett megnevezésű ingatlanként jött létre. Bár a testület korábban döntött a pulai 073/3 hrsz-ú ingatlanból telekmegosztás következtében létrejött pulai 073/8 hrsz-ú ingatlan eladásáról, de a belterületbe vonás során történő helyrajzi szám változása miatt új határozatot javasol hozni, amelyben az önkormányzat képviselő-testülete hozzájárul a most már Pula belterületi 139 hrsz-ú ingatlan eladásához.

Szenger István Bálint polgármester kéri az alábbi határozati javaslat elfogadását:

HATÁROZATI JAVASLAT

a Pula belterületi 139. hrsz. ingatlan értékesítéséről

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az alábbiak szerint határozott:

- 1.) Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 59/2014.(VIII.25.) önkormányzati határozatában foglaltakat továbbra is fenntartja azt megerősíti.
- 2.) Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 39/2017.(IV.26.) önkormányzati határozatában foglaltakra figyelemmel, annak végrehajtása során létrejött Pula belterületi 139. hrsz. ingatlant a megjelölt határozatok alapján értékesíti.
- 3.) A képviselő-testület döntése értelmében értékesíti a önkormányzati tulajdonú, Pula belterületi 139 helyrajzi számon nyilvántartott, 1012 m² nagyságú, kivett beépítetlen terület megnevezésű ingatlant.

A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a határozatban foglaltak végrehajtásáról intézkedjen.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester
Határidő: értelem szerint

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, a fentebbi határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 0 tartózkodással a következő határozatát hozta:

24/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:

a Pula belterületi 139. hrsz. ingatlan értékesítéséről

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az alábbiak szerint határozott:

- 1.) Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 59/2014.(VIII.25.) önkormányzati határozatában foglaltakat továbbra is fenntartja azt megerősíti.
- 2.) Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 39/2017.(IV.26.) önkormányzati határozatában foglaltakra figyelemmel, annak végrehajtása során létrejött Pula belterületi 139. hrsz. ingatlant a megjelölt határozatok alapján értékesíti.
- 3.) A képviselő-testület döntése értelmében értékesíti a önkormányzati tulajdonú, Pula belterületi 139 helyrajzi számon nyilvántartott, 1012 m² nagyságú, kivett beépítetlen terület megnevezésű ingatlant.

A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a határozatban foglaltak végrehajtásáról intézkedjen.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

d.) Közvilágítás

Szenger István Bálint polgármester

A Kab-hegy utca és Kis-utca környékén nem túl jó a közvilágítás, ezért az nagyon veszélyes éjszaka a forgalom miatt is. Kidolgoztak egy konstrukciót erre a felújításra, ami öt lámpaoszlopot érintene, ezeken lenne nagyobb teljesítményűre kicserélve, ezzel javulna a közvilágítás ezen a szakaszon, biztonságosabbá, veszélytelenebbé válhatna az útszakasz.

Gettinger Szilvia képviselő

Nem ért egyet, hogy ez megoldás lenne, de meggyőzhető. Sajnos csak több lámpa lesz, meg jobb, de attól még nem fogják gyorsabban megcsinálni ha esetleg elromlik.

Szenger István Bálint polgármester

Csak egy lámpával lesz több a javítás üteme sajnos ezzel nem változik.

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel további kérdés, hozzászólás nem hangzott el, kéri az alábbi határozati javaslat elfogadását:

HATÁROZATI JAVASLAT

lámpatestek cseréjéről és vásárlásáról

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a 2019. évi költségvetésének terhére biztosítja öt darab közvilágítást célzó lámpatest cseréjét.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

Szenger István Bálint polgármester úr, mivel a napirendi ponttal kapcsolatosan kérdés, hozzászólás nem hangzott el, a fentebbi határozati javaslatot szavazásra felterjesztette.

Jelen lévő képviselő-testületi tagok száma: 4 fő

Döntéshozatalban részt vevők száma: 4 fő

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 0 tartózkodással a következő határozatát hozta:

25/2019. (III. 27.) számú önkormányzati határozat:

lámpatestek cseréjéről és vásárlásáról

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a 2019. évi költségvetésének terhére biztosítja öt darab közvilágítást célzó lámpatest cseréjét.

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Határidő: értelem szerint

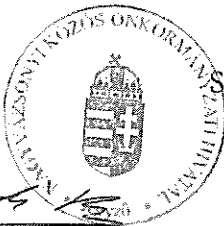
Szenger István Bálint polgármester úr mivel több kérdés, hozzászólás, javaslat egyéb napirendi pontra nem volt, megköszönte a részvételt és az aktív munkát, majd a nyilvános képviselő – testületi ülést 17:44 órakor bezárta.

K.m.f.

Szenger István Bálint
polgármester

Szinesei Erna Eszter
jegyző

 Dr. Cseh Balázs
 aljegyző
 a jegyző távollétében

MEGHÍVÓ

Pula Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2019. március 27. napján (szerda) 17:00 órai kezdettel rendes nyilvános testületi ülést tart, melyre ezúton meghívom.

Helye: Pula, Faluház

1. Az Eszterházy Károly Közalapítvány működésének ügye (az előterjesztés később kerül kiküldésre)

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

2. A körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontjainak meghatározása

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

3. Pula Község 2018-2023-as időszakra szóló Környezetvédelmi Programjának elfogadása

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

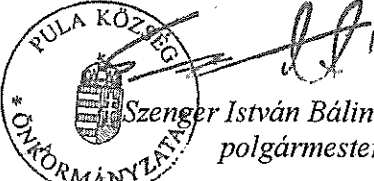
4. A Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelme

előterjesztő: Szenger István Bálint polgármester

5. Egyéb ügyek

- Selejtezési Bizottság felállítása

Pula, 2019. március 22.

Szenger István Bálint
polgármester

Szám: Pul/28-4/2019

ELŐTERJESZTÉS

Pula Község Önkormányzat képviselő-testületének
2019. február 28. napi soron következő nyilvános ülésére

Tárgy: : Az Eszterházy Károly Közalapítvány működésének ügye

Előadó: Szenger István Bálint polgármester

Előkészítő: Dr. Cseh Balázs aljegyző

Melléklet: Az Eszterházy Károly Közalapítvány 2019. március 20. napi kuratóriumi ülésének jegyzőkönyve

A döntés meghozatala egyszerű többséget igényel.

Az előterjesztést törvényességi szempontból megvizsgáltam:

*Szinesí Erna Eszter
jegyző*

Tisztelt Képviselő-testület!

Megkeresés érkezett Pula Község Önkormányzatához, mint az Eszterházy Károly Közalapítvány Alapítójához.

Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma 2018. október 27. napján tartott ülésén egyhangúlag támogatta az Alapítvány megszüntetését, tekintettel arra, hogy az Alapítvány tevékenységére kevés a rendelkezésre álló pénzügyi forrás, a pályázati lehetőség csekély, szakértő támogatókkal és pénzügyi forrással nem rendelkezik. Jelenlegi formájában a közalapítvány nem tudja céljait hatékonyan megvalósítani.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a közalapítvány alapítója a bíróságnál kezdeményezze a közalapítvány megszüntetését arra való hivatkozással, hogy a közfeladat ellátásnak biztosítása más módon, vagy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható.

Az (5) bekezdés előírja továbbá, hogy a közalapítvány köteles a megszünt alapítvány vagyonát – a hitelezők kielégítése után – a megszünt közalapítvány céljához hasonló célra fordítani, és erről a nyilvánosságot megfelelően tájékoztatni.

A közalapítvány alapító okiratának V.3. pontja a megszűnése esetére hasonlóan rendelkezik: „A megszünt alapítvány vagyonát az alapítvány céljaival azonos vagy ahhoz hasonló célú alapítvány támogatására kell fordítani.”

Javasolták, hogy a közfeladat, azaz Alapítvány alapító okiratának I.8. pontjában részletezett kulturális tevékenység, valamint a kulturális örökség megóvása és műemlékvédelem ellátását az Alapító más módon biztosítsa, tekintettel arra, hogy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható lenne.

Az Alapítvány alapító okiratának V.2. pontja alapján, ha megszűnési ok következik be, a kuratórium értesíti az alapítói jogokat gyakorló személyt a szükséges intézkedések megtétele érdekében. Ha az alapítói jogokat gyakorló személy a megszűnési ok alapján 30 napon belül érdemi intézkedést nem hoz, a kuratórium ezt követően köteles a nyilvántartó bírósághoz bejelenteni a megszűnési okot.

A 2019. március 20. napján tartott kuratóriumi ülésen a kuratórium tagjai egyhangú szavazással meghozták az alábbi kuratóriumi döntéseket:

2/2019. (III.20.) határozat

az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetése iránti eljárás ügyvédi munkadíjának kifizetéséről

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma a Közalapítvány megszüntetése iránti eljárás 55 000 Ft+ÁFA ügyvédi munkadíját kifizeti.

Felelős: Csipszger János Eszterházy Károly Közalapítvány Elnöke

Határidő: ügyvédi iroda által kiállított számla fizetési határideje

3/2019. (III.20.) határozat

az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriumának kezdeményezése Pula Község Önkormányzata felé az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetésére

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma akként határoz, hogy jelen jegyzőkönyv megküldésével értesíti Pula Község Önkormányzatát, mint Alapítót, hogy megszűnési ok áll fenn és kéri, hogy az Alapító az illetékes bíróságnál kezdeményezze a közalapítvány megszüntetését arra való hivatkozással, hogy a közfeladat ellátásnak biztosítása más módon, vagy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható.

*Felelős: Csipszer János Eszterházy Károly Közalapítvány Elnöke
Határidő: 2019. március 31.*

Az Eszterházy Károly Közalapítvány fentebbi határozatai alapján javaslom az alapítvány megszüntetése iránti eljárás kezdeményezését.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, javaslataival kiegészíteni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Pula, 2019. március 22.

Szenger István Bálint
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

...../2019. (.....) határozata
az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetéséről

Pula Község Önkormányzat Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, kezdeményezi a Veszprémi Törvényszék, mint illetékes bíróság előtt az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetését, mivel a Közalapítvány által ellátandó közfeladatok ellátásának biztosítása más módon hatékonyabban megvalósítható.

Pula Község Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetése iránti nemperes eljárást a Veszprémi Törvényszék, mint illetékes bíróság előtt kezdeményezze, továbbá az Önkormányzat honlapján tájékoztassa a nyilvánosságot a Közalapítvány megszüntetéséről, valamint vagyonának felhasználásáról.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az alapítvány megszüntetéséhez kapcsolódó intézkedések megtételére, a szükséges dokumentumok aláírására.

Határidő: értelem szerint
Felelős: Szenger István Bálint polgármester

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

mely készült Pula Község Önkormányzata hivatalos helységében (Pula, Fő u. 32.) 2019. március 20-án 18 órai kezdettel megtartott Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriumának ülésén

Jelen vannak:

Csipszer János	Kuratórium elnöke
Kertész Lajos	Kuratórium titkára
Klung Istvánné	Kuratórium tagja
Szenger István Bálint	Kuratórium tagja
Törökné Inhof Ágota	Kuratórium tagja
dr. Cseh Balázs	Nagyvázsonyi Közös Önkormányzati Hivatal aljegyzője

Csipszer János az Eszterházy Károly Közalapítvány elnöke köszönti a jelenlévőket és megnyitja az ülést megállapítja a határozatképességet, mivel a Kuratórium öt tagja jelen van. Előterjeszti az ülés napirendjét és a jegyzőkönyv hitelesítőjének javasolja Kertész Lajost az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriumának titkárát.

A Kuratórium a napirendet és a jkv. hitelesítőket – külön számozott határozat hozatala nélkül – egyhangúlag elfogadta.

1./ Eszterházy Károly Közalapítvány 2018. évi beszámolójának, közhasznúsági jelentésének megvitatása

Előterjesztő: Csipszer János Kuratórium elnöke

Csipszer János az Eszterházy Károly Közalapítvány elnöke ismertette a pénzügyi adatokat, mérleget, eredmény-kimutatást, közhasznúsági jelentést és kiegészítő mellékletet.

A kuratórium részéről kérdés, hozzászólás nem érkezett.

Csipszer János az Eszterházy Károly Közalapítvány elnöke szavazásra bocsátotta az Eszterházy Károly Közalapítvány 2018. évi beszámolóját.

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma 5 egyhangú igen szavazattal a következő határozatot hozta:

1/2019. (III.20.) határozat az Eszterházy Károly Közalapítvány 2018. évi beszámolója elfogadásáról

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma az előterjesztés szerint elfogadja az Eszterházy Károly Közalapítvány 2018. évi beszámolóját, melyet 2019. március 31. napjáig megküld az alapítónak Pula Község Önkormányzatának.

Felelős: Csipszer János Eszterházy Károly Közalapítvány Elnöke
Határidő: 2019. március 31.

Az Eszterházy Károly Közalapítvány egyszerűsített éves beszámolója és mérlege, eredménykimutatása, valamint ezek szöveges magyarázata jelen jegyzőkönyv mellékletét képezik.

2./ A Közalapítvány megszüntetés törlés iránti eljárás ügyvédi munkadíjának megvitatása

Előterjesztő: Csipszer János Kuratórium elnöke

Csipszer János elnök tájékoztatta a tagokat, hogy Szenger István Bálint Pula Község Önkormányzatának polgármesterével felkeresték dr. Cseh Balázs Nagyvázsonyi Közös Önkormányzati Hivatal aljegyzőjétől, akitől jogi segítséget kértek az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetésével kapcsolatban.

Az elnök felkérte dr. Cseh Balázs aljegyzőt ismertesse a kuratórium tagjainak a Közalapítvány megszüntetésével kapcsolatos teendőket.

dr. Cseh Balázs aljegyző elmondta az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriumának jeleznie kell az alapító önkormányzat felé, jelen esetben Pula Község Önkormányzatának a megszűnési okot, valamint ügyvédet kell megbízni a Közalapítvány megszüntetése iránti eljárás lefolytatására, ami 55 eFt+ÁFA kiadással jár.

Pula Község Önkormányzata az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriumának kezdeményezését a következő testületi ülésén megtárgyalja, ha a Közalapítvány megszüntetésére kerül sor, akkor javasolja **Pula Község Önkormányzat** (törzsszám: 431451, KSH azonosító jel: 15431459 8411 321 19, székhely: 8291 Pula, Fő u. 32. képv.: Szenger István Bálint polgármester), a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:15. § (1) bekezdése, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 34. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 64. § (1) bekezdése alapján, hatalmazza meg **Dr. Kádár Kata Ügyvédi Irodát** (székhely: 1027 Budapest, Frankel Leó út 13. I. em. 3.; kamarai nyilvántartási szám: 36062422; e-mailcím: postmaster@drkadarkata.t-online.hu , Tel./Fax: 06-1-269-4166, eljáró ügyvéd: dr. Kádár Katalin), hogy a Veszprémi Törvényszék előtt az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetése iránti eljárásban teljes jogkörrel eljárjon, mivel a Közalapítvány megszűnését csak az alapító kérheti a Veszprémi Törvényszéknél.

Szenger István Bálint Kuratórium tagja elmondta, mivel a Közalapítvány bankszámláján még rendelkezésre áll a megfelelő pénzügyi keret a megszüntetéssel kapcsolatban, ezért javasolja az ügyvédi munkadíj kifizetését.

A kuratórium tagjai egyetértettek Szenger Istvánnal.

Csipszer János elnök szavazásra bocsátotta az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetése iránti eljárás ügyvédi munkadíjának kifizetését.

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma 5 egyhangú igen szavazattal a következő határozatot hozta:

2/2019. (III.20.) határozat az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetése iránti eljárás ügyvédi munkadíjának kifizetéséről

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma a Közalapítvány megszüntetése iránti eljárás 55 000 Ft+ÁFA ügyvédi munkadíjat kifizeti.

Felelős: Csipszer János Eszterházy Károly Közalapítvány Elnöke

Határidő: ügyvédi iroda által kiállított számla fizetési határideje

3./ Közalapítvány megszüntetésével kapcsolatos egyéb feladatok megvitatása

Előterjesztő: Csipszer János Kuratórium elnöke

Csipszer János elnök elmondta a Kuratórium 2018. október 27. napján tartott ülésén egyhangúlag támogatta az Alapítvány megszüntetését, tekintettel arra, hogy az Alapítvány tevékenységére kevés a rendelkezésre álló pénzügyi forrás, a pályázati lehetőség csekély, szakértő támogatókkal és pénzügyi forrással nem rendelkezik. Jelenlegi formájában a közalapítvány nem tudja céljait hatékonyan megvalósítani. Az elnök felkérte dr. Cseh Balázs aljegyzőt a napirend ismertetésére.

dr. Cseh Balázs: Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a közalapítvány alapítója a bíróságnál kezdeményezze a közalapítvány megszüntetését arra való hivatkozással, hogy a közfeladat ellátásnak biztosítása más módon, vagy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható.

Az (5) bekezdés előírja továbbá, hogy a közalapítvány köteles a megszünt alapítvány vagyont – a hitelezők kielégítése után – a megszünt közalapítvány céljához hasonló célra fordítani, és erről a nyilvánosságot megfelelően tájékoztatni.

A közalapítvány alapító okiratának V.3. pontja a megszűnése esetére hasonlóan rendelkezik:

„A megszünt alapítvány vagyont az alapítvány céljaival azonos vagy ahhoz hasonló célú alapítvány támogatására kell fordítani.”

Javasolom, hogy a közfeladat, azaz Alapítvány alapító okiratának I.8. pontjában részletezett kulturális tevékenység, valamint a kulturális örökség megóvása és műemlékvédelem ellátását az Alapító más módon biztosítsa, tekintettel arra, hogy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható lenne.

Az Alapítvány alapító okiratának V.2. pontja alapján, ha megszűnési ok következik be, a kuratórium értesíti az alapítói jogokat gyakorló személyt a szükséges intézkedések megtétele érdekében. Ha az alapítói jogokat gyakorló személy a megszűnési ok alapján 30 napon belül érdemi intézkedést nem hoz, a kuratórium ezt követően köteles a nyilvántartó bírósághoz bejelenteni a megszűnési okot.

Csipszer János elnök megköszönte a tájékoztatást, majd szavazásra bocsátotta az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetését, arra való hivatkozással, hogy a közfeladat ellátásnak biztosítása más módon, vagy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható.

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma 5 egyhangú igen szavazattal a következő határozatot hozta:

3/2019. (III.20.) határozat az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriumának kezdeményezése Pula Község Önkormányzata felé az Eszterházy Károly Közalapítvány megszüntetésére

Az Eszterházy Károly Közalapítvány Kuratóriuma akként határoz, hogy jelen jegyzőkönyv megküldésével értesíti Pula Község Önkormányzatát, mint Alapítót, hogy megszűnési ok áll fenn és kéri, hogy az Alapító az illetékes bíróságnál kezdeményezze a közalapítvány megszüntetését arra való hivatkozással, hogy a közfeladat ellátásnak biztosítása más módon, vagy más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható.

Felelős: Csipszer János Eszterházy Károly Közalapítvány Elnöke
Határidő: 2019. március 31.

Más tárgyalandó ügy nem volt, Csipszer János elnök az ülést 18 óra 54 perckor berekesztette.

K.m.f.

Csipszer János
Eszterházy Károly Közalapítvány
Kuratórium elnöke

Kertész Lajos
Eszterházy Károly Közalapítvány
Kuratórium titkára

PULA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

8291 Pula, Fő u. 32.
Tel/Fax.: 36-88-505-400
pula@pula.hu

Szám: Pul/28-4/2019

ELŐTERJESZTÉS

Pula Község Önkormányzat képviselő-testületének
2019. március 27. napi soron következő nyilvános ülésére

Tárgy: : A körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontjainak meghatározása

Előadó: Szenger István Bálint polgármester

Előkészítő: Dr. Cseh Balázs aljegyző

A döntés meghozatala egyszerű többséget igényel.

Az előterjesztést törvényességi szempontból megvizsgáltam:

Szinesí Erna Eszter
jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban Nkt.) 83.§ (2) bekezdése szerint a fenntartó dönt az óvodába jelentkezés módjáról az óvodai általános felvételi időpontról. A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012.(VIII.31.) számú EMMI rendelet (a továbbiakban: ER) 20.§-a rendelkezik az óvodai beiratkozás szabályairól és időpontjáról.

Az ER 20. § (1) bekezdése szerint, az óvodai beiratkozásra a tárgyév április 20-a és május 20-a között kerül sor. A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a saját honlapján, valamint közlemény vagy hirdetmény közzétételét kezdeményezi a fenntartásában működő óvoda honlapján, annak hiányában a szokásos módon.

A fenntartói közlemény, hirdetmény tartalmazza:

- az óvodai felvétel, az óvodai jogviszony létesítése, valamint a nevelési év meghatározásának szabályait
- az óvodai beiratkozás időpontját
- a gyermek óvodai beiratásához szükséges közokiratok, dokumentumok szükségességét
- az óvodáztatási kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazható jogkövetkezményeket
- az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai felvételét, a nevelésükre az alapító okiratuk szerint jogosult óvodákat és azok elérhetőségét
- az óvoda felvételi körzetéről szóló tájékoztatást,
- továbbá a jogorvoslati eljárás szabályait,
- az óvodai felvétel tárgyában meghozott döntés közlésének határnapját, amely legkésőbb a beiratkozásra kiírt utolsó határnapot követő huszonegyedik munkanap.

Az Nkt. 49. §-a alapján az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik vagy ahol szülője dolgozik. A felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az óvodavezető bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvétellelre.

A települési önkormányzat közzéteszi az óvoda felvételi körzetét. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik.

A törvény alapján óvodai korú pulai gyermekek a Nagyvázsonyi Mesevár Óvoda és Bölcsőde intézménybe mint körzeti intézménybe javasolt beírtni.

Fentiek értelmében javaslom, hogy a 2019/2020-0s nevelési évre az óvodás korú gyermekek jelentkezése Pula Községben a következő időpontokban történjen:

2019. április 24-én (szerda) 08.00 - 17.00 óráig,

2019. április 25-én (csütörtök) 08.00 - 17.00 óráig.

Tájékoztatom a képviselőket, hogy a javaslat szerint ezeken a napokon kell tehát beírtni azokat a gyermekeket, akik 2019. augusztus 31-ig betöltik legalább a 3. életévüket, és óvodai jogviszonnyal még nem rendelkeznek. Az a szülő vagy törvényes képviselő, aki a szülői felügyelete vagy gyámsága alatt álló óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermekét kellő időben az óvodába nem íratja be, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § a) pontja alapján szabálysértést követ el. Az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek szülője, amennyiben gyermeke az

óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, köteles arról a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő tizenöt napon belül írásban értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, javaslataival kiegészíteni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Pula, 2019. március 22.

HATÁROZATI JAVASLAT

...../2019. (.....) határozata
*a körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó
beiratkozási időpontjainak meghatározásáról*

Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete „A körzeti óvoda és bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontjainak meghatározása” szóló előterjesztést megtárgyalta arról a következő határozatot hozta:

- 1./ Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Nagyvázsonyi Mesevár Óvoda és Bölcsőde 2019/20-as nevelési évre vonatkozó beiratkozási időpontokat 2019. április 24. napján (szerda) 08.00 - 17.00 óra között és 2019. április 25. napján (csütörtök) 08.00 - 17.00 óra között állapítja meg.
- 2./ Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Nagyvázsonyi Mesevár Óvoda és Bölcsőde felvételi körzetét a 2019/20-as nevelési évre vonatkozóan változatlanul fenntartja.

Határidő: értelem szerint
Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Szám: Pul/28-4/2019

ELŐTERJESZTÉS

Pula Község Önkormányzat képviselő-testületének
2019. március 27. napi soron következő nyilvános ülésére

Tárgy: Pula Község 2018-2023-as időszakra szóló Környezetvédelmi Programjának elfogadása

Előadó: Szenger István Bálint polgármester

Előkészítő: Dr. Cseh Balázs aljegyző

A döntés meghozatala egyszerű többséget igényel.

Az előterjesztést törvényességi szempontból megvizsgáltam:

*Szinesz Erna Eszter
jegyző*

Tisztelt Képviselő-testület!

Az 1995. évi LIII. környezetvédelmi törvény (Kt.) 46.§ (2.) bekezdése az önkormányzatok számára kötelező feladatként írja elő a környezetvédelmi program elkészítését. A múlt évben elkezdődött egy újabb középtávú program előkészítése. Ennek eredményeként terjesztem a T. Képviselő testület elé az új programot, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

A települési környezetvédelmi program készítése során - a Kt. 48.§-ban foglaltak szerint - legalább az alábbi tartalmi elemeket kellett megvizsgálni:

- a települési környezet tisztasága,
- a csapadékvíz-elvezetés,
- a kommunális szennyvízkezelés, -gyűjtés, -elvezetés, -tisztítás,
- kommunális hulladékkezelés,
- a lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, település-üzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem,
- a helyi közlekedésszervezés,
- az ivóvízellátás,
- az energiagazdálkodás,
- a zöldterület-gazdálkodás,
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környeztkárosodás csökkentésének településre vonatkozó feladatait és előírásait.

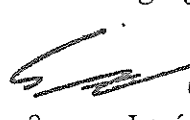

A javasolt programok, alprogramok a teljes anyag logikai menetét követik. A települési környezetvédelmi program középtávú program, mely figyelembe veszi a klímavédelem kapcsán kitűzött, vállalt időtávot is.

Nagyvázsony, Mencshely, Pula Községek a földrajzi közelség és a program megvalósításának hatékonysága miatt közös környezetvédelmi programot dolgozott ki, ezért a környezetvédelem tekintetében is együtt kívánnak működni.

A környezetvédelmi programban foglaltak aktualizálása érdekében a Kt. a program kétévenkénti felülvizsgálatát írja elő.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, javaslataival kiegészíteni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Pula, 2019. március 22.

Szenger István Bálint
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

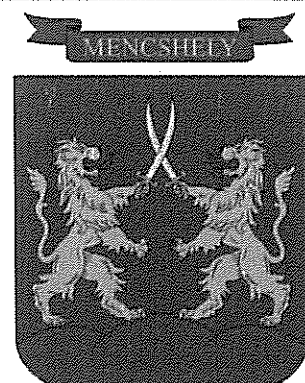
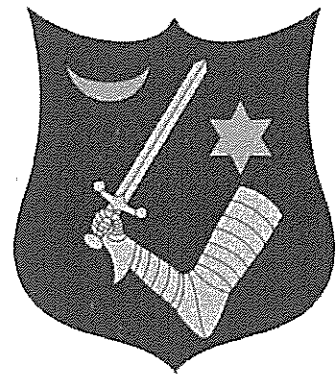
...../2019. (.....) **határozata**
a község környezetvédelmi programjának elfogadásáról

Pula Község Önkormányzatának képviselő-testülete
Nagyvázsony, Pula, Mencshely Községek
Környezetvédelmi Programját a 2018-2023-as időszakra a
melléklet szerinti tartalommal elfogadta.

Határidő: értelem szerint
Felelős: Szenger István Bálint polgármester

2018-2023

Nagyvázsony, Pula, Mencshely Községek Környezetvédelmi Programja

Készítette:

Petrovics Zsolt

okl. környezetgazdálkodási agrármérnök

környezet- és vízgazdálkodási szakmérnök

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
A Környezetvédelmi Program tartalma, felépítése	7
1. Helyzetértékelés	8
1.1 Társadalom működése	8
1.1.1 A települések elhelyezkedése	8
1.1.2 A települések története, helyi lakónépeség mutatói	10
1.1.3 Környezeti nevelés, képzés	15
1.2 Szabályozási és intézményrendszer	18
1.2.1 Szabályozás	18
1.2.2 Intézményrendszer	18
1.3 Strukturális szint	19
1.3.1 Gazdaság	19
1.3.2 Vízgazdálkodás	20
1.3.3 Közlekedés, szállítás	26
1.3.4 Energia-, anyagfelhasználás	28
1.3.5 Hulladékgazdálkodás	32
1.3.6 Tájképi, természeti adottságok	33
1.3.7 Települések környezet tisztasága	40
1.3.8 Zöldfelület-gazdálkodás	40
1.3.9 Zajterhelés	41
2. Környezeti elemek állapota	43
2.1 Levegő	43
2.2 Felszíni és felszín alatti víz	47
2.2.1 Felszíni vizek	47
2.2.2 Felszín alatti vizek	55
2.3 Talajjellemzők	58
2.4 Természetvédelem	61
2.5 Épített környezet	68
2.6 Éghajlatváltozás	72
2.7 Környezet-egészségügy	72
3. SWOT analízis	75
4. Jövőkép	77
5. Célok, célkitűzések	78
5.1 Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	79
5.1.1 Levegőminőség javítása	79
5.1.2 Zajterhelés csökkentése	79
5.1.3 Ivóvízminőség javítása	79
5.1.4 Szennyvízelvezetés- és tisztítás	79
5.1.5 Környezet és egészség	80
5.1.6 Zöldfelületek védelme	80

5.2 Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	80
5.2.1 Természet- és tájvédelem	80
5.2.2 Talajok védelme	80
5.2.3 Vizeink védelme	81
5.3 Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.	81
5.3.1 Erőforrás- és energiatakarékosság, a hatékonyság javítása	81
5.3.2 A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése	81
5.3.3 Hulladékgazdálkodás	82
5.3.4 Felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira	82
5.3.5 Közlekedés és környezet	83
5.3.6 Turizmus, ökoturizmus	83
6. Megvalósítás eszközei	84
6.1 Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	84
6.2 Társadalmi részvétel, környezeti információ	85
6.3 Tervezés	86
7. A Környezetvédelmi Program finanszírozás eszközei	87
8. A célok elérése érdekében szükséges intézkedések	89
9. A Környezetvédelmi Program végrehajtásának nyomon követése, monitoring	95

Bevezetés

A Magyar Közlöny 2015. évi 083. számában megjelent a 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015 –2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról (IV. NKP), valamint a 28/2015. (VI. 17.) OGY határozat a biológiai sokféleség megőrzésének 2015 – 2020 közötti időszakra szóló nemzeti stratégiájáról. A Nemzeti Környezetvédelmi Program (IV. NKP) a környezet- és a természetvédelem 6 évre szóló országos stratégiai terve, amelynek melléklete a természetvédelem szakmapolitikai stratégiáját tartalmazó és fő cselekvési irányait meghatározó Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (NTA).

Az 1995. évi LIII. törvény 48/A § (2) alapján a környezetvédelmi tervezés során az alacsonyabb szintű területi terveket a magasabb szintű területi környezetvédelmi tervekkel össze kell hangolni. Jelen felülvizsgálat egyik célja Nagyvázsony, Pula és Mencshely Községek Környezetvédelmi Program (továbbiakban: Program) célkitűzéseinek összehangolása a megyei és országos tervek célkitűzéseivel. Az 1995. évi LIII. törvény 48/B § (5) alapján települési önkormányzatok önálló Program helyett közös Programot is készíthetnek. A Program céljáról, tartalmáról, megvalósításáról a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. A környezetvédelmi törvény előírásainak megfelelően a környezetvédelmi Programnak a települések adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban tartalmaznia kell:

- a légszennyezettség-csökkentési intézkedési Programmal, valamint a légszennyezéssel,
- a zaj és rezgés elleni védelemmel,
- a zöldfelület-gazdálkodással,
- a települések környezet és a közterületek tisztaságával,
- az ivóvízellátással,
- a települések csapadékvíz-gazdálkodással,
- a kommunális szennyvízkezeléssel,
- a települések hulladék-gazdálkodással,
- az energiagazdálkodással,
- a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A törvény alapján a települések környezetvédelmi Program - a települések adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - tartalmazhatja továbbá, a települések

környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen,

- a területhasználattal,
- a földtani képződmények védelmével,
- a talaj, illetve termőföld védelmével,
- a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
- a rekultivációval és rehabilitációval,
- a természet- és tájvédelemmel,
- az épített környezet védelmével,
- az ár- és belvízgazdálkodással,
- az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
- a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

Jelen Program tervezési intervalluma igazodik a IV. NKP tervezési időszakához. A Program feladata, hogy a települések adottságait, a lakosság hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, - valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésekben, adódó kötelezettségeket-figyelembe véve meghatározza a települések környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. A Program összhangban van az Európai Unió 2020-ig tartó időszakra szóló 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával. A Program egyúttal a 2017–2022 közötti időszakban rendelkezésre álló európai uniós környezetügyi célú fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja.

A települések környezetpolitikájának feladata, hogy meghatározza a környezeti célokat és az elérésükhöz szükséges eszközöket. A környezetpolitikának a sokoldalú tervezési rendszerben elsősorban horizontális szakpolitikai szerepet kell betöltenie, ami biztosítja a környezetvédelmi szempontok érvényesülését a társadalmi-gazdasági tevékenységek során. A Program készítése során az ágazati stratégiákból, a szakterületi Programokból adódó, környezetvédelmet érintő főbb törekvések is figyelembe vételre, illetve beépítésre kerültek.

Az Európai Tanács és az Európai Parlament elfogadta az Európai Unió új, a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, 2020-ig tartó időszakra szóló 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programját (7EAP), amely a tagországok számára számos feladatot fogalmaz meg, ezáltal jelentős igazodási

pontot képvisel a hazai környezetpolitikai célkitűzések meghatározása során. A települések környezetpolitikájának főbb kapcsolódási pontjai:

- EU vonatkozó szakpolitikái és szabályozási eszközei.
- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program, Megyei KP, IV. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv.
- A Program a települések környezetügy átfogó középtávú Programja, mely más ágazati és szakterületi terveket és programokat is magába integrál. (Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Energiapolitikai Koncepció, Nemzeti Erdő Program, Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia, Országos Kármentesítési Program, Szennyvíz-elvezetési és Tisztítási Program, Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia, II. Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, Nemzeti Vízstratégia, a biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiája).
- EU 7. Környezetvédelmi Cselekvési Program

Ahhoz, hogy az önkormányzatok át tudják tekinteni a települések területén jelentkező környezetvédelmi problémákat, kötelezettségük szerint priorálni és kezelni tudják azokat, megfelelő környezetvédelmi helyzetértékeléssel és szakmai stratégiai elképzelésekkel kell rendelkezni. Ezek biztosításának egyik korszerű eszköze a települések Programja. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához a településeken. Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A Program megfelelő végrehajtása a helyi közösségek részvételét igényli, melynek során a legszélesebb körű partnerség megvalósítása szükséges. Ebben az önkormányzatok aktív partnerei a vállalkozások, a gazdálkodók, a tudományos, oktatási-nevelési, szakmai intézmények és civil szervezetek, valamint a lakosság. Az együttműködés fontos eleme az országos, megyei és települési szintű feladatok összehangolása is annak érdekében, hogy az adott feladatok megoldása azon a szinten valósuljon meg, ahol az a leghatékonyabban biztosítható és a megfelelő tudás és helyismeret rendelkezésre áll. A Program helyzetértékelése a környezet állapotát befolyásoló főbb hajtóerők és terhelések elemzésére, az egyes környezeti elemek és rendszerek jelenlegi helyzetének bemutatására épül. A helyzetértékelés főbb megállapításait a SWOT elemzés foglalja össze. Ezt követi a jövőkép és a stratégiai célok megfogalmazása. A stratégiai célokhoz stratégiai területek, illetve átfogó intézkedési területek és eszközök kapcsolódnak, amelyek részletesen ismertetik a célok eléréséhez szükséges cselekvési irányokat, eszközöket.

A Környezetvédelmi Program tartalma, felépítése

I.

A társadalom és a gazdaság működése – azaz az emberi tevékenységek – hajtóerőkként a környezetet érő terhelések révén együttesen befolyásolják a környezet állapotát. A Program elsőként - a célrendszerének megalapozásához- a helyzetértékelés során ismerteti és elemzi a környezeti elemek állapotát befolyásoló főbb társadalmi, gazdasági folyamatokat (hajtóerők), terheléseket.

II.

A második részben bemutatásra kerülnek a települések környezeti elemeinek állapota (levegő, felszíni és felszín alatti víz, talaj, természeti és épített környezet). Külön fejezetet szentelünk ebben a részben az éghajlatváltozásnak, a környezet-egészségügynek, kihangsúlyozva ezzel azt, hogy az ember is szerves része az őt körülvevő környezetnek. A környezeti elemek állapotában bekövetkező változások –ami lehet pozitív vagy negatív-, közvetve, vagy közvetlenül a társadalom, és a benn élő emberek állapotát is befolyásolja (pl.: éghajlatváltozás következményei, levegőszennyezés egészségügyi hatásai).

III.

A harmadik rész a SWOT analízis, mely a helyzetértékelés legfontosabb megállapításai, a környezeti elemek állapota, és a jellemző környezeti folyamatok figyelembe vételével került meghatározásra.

IV.

A negyedik fejezet a települések hosszú távú környezeti jövőképét fogalmazza meg, összhangban az Európai Unió 7EAP Programjával, és a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiájával.

V.

Az ötödik fejezet ismerteti a SWOT elemzés megállapításainak figyelembevételével meghatározott célokat, célkitűzéseket. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

VI.

A hatodik fejezet a stratégiai célkitűzések megvalósítását szolgáló eszközök tárgyalására tér ki.

VII.

A hetedik fejezet a Program finanszírozási eszközeit részletezi.

VIII.

A nyolcadik rész a célok elérése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza határidőkkel, a felelősök megjelölésével.

IX.

A kilencedik rész a végrehajtás nyomon-követését (monitoring) tartalmazza.

1. Helyzetértékelés

Községek Program célrendszerének megalapozásához a helyzetértékelés ismerteti és elemzi a környezet állapotát befolyásoló főbb társadalmi, gazdasági folyamatokat (hajtóerők), terheléseket.

A helyzetértékelés adatai a tendenciák bemutatása érdekében több évre visszamenő időszakra vonatkoznak. A társadalom és a gazdaság működése – azaz az emberi tevékenységek – hajtóerőkként a környezetet érő terhelések révén, együttesen befolyásolják a környezeti elemek állapotát.

A terhelések alapvetően háromfélék lehetnek:

- természeti erőforrás igénybevétel,
- terület- és térhasználat,
- valamint a környezetbe történő kibocsátások.

A hajtóerőkön belül a Program helyzetértékelésében három szintet különböztetünk meg: a társadalom működése; szabályozási és intézményrendszer (jogi és gazdasági szabályozók, oktatás stb.); illetve a strukturális szint (gazdaság, infrastruktúra, stb.).

Összességében elmondható a településekről, hogy az alacsony iparosult környezet révén nem érik őket jelentős környezeti hatások.

1.1 Társadalom működése

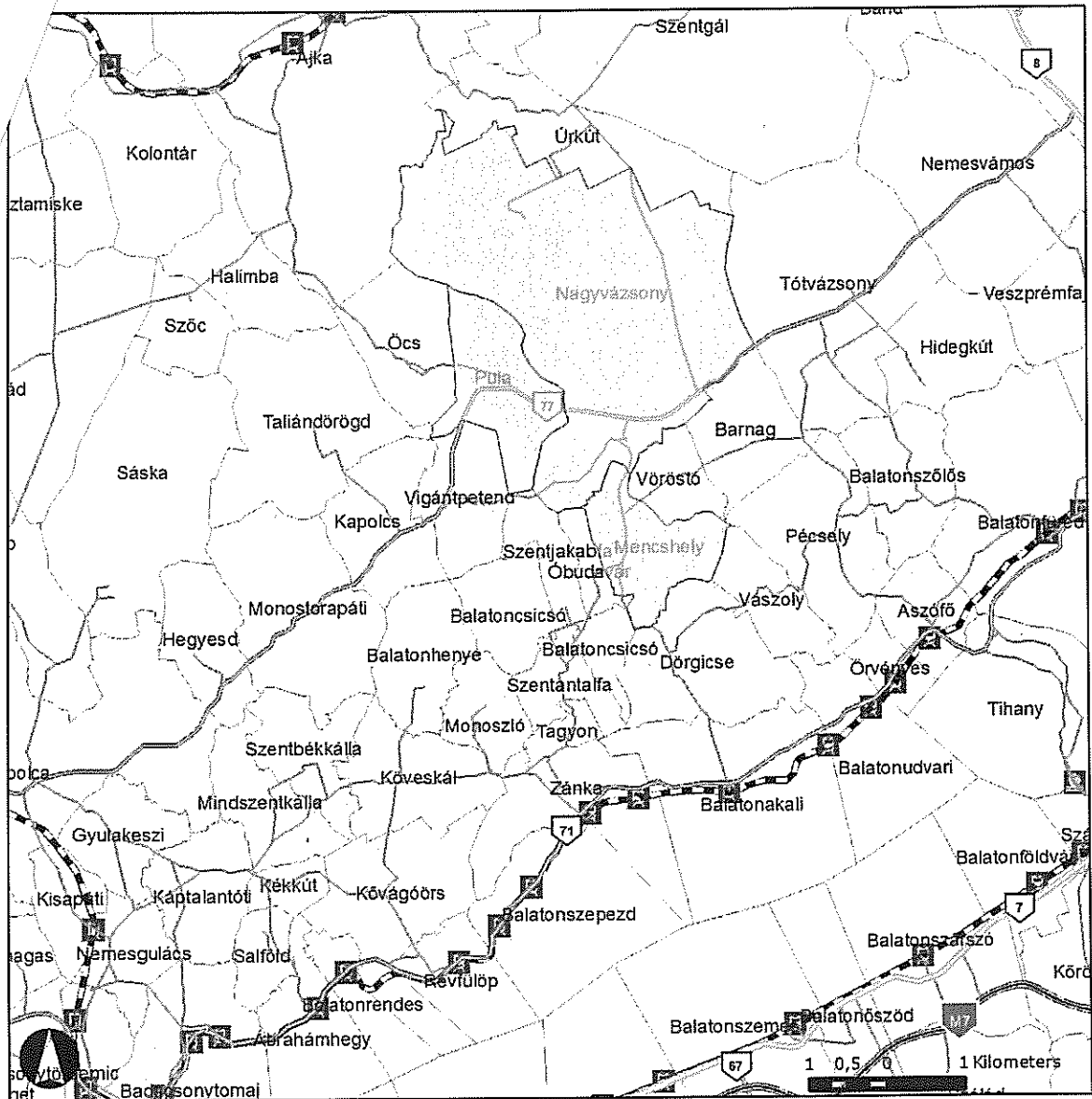
1.1.1 A települések elhelyezkedése

Nagyvázsony a 77-es főút mellett helyezkedik el, a róla elnevezett medence közepén. Északon a 600 méterre magasodó Kab-hegy, délen a Balaton-felvidék dombjai határolják. A Vázsonyi-medence kőzetanyaga mészkő, de a bazaltfeltörések is elég nagy területet foglalnak el, jól látható ez a Kab-hegy óriási bazalttakaróján. A mészkő alól számos forrás tör elő, a község határát erdő övezi, a Balaton 14 km-re van a községtől.

Mencshely 288 lakosú kistelepülés Veszprém megyében a Balaton-felvidék északi peremén. A Balatontól 11, Nagyvázsonytól 4 kilométerre, nagyobb városoktól, mint Veszprém, Balatonfüred, Tapolca, Ajka közel azonos 20-25 kilométeres távolságra található.

Pula a Balaton-felvidéket a Déli-Bakonytól elválasztó törésvonalban, a Veszprém-Tapolca közút mellett, Veszprémtől 25 km-re fekszik. Az Eger-séd (Eger patak) völgyének legkeletibb települése.

A települések földrajzi elhelyezkedését az **1. térkép** szemlélteti.

1. térkép: A települések elhelyezkedése (forrás: TeiR)

1.1.2 A települések története, helyi lakónépeség mutatói

Nagyvázsony

A község Veszprém és Tapolca között, a Vázsonyi-séd mentén fekszik. Neve a Váson család nevéből ered (első ismert tagja a XIII. sz. elején a királyné udvarbírója volt). A Váson családtól II. Endre idején a Calcus-okhoz kerül a falu (lévén, Váson Salamon "elfelejtette" teljesíteni a királynak tett ígését: nem ment el egy keresztes háborúba...). Nagyvázsonyt a később helyben "uralkodó" Calcus András vitéztől 100 márkáért (!!!) az Igmándy-család vásárolja meg, tőlük aztán a Vesén családé lesz újra a birtok (ők a Váson-ok leszármazottjai). A Mátyás idején (1462-ben) követként Rómába küldött Vezsenyi László meghal, így a vár és a község visszaszáll a koronára. Hunyadi Mátyás Kinizsi Pálnak ajándékozza Nagyvázsonyt, ami ekkor már mezőváros. A település a török korban kipusztult, majd német és magyar családokkal települt és éledt újjá a Zichy-családnak köszönhetően (ekkor már ők a falu urai).

A falu közepén álló – fél évezrednél is idősebb – vár leghíresebb gazdája – Kinizsi Pál – a XV. sz. második felében az erődítményt külsőtornyos védőfalakkal, palotaszárnyal és kápolnával (ma evangélikus templom) egészítette ki. Nevéhez fűződik a falu határában található pálos-kolostor is, hiszen a derék barátokat a Fekete Sereg híres vezére telepítette Nagyvázsonyba. Ugyancsak Kinizsi építtette át, újjátarta fel a falu északi határán álló, árpád-kori Szent István templomot. 1651-ben már városként említették Nagyvázsonyt, holott jogállása nem érte el a mezővárosokét. A törökök még egyszer megtámadták a várat, s 1663-ban fel is gyújtották. A Rákóczi-szabadságharc után a vár elvesztette jelentőségét.

A község híres református lelkésze volt a költő Édes Gergely. Barátja, Csokonai Vitéz Mihály 1798-ban nála töltött több hónapot, melynek emlékét tábla őrzi.

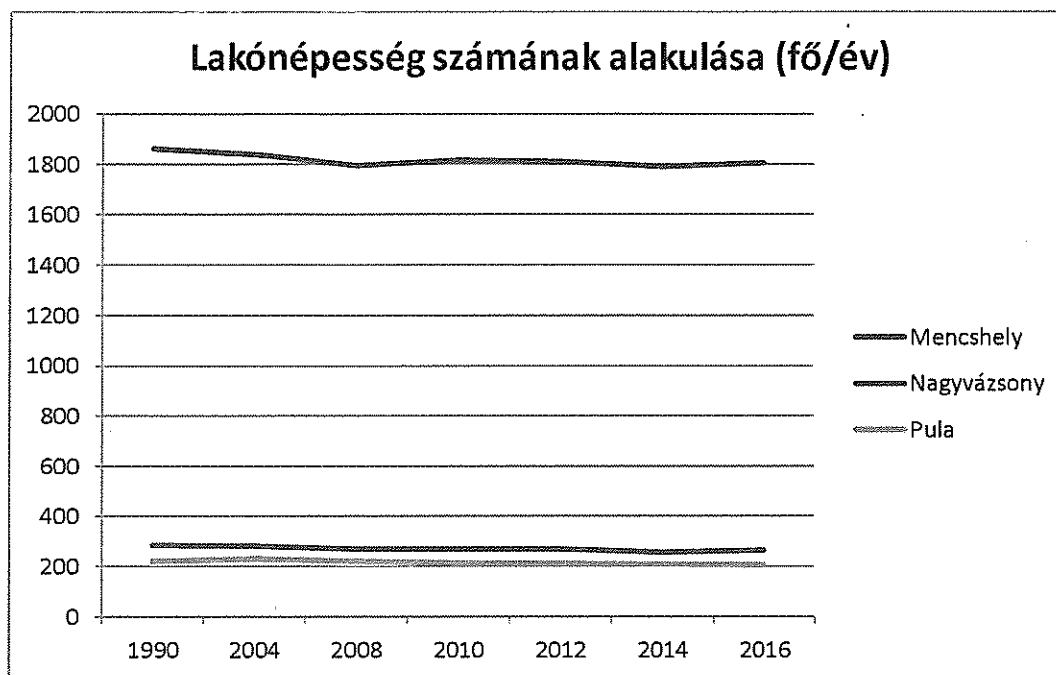
A török hódoltság utáni betelepítés és felvirágzás – ahogy arra utaltunk – már a Zichy-család nevéhez fűződik, akik 1945-ig (62 év szünettel) éltek a Vázsonyban. Kastélyuk ma szálloda. Látványos a falu gazdagságáról tanúskodó 1825-ben épült Szabadtéri Néprajzi Múzeum, ("Schumacher-ház"), amelynek udvarában többek között az utolsó vázsonyi rézműves mester eszközei láthatóak. A messze környéken egyedülálló Postamúzeum és üzemelő Váracsárda.

A második világháborút megelőzően élénk iparos és gazdaélet és kereskedelmi tevékenység jellemezte a községet. Bár a lakosságszám 1890 óta folyamatosan csökken, Nagyvázsony sokáig őrzi a térségi központ szerepet. 1956-ban élénk a község forradalmi aktivitása, a helyiek felvonulást tartanak, Budapestre szállítanak élelmiszer-adományokat. A tsz-esítés és a kisipar felszámolása megtöri a falu közösségi életét és fejlődését is. Új lendületet jelent azonban a vár feltárása, a vadászturizmus és a külföldön is híres lovasjátékok megszervezése, amely a 80-as években éli virágkorát. Ugyanebben az időben épül fel az új falurész, az új általános iskola és egészségközpont, portalanítják az utakat.

A falu a rendszerváltást követően Barnag, Mencshely, Pula és Vöröstó aprófalvak körjegyzőségi központja. Ipari park alakul, számos civil kezdeményezés éled újra és próbál segíteni Nagyvázsony mikrotérségi rangjának megőrzésében. Ugyanakkor Nagyvázsony elveszti a Zichy-kastélyt és parkját, bérbe adja a vár üzemeltetését, amely nem hozza meg a várt sikert és visszaveti a turisztikai fejlődést. 2004-re a vár visszakerül a falu üzemeltetésébe, a turizmus fejlesztésére közhasznú társaság alakult (forrás: nagyvazson.hu/tortenelem).

1/1. táblázat: lakónépesség számának alakulása (fő/év, forrás: KSH)

Települése	1990	2004	2008	2010	2012	2014	2016
Mencshely	284	280	269	269	268	255	262
Nagyvázsony	1860	1838	1793	1816	1811	1788	1805
Pula	218	231	222	211	209	207	204

1. diagram: lakónépesség számának alakulása (forrás: KSH)

Mencshely

A Vázsonyi-medence déli részén, a Halom-hegy lábánál megbúvó kicsiny települést a hagyományok szerint első királyunk, Szent István alapította Koppány vezér legyőzése után. Az írott forrásokban először a XIII. század második felében bukkan fel a község neve, ekkor még Mencsely alakban. Lakosai nemesek, a Vázsony nemzetség tagjai. E nemzetség virágkorát a XIII. század utolsó évtizedeiben élte, amikor nagy hatalmú pártfogójának, Lodomér esztergomi érseknek köszönhetően Mencshelyi Móric több környékbeli település birtokosává vált. Fiának gyermektelen halálával a birtokai felaprózódtak, idegen kézre kerültek, s a mencshelyiek a középkor későbbi századaiban éltek az egytelkes nemesek megszokott életét. Egy 1488-ból fennmaradt adóösszeírás tanúsága szerint a községben a nemesek mellett kisebb számban jobbágyság is élt. A két réteg a jogi különbségek ellenére nem különült el egymástól, rokoni kapcsolatok épültek közöttük, s kezdetét vette egy új társadalmi csoport, a nemesség és a jobbágyság között köztes helyet elfoglaló agilizsók kialakulása.

A mohácsi katasztrófát követő török támadások a XVI. század derekán érték el a Balaton-felvidéket, rövid időre Mencshely is a hódítók kezére került. A falu lakosai két megoldás közül választhattak:

voltak, akik elhagyták ősök földjét, kardot fogtak, és a közeli végvárakba húzódtak, hogy szembeszálljanak az ellenséggel; mások vállalták a megnövekedett adóterheket, szembenéztek a mindennapos portyákkal, és helyben maradtak. Nekik köszönhető, hogy a település a török hódítás másfél évszázada alatt mindvégig fennmaradt. Az ebből az időből származó források szomorú képet festenek a küzdelmekkel teli korszakról és a benne élő emberekről. Török fogságba esettekről hallunk, akik csekély földjeiket adták el a szabadulásukért, évről évre újabb hadjáratok pusztították el a termést, s a katonák által behurcolt járványok tizedelték meg a gyér lakosságot. Mégis, ez a kor a vallás megújulásának és a legtöbb nemesi erénynek, a bátorságnak az időszaka volt.

A török hódoltság felszámolása után megindult az országban az újjáépítés. Mencshelyre is visszatértek végvári vitézzé lett lakosai, hogy ismét megműveljék földjeiket, termővé tegyék a pusztát. Az uralkodó adománylevelében ismerte el évszázados kiváltságait, s ezzel lehetőséget biztosított a falu lakói számára a nemesi önkormányzat kiépítésére. Ennek nyomaival már a XVIII. század első harmadában találkozunk, de a község intézményrendszerét, önkormányzatának szerveit csak a század végétől fennmaradt törvénybírói jegyzőkönyvekből ismerjük meg. Kiderül belőlük, hogy az ősi birtokoscsaládok mellé újak költöztek a településre, és az agilisok száma is jelentősen megnövekedett. A XVIII–XIX. század fordulója volt az az időszak, amikor az agilisok számaránya először múlta felül a nemesekét. A napóleoni háborúk és a reformkor egymásnak gyakran ellentmondó eseményein túllépve a település lakossága egyöntetűen az 1848-as forradalom és szabadságharc mellé állt. Függetlenségi érzelmeit erősítette, hogy a szabadságharc utolsó napjaiban Mencshelyen kerestek menedéket Kossuth Lajos üldözött gyermekei.

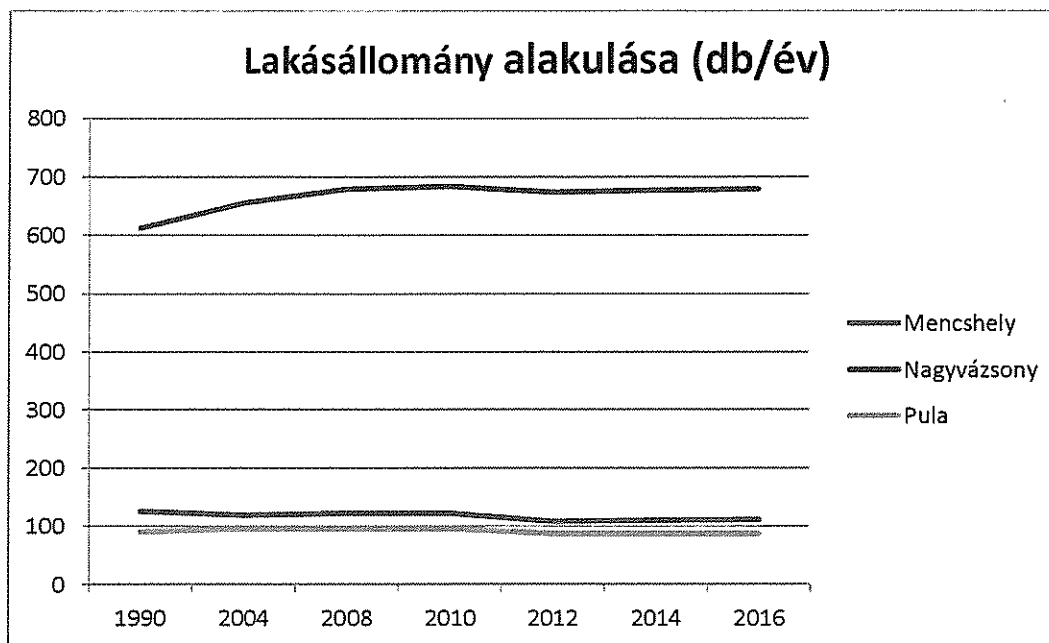
A forradalommal új időszak vette kezdetét, amelyet a magyar szabadság erőszakos elnyomásával sem lehetett semmivé tenni. Megszűntek a nemesi előjogok, gazda és gazda között már nem a kutyabőr, hanem a szorgalom és a rátermettség jelentett különbséget. A kiegyezéssel megélnék Mencshely gazdasági és kulturális élete is. A gazdaságok egy része gépeket vásárolt, terjeszkedett. Egyre-másra alakultak a településen a kulturális egyesületek, az Olvasókör, a Leányegylet jelezték a fejlődés ütemét. Ha lassan is, de elérték a községet a közlekedés fejlesztésével, az egészségügyi ellátás javulásával együtt járó pozitív hatások. Mindezt szinte derékba törte a XIX. század utolsó évtizedeiben pusztító filoxérajárvány, amelynek a csapásait még évtizedekkel később sem heverte ki a település. Az első világháborúban érzékeny veszteségeket szenvedett lakosság minden igyekezetét latba vetette, hogy sikerüljön ismét talpra állnia. Egy rövid, néhány éves periódus után azonban ismét viharfelhők tornyosultak az egyszerű emberek fölé. A második világháború szörnyű pusztítása mind emberéletben, mind anyagiakban óriási károkat okozott a lakosságnak. Az újjáépítés minden eddiginél nagyobb erőfeszítéseket igényelt. A jövőbe vetett hit azonban hozzásegítette a község lakóit ahhoz, hogy a helyreállítást további fejlesztésekkel párosítsák. Ennek az időszaknak az egyik nagy eredménye volt a település villamosítása. Az 1950-es évek végén megindult téceszervezés sajnos nem hozta meg a várt sikereket. A hatvanas évektől megfigyelhető a fiatalok elköltözése a faluból. A szomorú folyamatot csak erősítette az ország vezetésének településpolitikája. Az iskola, a mozi, majd a könyvtár megszűnése jelezték az irányt, amely felé a község tartott.

A rendszerváltás után a helybeliek kezdték érezni az elvándorlásban rejlő veszélyeket. Felismerték a hagyományokban rejlő összetartó erőt. Az évről évre megtartott falunapok (Ments napok) alkalmából összegyűlnek a településen az innen származók. Az összetartozás tudatát, a hagyományőrzést van hivatva szolgálni a néhány éve létrejött Mencshelyi Csipkeverő Hagyományokat Ápoló Baráti Kör is. Tagjai a XX. század negyvenes éveiben a faluban meghonosodott csipkeverés hagyományának ápolását, ébren tartását határozták el.

A település, amely a XIX. században három templomot is felépített, talán az utolsó pillanatban ébredt fel ahhoz, hogy megújuljon, és lakóinak áldozatos munkájából ismét megszépüljön, s felvirágozzék.
(forrás:ifj. Hermann István)

1/2. táblázat: lakásállomány alakulása (db/év, forrás: KSH)

	1990	2004	2008	2010	2012	2014	2016
Mencshely	126	119	122	122	108	110	112
Nagyvázsony	612	654	679	684	673	677	679
Pula	91	96	96	96	88	88	88

2. diagram: lakásállomány alakulása (forrás: KSH)

Pula

Pula a "fészekalja falu"-nak is nevezett-becézett település az Eger-séd (Eger patak) völgyének legkeletibb települése. Neve a kicsi jelentésű pólya-pulya szavakból eredeztethető.

A falu határa és annak környéke a régészeti lelőhelyek bizonyossága szerint az emberiség kezdete óta lakott. Ez a vidék ma is, az elmúlt századokban, de már a régmúltban is alkalmas volt emberi település céljára, s ebben minden valószínűség szerint az emberi életet meghatározó tényezők (természeti környezet, időjárás stb.) is közrejátszottak. A legkorábbi leletek a hatezer évvel ezelőtti újkőkorból (neolitikumból) valók. Megtalálhatók itt a rézkori és a vaskori élet nyomai is.

A rómaiak jelenlétére a Tálad alatti völgyben, a pataktól északra eső domboldalon, s a felújított halastó gátjától keletre a most víz alatt álló területen találunk (cserép és téglatöredék, pénzérme, falmaradvány) igazolást. Egyébként már a rómaiak idején és később a középkorban is használt út

vezetett keletről Nagyvázsonyon és Táladon át a patak mellett, annak völgyében az Imári híd melletti és a Csörgődomb alatti római (majd később középkori) településeket is érintve a Tapolcai medencéig. A népvándorlás és honfoglalás kori lakottságot Pulán az előkerült temetkezési lelet bizonyítja.

A középkorban a mai határában két település létezett: Tálad és Pula. Az 1233-as okleveles említésű Pula a mai falu sírkertjétől északnyugatra feküdt. Templomának eddig csak feltételezett helyét a 2000-es évben előkerült osszárium (csonttár) hitelesítette. Az újkori Pula határának keleti felén volt a középkori Tálad falu a mai Tálod-dűlőben. Volt templomának romjai pedig a patak bal partján, a faluval átellenben állott. Tálad 1548-tól, Pula 1557-től vált pusztává, azaz lakatlanná. Mindkét falu a devecseri Csóron család tulajdona volt, s az 1620-as évektől lett a Pápát és Devecsert is birtokló Esterházyaké. Tálad többé már nem épült újjá. Pula pedig a 18. század közepétől lett ismét lakott település. A török kiűzése után az elnéptelenedett falvak határában - így Pula esetében is - erősen extenzív gazdálkodás (legeltetés, makkoltatás, fakitermelés) folyt. Az újratelepítést és a jövedelmezőbb belterjesebb termelés megindítását gazdasági, vagyis anyagi érdekek tették szükségessé.

A pulai telepítési szerződés másolatát a Zala Megyei Levéltár őrzi. Ezen okiratból sok mindent megtudhatunk, csupán a nekünk legfontosabb kérdésre, a telepések származási helyére nem ad feleletet. Az eredeti birtokos Esterházy-család levéltára is nagyrészt megsemmisült a háborús években. A szóba jöhető egyházi iratok sem tartalmazzak a Pulát újratelepítő "őshazájára" vonatkozóan bővebbet.

Pula első lakója 1727-ben Kovács János (családos ember, bizonyára az Esterházyak erdőse, erdőőre) volt. A telepítési szerződés 1745-ös keltezésű. A német telepések biztos jelenlétét a nagyvázsonyi plébánia anyakönyve tanúsítja 1746. október 5.-i bejegyzéssel. S ezen időponttól kezdve egyre gyakoribbak a pulaiakra vonatkozó német nevek. Pula község Önkormányzata a fentiek alapján 1996-ban határozatot hozott, hogy az 1746-os évet tekinti az újratelepítés esztendejének, s egyúttal meg is ünnepli a 250. évfordulót. A kolónusok letelepedési helyeül a mai Fő utca jelöltetett ki. Ez a terület déli és nyugati irányban enyhe lejtésű domboldal, mégis közel van -volt akkor a vízhez, a patakhoz és a forrásokhoz. Eredetileg kétoldalt 10-10 nagy portát mértek ki a jobbágyok részére. Ezeket a portákat később felezték, s a jobbágyok száma 40 főben stabilizálódott. A zsellérek (föld nélküliek) házai az alsó faluvégen (a jobbágytelkek folytatásában), a Kis utcában és a mai Faluház és Flórián-kápolna közötti útszakaszon épültek.

Pula az újratelepítéstől számítva két évszázadon keresztül mezőgazdasági település volt. Telenként a viszonylag nagy kiterjedésű Esterházy tulajdonú erdőben találtak munkát. A jobbágyfalu mellet a betelepülés után gyorsan (még a 18. században) kialakult a majorsági gazdálkodás is a grófi birtokon. A faluban az igényeknek megfelelően elegendő számú mesterember (kovács, bognár, molnár, kocsmáros, szatócs stb.) élt és dolgozott. Az 1800-as évektől több zsellér foglalkozott takácsként kender szövésével.

A pulaiak a földesúri alkalmazottak és a majorsági cselédek kivételével -két évszázadon át- ma már csak az idős korosztály - egységesen a bajor nyelvjárás úgynevezett "-ui-" változatát beszélte.

A helyi népesség a történelem folyamán mindenkor osztozott a magyar haza sorsával. Így volt ez az 1848/49-es szabadságharc idején is. Itt is megalakult a nemzetőrség, elsősorban karhatalmi feladatok ellátására. S 1848 őszén tizenkét fiatal állt honvédnak. Egy részük a 16. huszárezredhez , többségük a

47. honvédszászlóaljhoz került. Ez utóbbiak a tavaszi hadjárat során részt vettek Buda visszafoglalásában, s az elsők között jutottak a várba. S jelképnek is felfogható, hogy a 48-49-es események közben a faluban pedig szép új iskolát épített a lakosság. A szabadságharc idején két pulai honvéd halt hősi halált. A két világháborúban is hozott emberáldozatot a falu. Az elsőben az elesettek száma 19 fő (az akkori népességszám 3.9 %-a), a másodikban pedig 21 katona halt meg (a 41-es lélekszám 4.5 %-a).

Az 1959-es kényszerrel végrehajtott tsz szervezéstől kezdődően az 1990-es évekig nagyban csökkent a lakosságszám. A fiatalok egy része végleg elvándorolt, de a maradók is ingáznak. Helyben csak 4-5 főnek van munkahelye. A nyolcvanas évek közepétől a lélekszám fogyása megállt, ami az újra engedélyezett helyi építkezéseknek köszönhető. Azóta két új ház sor -utca épült, ahol jórészt harminc-negyvenéves korosztály lakik. Viszonylag sok gyermek és fiatal van a faluban, mintegy ötvenöt-hatvan fő 18 év alatti, a nyugdíjasok száma kb. 65 fő. (forrás: www.pula.hu)

1.1.3 Környezeti nevelés, képzés

Az egyén és a közösségek környezethez, természetéhez való viszonyának alapvető tényezői az értékek, a szokások, a tudás, a szemlélet, a viselkedés.

A községek fejlesztésének egyik stratégiai ágazata az oktatás. Az önkormányzatok köznevelési intézményeit a mindenkori jogszabályi előírásoknak és a helyi társadalmi elvárásoknak megfelelően kívánja működtetni. Olyan átlátható intézményeket kívánnak fenntartani, amelyeket pedagógiai, szakmai és pénzügyi hatékonyság jellemez. A törvényben szabályozott ellátási kötelezettségeknek megfelelően, a lehetőségek szerint folyamatosan gondoskodni kívánnak a nevelés-oktatás feltételeinek minőségi fejlesztéséről.

Kiemelt cél a zökkenőmentes feladatellátás szakképzett pedagógusok irányításával, a pedagógiai programokban meghatározott feladatokhoz a megfelelő tárgyi feltételek biztosításával.

Az óvodai ellátás intézménye:

Mesevár Óvoda és Bölcsőde (8291 Nagyvázsony, Petőfi u. 13-15.)

Az óvoda működése során elnyerte a „Zöldóvoda” minősítést, melynek kritériumrendszerét az **1. melléklet** ismerteti.

Óvodánkat 1897. június 29-én Dr. Óváry Ferenc nyitotta meg, aki a szerencse játékon nyerte a pénzt, amit erre a nemes célra fordított. Megyénk óvoda hálózata ebben az időben nagyon gyérnek mondható a más megyékhez viszonyítva. Az óvoda működéséhez szükséges berendezéseket, eszközöket a gondnokság biztosította. Évente egy-két alkalommal a gyermekek kis műsort adtak a szülőknek és a meghívott vendégeknek. Az óvoda épülete az 1960-as évekre életveszélyessé vált. Felmerült az igény egy újabb óvodai épületre, melyet a lakosság jelentős társadalmi munkájával 1965. május 20-án átadtak 2 csoportszobával. Az új óvoda épülete ma is ugyanott áll a Petőfi utcában. A harmadik csoportszobával kibővített és nagy részben átalakított, felújított óvoda átadására 1975.szeptember 1-jén került sor. A megemelkedett gyermeklétszám miatt szükségessé

vált az ismételt bővítés, melyre 1987-ben került sor. A 4. csoport beindítására ez év szeptemberében került sor. E generációk által felhalmozott tapasztalatok határozzák meg azt a gyermekközpontú pedagógiát, mely óvodánk dolgozóinak alapvető szempontja. Arra törekszünk, hogy a hozzánk érkező gyermekeket érzelmi biztonságot adó, szeretetteljes légkör fogadja a tágas, barátságos csoportszobában és az EU-s szabályoknak megfelelő játékokkal ellátott udvaron. Biztosítjuk a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, testi-lelki egészségét. Célunk, hogy gyermekeink az iskoláskor elérésének idejére érdeklődő, a szépre, a jóra fogékony, kreatív, saját teljesítő képességét ismerő, társait elfogadó, nyitott gyermekké fejlődjen. Mindezek részletesen a Helyi Nevelési Programban kerültek megfogalmazásra, mely elsősorban játékokra és mesére épül. 2003. szeptemberétől egy bölcsődei csoport megszervezésével lehetőséget biztosítunk azon családok számára, melyek anyagi, vagy egyéb körülmények a gyermek 3 éves koráig nem tudnak otthon maradni.

2004. szeptemberétől első között megyénkben sósobát hoztunk létre melyben hetente 2x fél-fél órát töltenek a gyermekek. A sós levegőnek jótékony hatása van a légúti betegségek megelőzésében és tüneteik enyhítésében, hozzájárul gyermekeink életminőségének javításához.

2006. májusában vehették birtokba gyermekeink az új, jól felszerelt tornatermet, ahol a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi, képességeinek fejlesztése játékos formában történik.

2007. szeptemberétől a középső és nagy csoportban német nyelv elsajátítására adunk lehetőséget játékos formában szakképzett pedagógus segítségével.

Szakképzett logopédus, fejlesztőpedagógus foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel.

Továbbá folyamatosan bővítjük gyermekeink számára elérhető lehetőségek körét: Bábszínház, vallási nevelés, néptánc, hagyományörző kézműves foglalkozások, kirándulás, délutáni torna, stb.

Óvodánk működésének érdekében alapítványt hoztunk létre, mely adó 1%-ának és az egyéb támogatásoknak az összegét a játékok bővítésére, rendezvények szervezésére használunk fel. (forrás: www.mesevar-ovoda.hu)

Az általános iskolai nevelés és oktatás intézménye:

Nagyvázsonyi Kínizsi Pál Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola (8291 Nagyvázsony, Iskola utca 1.).

Részletek az iskola ökológiai munkatervéből:

Intézményünk pedagógiai programja, munkaterve képviseli a fenntarthatóságra nevelés célkitűzéseit. Munkánkat a tanórán és azon kívül is a fenntarthatóságra nevelés jellemzi. Intézményünk belső és külső környezete híven tükrözi célkitűzéseinket. (Lsd. Pedagógiai program, Ökológiai munkaterv) Az egész napos iskola, az alsó és a felső tagozaton is alkalmas a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő programok lebonyolításához. Tanulóink a tanórákon projektek keretében ismerhetik meg a közvetlen és távolabbi környezetünket. A sétákon, kirándulásokon, szakkörökön, téma napokon-heteken, versenyeken bővíthet a nebulók „zöld” látóköre. Az elmúlt években egyre nagyobb gyakorisággal szerveztünk és rendeztünk projektnapokat, projektheteket, melyek segítik a gyermekek élményeken, saját tapasztalatokon alapuló tanulást. (PL.: Egészségnap, Víz világnapja, Föld napja..) Így válik a jövő generáció érzékennyé, nyitottá a fenntarthatóság problémái iránt.

Iskolánk 2 éve benyújtotta az Oktatáskutató és Fejlesztési Intézet által meghirdetett ÖKO- iskola cím elnyeréséhez kapcsolódó pályázatot, amely sikerrel zárult. Így tehát, ÖKO- iskolaként működünk ebben a tanévben is. A pályázatban vállaltak alapján még 2016. tavaszán

létesítettünk egy Gyógy-és fűszernövény kertet, mely növények ápolásáról és hasznosításáról is tanulóink gondoskodnak. A mentából, citromfűből teákat, szörpöket, frissítő italokat készítünk, a fűszereket (bazsalikom, oregano, kakukkfű, rozmarin) ételek készítésénél használjuk fel. Ültettünk levendula töveket, melyek szépen fejlődnek, így kora nyáron „learatjuk”, leszárítjuk, illat-és molyirtó zsákocskákat készítünk belőlük. Tervezzük, hogy több sóskát, snidlinget, metélőfokhagymát ültetünk, mert a gyerekek imádják nyersen fogyasztani ezeket az egészséges növényeket. Az idén ősszel magokat is gyűjtünk a növényeinkről, hogy jövőre így szaporíthassuk állományunkat. Ebben a vállalkozó kedvű kisdíákok és a Természetjáró szakkörös gyermekek aktívan részt vesznek. A leszárított fűszernövényeket lemorzsolva, üvegekbe töltve, ízletesen csomagolva szeretnénk a „Karácsonyi kézműves vásárunkban” árusítani. A növények öntözését esővíz gyűjtésével és használatával igyekszünk megoldani a fenntarthatóság jegyében. A pályázatban megjelenített 3. vállalásunk a „Szelektív hulladékgyűjtés” valamely formában való elindítása, ezzel szeretnénk intenzíven foglalkozni idén. Már évek óta külön igyekszünk gyűjteni iskolai szinten az elektromos, a papír, műanyag hulladékot, illetve a használt elemeket, de célul tűztük ki, hogy tantermeinkben is megjelenjenek a szelektív kukák és a tömeges elszállítást is szeretnénk megszervezni a közeljövőben.

A jelentősebb, legtöbb tanulónkat megmozgató ÖKO eseményeink:

Rendszeres tevékenységek:

- Faliújság készítése, hírek az iskolarádióban, ÖKO-rovat a honlapunkon
- Papírgyűjtés
- Elektromos hulladék gyűjtése, elemek gyűjtése
- Udvartakarítás, rendezés, gyógy-és fűszernövénykert ápolása, parkosítás,(virágosítás, faültetések), balkonládába virágültetések, gondozásuk, iskola épületében növények elhelyezése, madarak etetése, szelektív hulladékgyűjtés
- Geotúrák, geofoglakozások, természetjáró szakkör (2 csoportban), nyári napközis tábor
- Versenyek, vetélkedők, rajzpályázatok

Jeles napok ünneplése, témanapok, témahetek:

- Állatok világnapja, Fogyasztásszüneti világnap, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi világnap

Látogatások:

- Halastó, Geopark-Csopak, Tanulmányi kirándulások, gyalogtúrák, Laborgyakorlatok, Múzeumlátogatások, Veszprém Vadaspark

Kiemelt feladatok:

- Az Ökoiskola címpályázatban vállalt feladataink teljesítése
- Újabb szelektív hulladékgyűjtési lehetőségek megteremtése (osztálytermektől az intézmény-konténerekig)
- Gyógynövénykert gondozása, továbbfejlesztése, növények felhasználása
- Az Öko jeles napok méltó megünneplése
- Ünnepekhez kapcsolódó játszóházakban természetes anyagok használata, az újrahasznosításra hangsúlyt fektetve.

Folyamatos feladatok:

- Pályázatfigyelés és eredményes pályázatok írása környezeti nevelés témakörében

- Erdei iskolával kapcsolatos pályázatok figyelése, írása

Programjaink megvalósításához szükséges anyagi háttér megteremtéséhez kérjük a DÖK, SZM, nagyvázsonyi Önkormányzat, a Veszprémi Tankerület, illetve helyi vállalkozók segítségét. Nagyobb szabású terveinkhez minden pályázati lehetőséggel fogunk élni.

Iskolai ÖKO Programtervet a munkaterv részletes habi bontásban ismerteti (forrás: Nagyvázsonyi Kinizsi Pál Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Ökológiai Munkaterv 2017/018). Az iskola Környezeti nevelési programmal rendelkezik, és természetjáró szakkört működtet. Működése környezetvédelmi szempontból példamutató, és támogatásra méltó a jövőt tekintve is.

1.2 Szabályozási és intézményrendszer

1.2.1 Szabályozás

A környezetvédelmi szabályozás a településeken hiányos, ill. nem megfelelően megoldott. Ennek megoldásaként a jövőben az önkormányzatok képviselő-testületeinek el kell készíttetni, az egységes szerkezetbe foglalt környezetvédelmi helyi rendeleteket.

1.2.2 Intézményrendszer

Nagyvázsony

Fejlett oktatási (óvoda, általános iskola) rendszer működik a településen, mely intézmények működésük során nagy hangsúlyt helyeznek a „zöld”nevelésre, a gyerekek környezettudatos magatartásának fejlesztésére. Az intézmények

A Nagyvázsonyi Kinizsi Kulturális és Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. fő tevékenységi köre a történelmi helyek, építmények és egyéb látványosságok üzemeltetése.

Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér az a közösségi hely, ahol klubok, szakkörök, különböző programok működnek, illetve szerveződnek. Lehetőség van irodai szolgáltatások igénybevételére, internet és könyvtár használatra is.

Nagyvázsonyi Közös Önkormányzati Hivatal, Pula, Mencshely, ügyfélfogadás Nagyvázsonyban minden nap, Pula és Mencshely településeken minden hónap első keddjén.

Orvosi rendelő (8291 Nagyvázsony, Malomkő u. 5.) alatt található.

Mencshely, Pula

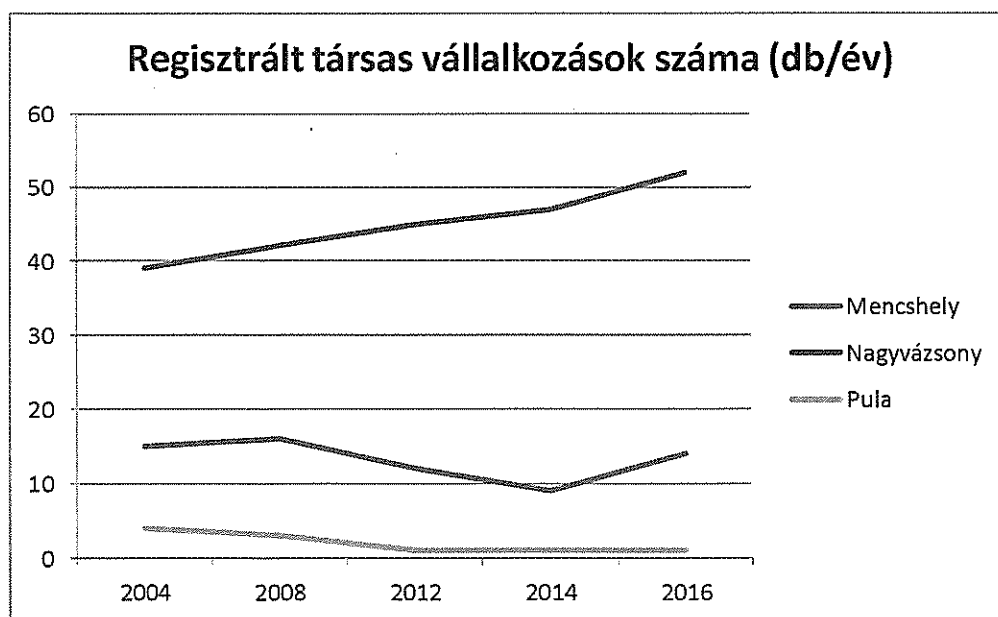
A körjegyzőség településeivel közös fenntartású intézmények keretében Nagyvázsonyban működik az óvoda, a német nemzetiségi nyelvet és zenét is oktató nyolcosztályos iskola, háziorvosi, fogorvosi, védőnői és a gyermekjóléti szolgálat. Közép- és felsőfokú intézményellátás tekintetében Veszprém város a meghatározó és természetes kapcsolat. A települések infrastruktúrája jól kiépített. Belterületi utak aszfaltozottak, kiépült a teljes csatornahálózat, gázhálózat és jó minőségű ivóvízhálózattal rendelkeznek. A településeken van vezetékes telefon, kábeltévé hálózat, ennek következtében többféle internetes szolgáltatás igénybe vehető.

1.3 Strukturális szint

A strukturális jellegű hajtóerők (termelő- és szolgáltató ágazatok teljesítménye, összetétele, infrastruktúra, területhasználat, településszerkezet) meghatározóak a környezet állapotának alakulásában.

1.3.1 Gazdaság

A regisztrált társas vállalkozások száma folyamatos növekedést mutatott az elmúlt időszakban, elsősorban Nagyvázsonyban (3. diagram).

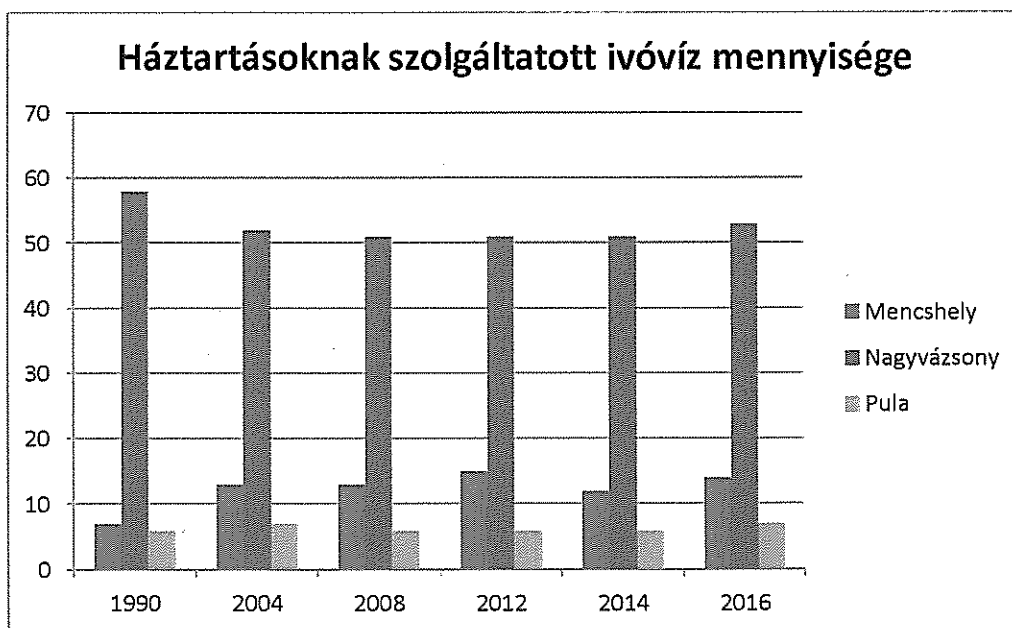

3. diagram: Regisztrált társas vállalkozások száma (forrás: KSH)

1.3.2 Vízgazdálkodás

1.3.2.1 Ivóvíz ellátás

Az ivóvízellátás - mint közszolgáltatás - környezetvédelmi szempontból általában nem vizsgálandó tényező, de a települések életében, és az ott élők életminőségében meghatározó fontosságú elem. Egyrészt infrastrukturális fejlettségi mutató, hogy a lakásokba hogyan jut el a vezetett ivóvíz. Másrészt környezet-egészségügyi szempontból lényeges, hogy a lakosság milyen minőségű vizet fogyaszt, ezért, mint kritikus faktort, az egészséges ivóvízzel való ellátást is meg kell vizsgálni. A vízbázis védelembe-helyezésével és a megfelelő víztisztítási technológia üzemeltetésével sem garantált ugyanis teljes mértékben az, hogy a lakossághoz kifogástalan víz jut el, hiszen a vízelosztás és a vízvezetés során is szennyeződhet az ivóvíz. Ennek az ún. másodlagos vízszennyezésnek a megelőzése, felderítése, a bekövetkezett minőségromlás emberi egészséget veszélyeztető hatásának kivédése üzemeltetési és környezet-egészségügyi feladat.

4. diagram: Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (em³/év; forrás: KSH)

A háztartásoknak szolgáltatott ivóvíz mennyisége kiegyenlített képet mutat az elmúlt időszakban (4. diagram). A háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 2008-ban 70 (1000m³), 2016-ban 74 (1000m³) volt összesen a három településen. A közműves ivóvízellátás szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt. Az 1996-ban alapított Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zártkörűen Működő Részvénytársaság Veszprém megye 120 településén 220 000 főnyi lakos, és a városokban, községekben lévő intézmények, üzemek részére szolgáltat ivóvizet. A víz földfelszín alatti víznyerő-helyekről jut el a vizet fogyasztókhoz, használókhoz. A kitermelt víz jelentős többsége karsztvíz, kisebb része réteg- víz és talajvíz.

A nem vízvezető kőzetek hasadékokkal átjárt, repedéses rendszerében tározódó vizet hasadékvíznek nevezzük. Ezen belül a karsztvíz a legjelentősebb, amely a karsztosodott, karbonátos kőzettömeg (mész- és dolomit) hasadék-, illetve járatrendszerében tárolódó felszínalatti vizet jelenti. A Bakonyban ezen belül uralkodó a főkarsztvíz, amely nagy területeken egybe- függő hidraulikai rendszert alkot. A főkarszt mellett kisebb jelentőségű, de helyileg fontos, elkülönült jellegű ún. karsztvíz-emeletek is találhatóak. A Bakonykarszt Zrt. a kezelésében lévő 76 üzemelő vízbázisból 56 sérülékeny környezetben van. Ezek közül a 36 legsérülékenyebb vízbázis diagnosztikai munkái már elkészültek, illetve folyamatban vannak, ugyanakkor a vízbázis- védelmi program a jövőben is folytatódik.

A víz kitermelésére létesített kutakból villanymotorral hajtott búvár- szivattyúk emelik ki a vizet. A kutakból kitermelt víz szivattyútelepeken, víztároló medencéken, víztornyokon, nyomásfokozó gépházakon keresztül csőhálózaton jut el az otthonokba, üzemekbe, intézményekbe. A megfelelő víznyomást, az egy napon belül is eltérő vízfogyasztáshoz szükséges tartalék vízmennyiséget, víztároló medencék és víztornyok biztosítják.

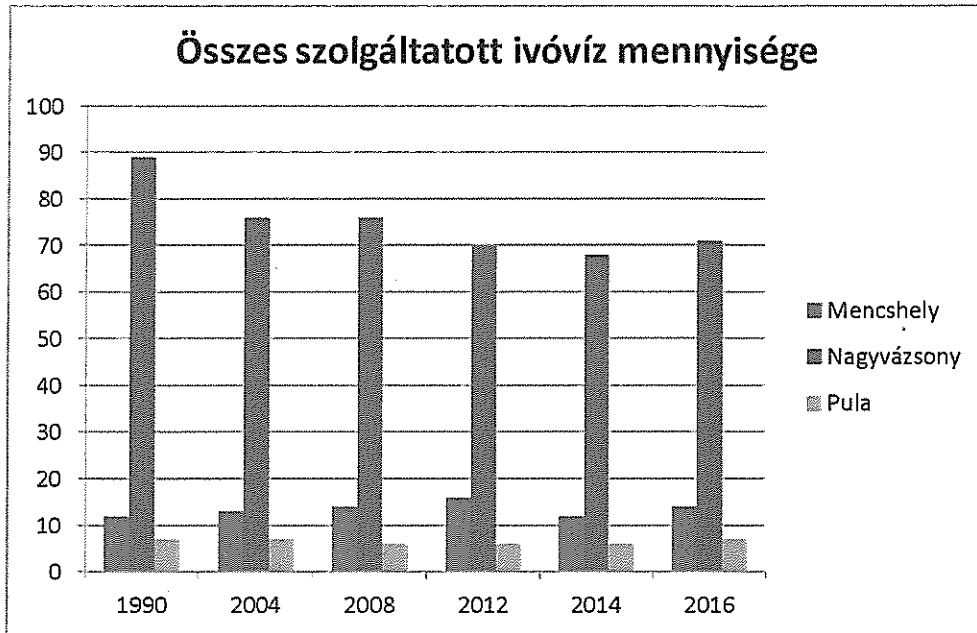
A síkvidéki települések kútjaiból kitermelt rétegvíz magas vastartalmú. A vízben lévő vas nem ártalmas az egészségre, de időnként elszínezheti a csapból folyó vizet. Azért, hogy ez a kellemetlenség se zavarja a fogyasztókat, ezeket a rétegvizeket vastalanító berendezésekkel, tisztítjuk meg. A vastalanítási folyamatban először oxidáljuk a vizet, majd gyorsszűrőkön keresztül távolítjuk el a vasvegyületeket. A víz biztonsági fertőtlenítéséről – minden szükséges esetben – korszerű fertőtlenítő berendezések, műszerek segítségével gondoskodunk.

A kutak, vízmű telepek közötti kapcsolatot számítógépek, adatátviteli berendezések és diszpécserközpontok tartják fenn. A diszpécserközpontban dolgozó irányító szakemberek monitorokon éjjel-nappal figyelik, ellenőrzik a vízellátás teljes folyamatát. A számítógép automatikusan indítja a szivattyúkat, tolózákat, tölti a víztárolókat, víztornyokat amikor a vízfogyasztás azt szükségessé teszi. A gépek vezérlése, az adatok átvitele URH adó-vevő berendezésekkel történik. A telepek ma már állandó kezelőszemélyzet nélkül üzemelnek (forrás: Bakonykarszt Zrt.).

1/3. táblázat: ivóvíz szolgáltatás adatai (forrás: KSH)

Év	Település	Közüemi vízhálózat hossza (km)
1990	Mencshely	6
	Nagyvázsony	12
	Pula	2
2016	Mencshely	8,4
	Nagyvázsony	17,6
	Pula	3

A közüemi ivóvízhálózat hossza 1990-ben 21 km, 2016-ban 29 km volt a három településen összesen a KSH adatbázis adatai alapján.

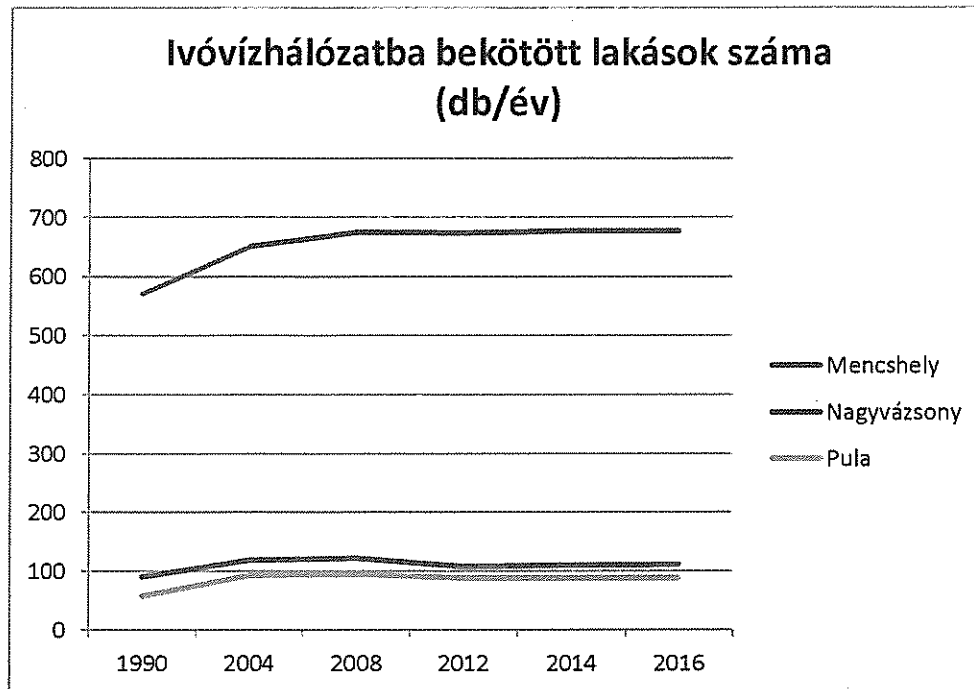

5. diagram: Összesen szolgáltatott ivóvíz mennyisége (em³/év; forrás: KSH)

A Bakonykarszt Zrt. által szolgáltatott ivóvíz a – települések több, mint 95%-án – minden magyarországi és európai uniós előírásnak megfelel, tiszta, egészséges, üdít, frissít, az országban a legjobb minőségű ivóvizek közé sorolható. A Bakonykarszt Zrt. tanúsítvánnyal rendelkező (az MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint akkreditált) Központi Laboratóriuma Veszprémben a Pápai úti üzemviteli központban található. A vizsgáló laboratóriumban megfelelő szakmai gyakorlattal és szakképesítéssel rendelkező vegyész és mikro- biológus szakemberek dolgoznak. Itt végzik az ellenőrző fizikai, kémiai és mikrobiológiai vizsgálatokat. Ezen ellenőrzések mintegy 25-30 féle, a víz minőségét jellemző összetevő meghatározását jelentik, ezáltal biztosítva, hogy mindig jó minőségű víz kerüljön a fogyasztókhoz. Ivóvíz minőségi problémát a településeken egyetlen paraméter sem okoz. Az ivóvíz vizsgálata havi rendszerességgel zajlik a településeken. A települések vízminőségi adatait a **2. melléklet** tartalmazza. A vízminőségi adatokat negyedévente frissítik. Az értékeket a frissítést megelőző 1 év méréseinek átlagából képezik (forrás: Bakonykarszt Zrt.).

1/4. táblázat: Közütemi ivóvízellátás (Forrás: KSH)

Év	Település	Közütemi vízhálózatba bekapcsolt lakás (db)	Összes szolgáltatott víz mennyisége 1000m ³	Háztartásoknak szolgáltatott víz 1000m ³
1990	Mencshely	90	12	7
	Nagyvázsony	571	89	58
	Pula	58	7	6
2016	Mencshely	111	14,44	14
	Nagyvázsony	676	71,45	53
	Pula	88	6,6	7

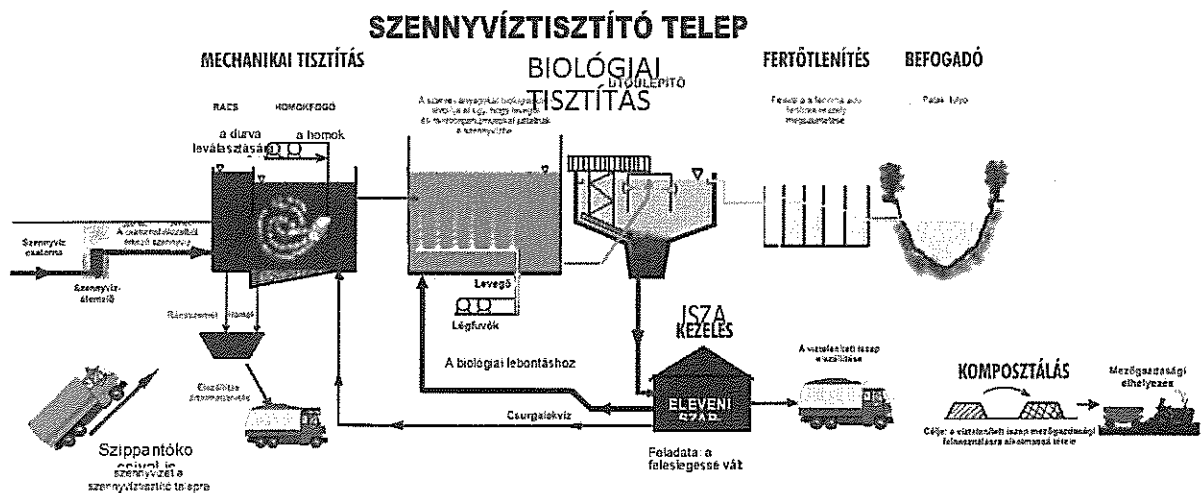
6. diagram: Közüemi ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások száma (forrás: KSH)

1.3.2.2 Szennyvízkezelés

Szennyvízelvezetés –tisztítás és kezelés szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt.

A különböző jellegű szennyező anyagokat más- és más módon kell eltávolítani a szennyvízből.

- A szilárd, darabos szennyeződések, tárgyakat, ráccsal szűrik ki a technológiai folyamat elején.
- A kisméretű szennyeződések (pl. homok) homokfogó medencékben üleptéssel távolítják el.
- A felúszó szennyeződések (pl. hab) lefölköz a szennyvíztisztító mőtárgyakban.
- A könnyen kiülepédő anyagokat az előülepítő távolítja el.
- A szerves anyagokat biológiai úton távolítják el. A vízben oldott szerves eredetű szennyező anyagok – intenzív oxigénbevitel mellett – tápanyagul szolgálnak a lebontást végző baktériumok számára. (Ezek alkotják az ún. eleveniszapot.)
- A szennyvízben lévő foszfort kémiai úton bontják le.
- Az utóülepítő szolgál az iszap leválasztására a vízből. Az iszap egy részét eltávolítják a technológiából, egy részét a bioreaktorba táplálják vissza a folyamat fenntartására.
- A fertözó baktériumokat klórral pusztítják el. (forrás: Bakonykarszt Zrt.)

(forrás: Bakonykarszt Zrt.)

A közcatornára elvezetett szennyvíz mennyiségének változása viszonylag kiegyenlített képet mutat (7. diagram).

1/5. táblázat: közcatornán elvezetett összes szennyvíz mennyisége (em³forrás: KSH)

	1990	2004	2008	2012	2014	2016
Mencshely	0	5	6	6	6	7
Nagyvázsony	0	46	48	47	49	52
Pula	0	0	5	4	5	5
Összesen:	0	51	59	57	60	64

A szennyvíztisztítás során keletkező szennyvíziszapot első lépésben vízteleníteni kell, mivel az iszap 98-99%-a víz. A víztelenített szennyvíziszapot komposztáljuk és ellenőrzött körülmények között a mezőgazdaságban talajjavításra hasznosítjuk. A technológia során keletkező biogáz energiatermelésre hasznosítható. A magas költségű szennyvíztisztítás végterméke így háromféle hasznos anyag:

- a tisztított szennyvíz, amely visszakerül a természet körforgásába;
- a talajjavításnál hasznos kezelt szennyvíziszap;
- az energiatermelésre használható biogáz.*

A biogáz levegőtlen körülmények között történő rothasztás során, növényi és állati eredetű szerves anyagból keletkező gáz, mely metanogén baktériumok segítségével keletkezik. A biogáz összetétele nagyjából metán (55-60%) és szén-dioxid (35-40%).. (forrás: Bakonykarszt Zrt.)

7. diagram: Közcsatornába elvezetett összes szennyvíz mennyisége (em³forrás: KSH)

A közcsatornán elvezetett biológiailag is tisztított szennyvíz mennyisége a településeken 2016. évre 63 (1000 m³), a közcsatorna hálózat hossza 1990-ben még 0 km volt, addig a három településen 31 km lett kiépítve 2016-ra. Az alábbi táblázat a települések jellemzőbb adatait szemlélteti a szennyvízkezeléssel kapcsolatban. A közüzemi vízálózatba bekapcsolt lakások 98%-a van bekötve a közcsatornába.

1/6. táblázat: közüzemi adatok - keletkezett szennyvizek (Forrás: KSH)

Év	Település	Közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma	Tisztított összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Háztartásokból közcsatornán elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)
1990	Mencshely	0	0	0
	Nagyvázsony	0	0	0
	Pula	0	0	0
2016	Mencshely	112	7	7
	Nagyvázsony	656	51	46
	Pula	88	5	5

A tisztított szennyvíz minőségi paraméterei határérték alattiak. A szennyvíztisztító telepről kibocsátott tisztított szennyvíz laboreredményeit a **3. melléklet** tartalmazza (forrás: Bakonykarszt Zrt.).

1.3.2.3 Csapadékvíz elvezetés

Közterületen lévő árkok, nyitott csatornák, folyókák, átereszek tisztántartása, a csapadékvíz akadálytalan lefolyásának biztosítása – az ingatlan előtti szakaszra terjedően – az ingatlan tényleges használójának, illetve tulajdonosának kötelessége. Járműbehajtók átereszeinek építése, jókarban és tisztántartása minden esetben az ingatlan használójának, tulajdonosának kötelessége. Az ingatlanon keletkező csapadékvíz saját területen történő elhelyezéséről, illetőleg kiépített csapadékcatorna esetén az abba történő bevezetéséről az ingatlan tulajdonosa gondoskodik.

Javasolt intézkedések:

- Csökkenteni kell a csapadékvíz-veszély kockázatát a települések belterületén;
- Lassítani kell a csatornák feliszapolódásának és eutrofizációjának ütemét, illetve biztosítani kell rendszeres tisztításukat.
- Településkiszáradási tervet belvíz veszélyeztetettség szempontjából felül kell vizsgálni, a veszélyeztetett részekben az építési engedélyezés gyakorlatát meg kell változtatni;
- A települések teljes bel-, illetve csapadékvíz-elvezető rendszerét ki kell építeni, karbantartásukat biztosítani kell a vizek zavartalan lefolyása végett;
- Meg kell akadályozni a csapadékelvezető árokba szennyezett (olajos, vegyszeres, ingatlanon keletkező, tárolt szennyvíz) víz bevezetését;
- Folyamatosan ellenőrizni kell a csapadékvíz elvezető rendszer kezelését.

1.3.3 Közlekedés, szállítás

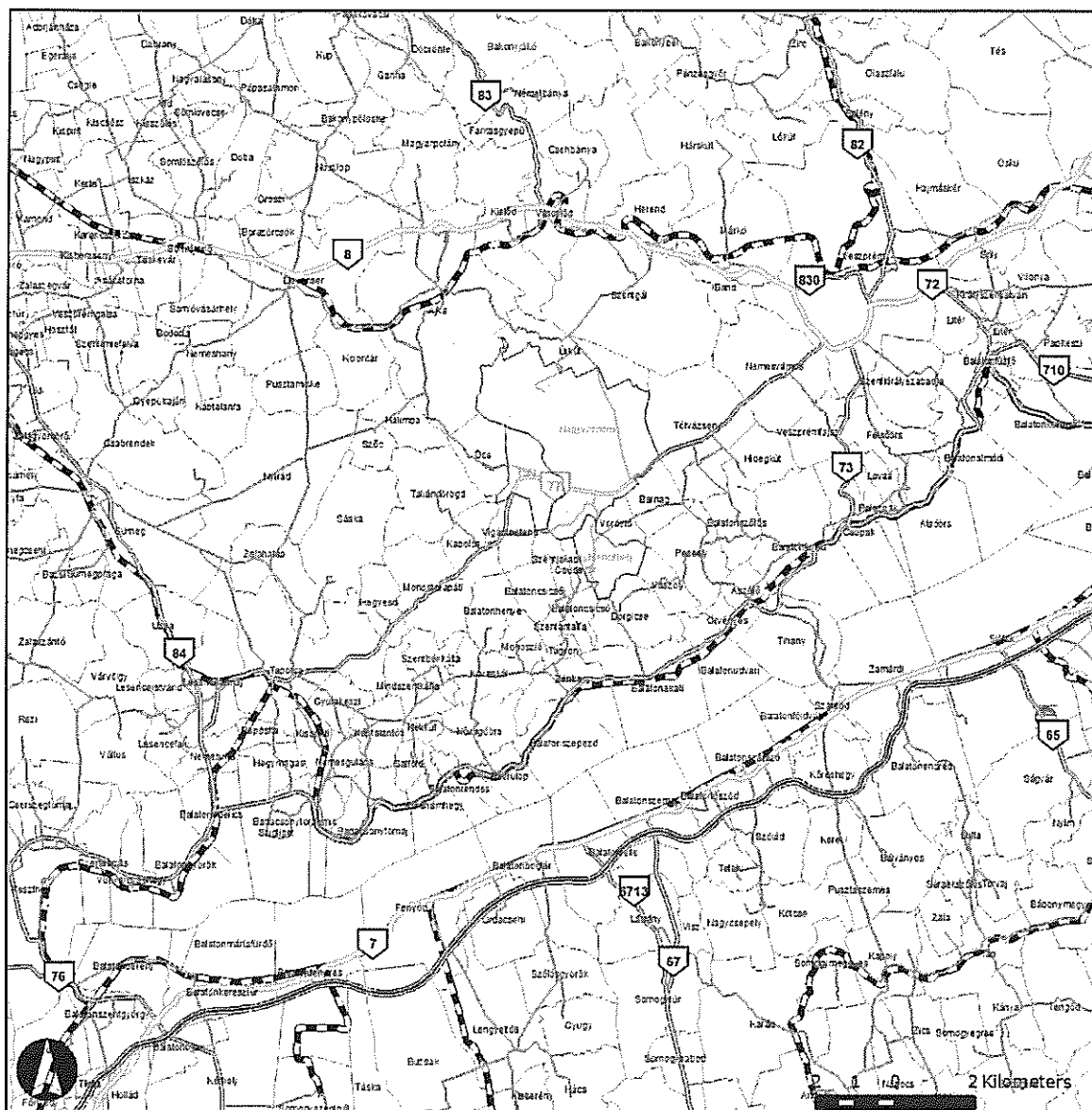
A 77-es számú főútvonal Veszprém területén a 8-as főúttól indul és Káli-medencét északról érintve, majd nyugatra haladva Tapolcai-medencén át éri el Tapolcát, majd onnan délnyugatra fordulva Lesencetomajt elkerülve a 84-es főutat. A főút a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező Káli-medencét és Tapolcai-medencét érintve halad a Balatontól északra. A nyomvonala mentén számos tanúhegy mellett halad el, így a Szent György-hegy mellett is.

Megújult Nagyvázsony bekötő útja, a belterületi Rákóczi út. A Szent István-templomtól (77-es csomópont) a Szent Ilona-templomig (faluközpont) tartó teljes útfelújításnak köszönhetően a Szent János-híd burkolata is vadonatúj köntöst kapott.

Nagyvázsony és a Művészetek Völgye településeinek közlekedésbiztonságáért címmel konzorciumi megállapodást kötött öt település. Kapolcs, Monostorapáti, Pula és Vigántpetend a konzorciumvezető Nagyvázsonnyal. A konzorcium közösen pályázik a térség közlekedési infrastruktúrájának fejlesztéséért. Lassító szigetek (településkapuk) épülnek a konzorciumpartnereket átszelő 77-es út bevezető szakaszain, megújul több buszöböl továbbá Nagyvázsonyban gyalogátkelővel kiegészítve megújul az alsó közösségi közlekedési csomópont, a központi buszforduló, járdák épülnek a Horváth Balázs sétányon, a Kinizsi utcában, a Petőfi utcában a gyalogos közlekedés biztonságáért, kerékpárutak kerülnek felfestéses kijelölésre és környezetkímélő

jármű beszerzésére kerül sor a helyi közösségi közlekedés valamint a turisztikai közlekedés fejlesztésének érdekében. Veszprém megyében elsőként Nagyvázsonyban indult el az elektromos busz-közlekedés. A jármű a helyi gyermekeket, időseket szállítja, ebédet visz és a hosszú hétvégéken valamint a nyári szünetben a turizmust szolgálja.

A települések közlekedési hálózatát szemlélteti a 2. térkép.

2. térkép: Közlekedési hálózat

1.3.4 Energia-, anyagfelhasználás

Gázellátás

A településeken a közintézmények energiaigényének teljes körű kielégítését földgáztüzeléssel oldják meg. A hálózat állapota megfelelő. Az összes gázcsőhálózat hossza 1990-ben 0 km, 2004-ben 42 km, 2016-ban 45 km volt a három településen.

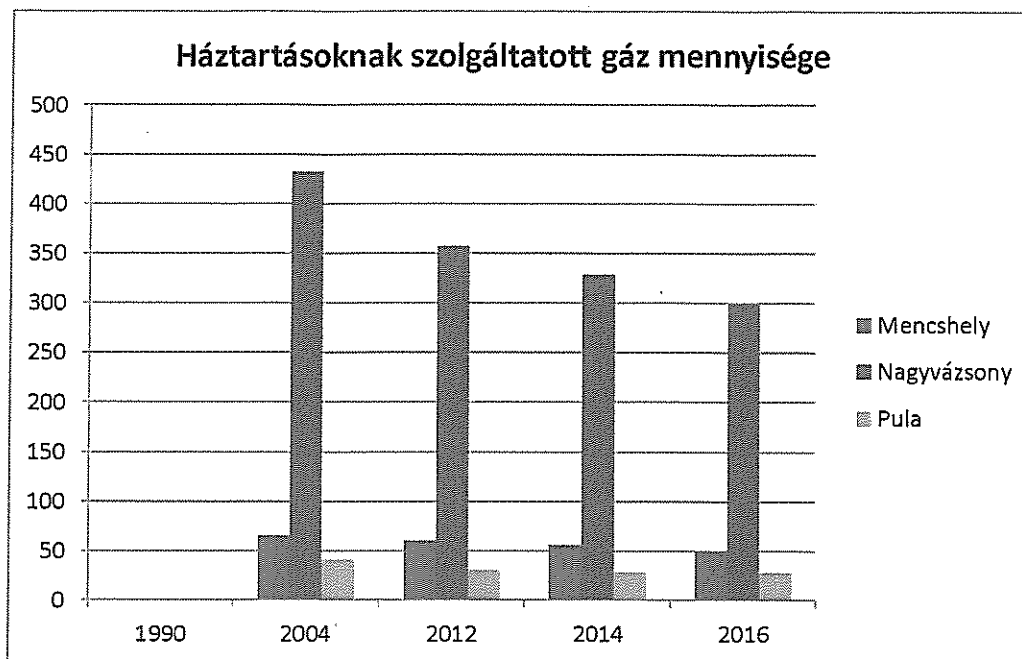
1/7. táblázat: a települések gázellátásának adatai (forrás: KSH)

Év	Település	Összes gázfogyasztók száma (db)	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	Háztartásoknak értékesített gázmennyiség (ezer m ³)	Értékesített gáz összesen (ezer m ³)
1990	Mencshely	0	0	0	0
	Nagyvázsony	0	0	0	0
	Pula	0	0	0	0
2004	Mencshely	50	45	66	77
	Nagyvázsony	319	289	433	596
	Pula	30	29	41	45
2016	Mencshely	60	55	50	56
	Nagyvázsony	361	328	300	421
	Pula	45	44	29	31

A települések földgázellátása jónak és biztonságosnak, alkalmazása környezetvédelmi szempontból kedvezőnek minősíthető. A háztartási gázfogyasztás (8. diagram) **75%-a** volt az összes gáz felhasználásnak (9. diagram) 2016-ban, megállapítható ez alapján, hogy az egyéb szektor nem tekinthető jelentős gázfogyasztónak a településeken. A táblázat jól szemlélteti, hogy a háztartások gázfogyasztása folyamatos csökkenő tendenciát mutat, feltételezhető a hagyományos (fa) tüzelőanyagok használatának a növekedése.

1/8. táblázat: háztartások részér e szolgáltatott gáz mennyisége (em³, forrás: KSH)

	1990	2004	2012	2014	2016
Mencshely	0	66	61	56	50
Nagyvázsony	0	433	358	329	300
Pula	0	41	31	29	29
összesen	0	540	450	414	379

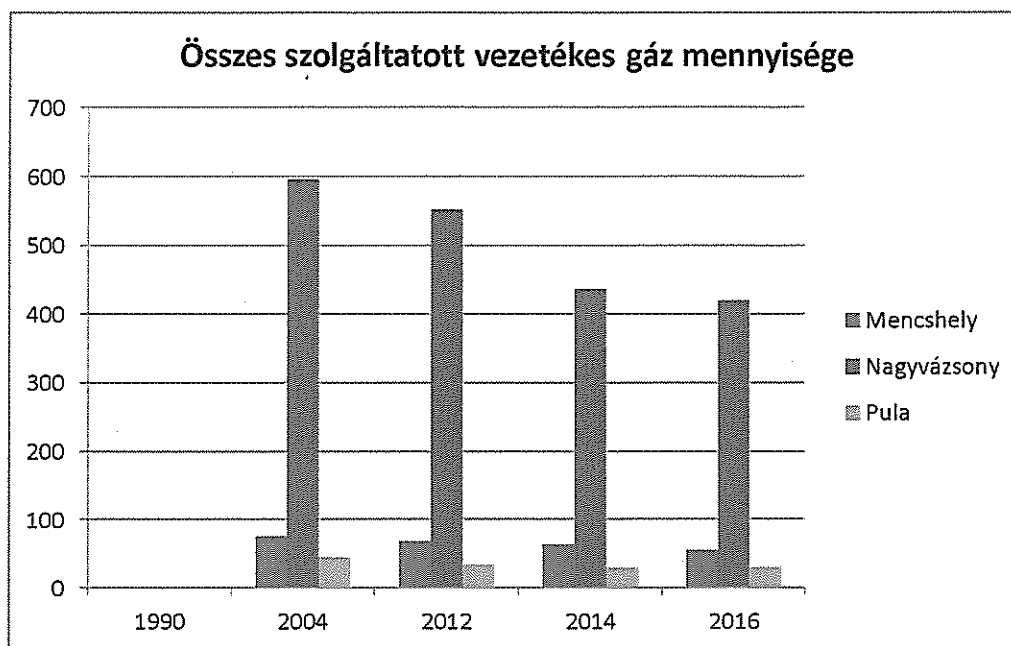
8. diagram: a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyiségének ($\text{em}^3/\text{év}$) alakulása
(forrás: KSH)

A földgáz *kéntartalma* a szén, olaj tüzelőanyagéhoz viszonyítva elhanyagolható. A fogyasztói hálózatba kapcsolt földgázhoz $5 \text{ mg}/\text{m}^3$ kéntartalomig szagosító anyagot adnak, amellyel együtt a földgáz kéntartalma $150\text{-}200 \text{ mg}/\text{m}^3$ -t érhet el maximálisan. Átlagos $175 \text{ mg}/\text{m}^3$ értékkel számolva 2004-ben a településeken a gáz felhasználásból megközelítőleg 125 kg kén kibocsátás származott. Ez a mennyiség 2016-ban 94,5 kg-ra csökkent. A SO_2 élőlények szervezetére káros hatással van. Az állatoknál és az embereknél légzési nehézséggel járó mérgezési tüneteket okoz, a nyálkahártya gyulladással megbetegedésének egyik okozója. Állatoknál szarvasmarha-elhullást okozhat légúti elváltozások miatt és halpusztulást a vizek elsavanyodása következtében. Az embereknél gyakran fellép melléküreg gyulladás, bronchitisz és tüdőtágulás. Savas esők hatására a talaj pH értéke 3,0 vagy még kevesebb lehet. A savanyú csapadék csökkenti az élővizek pH értékét is. A kén oxidjai és a másodlagos reakciókban képződött származékaik a kibocsátás helyétől 100 km távolságban is károsíthatják a növényzetet, szennyezhetik a talajt és a vízkészleteket. A növényzet különösen érzékeny SO_2 -ra. A levelekre lecsapódó nedvesség oldja a levegő SO_2 tartalmát, amely a klorofil megbontása útján gátolja a növényzet CO_2 - asszimilációját. SO_2 jelenléte az épületek tartóssága szempontjából is káros, mert az esővel, hóval odakerülő kénessav reakcióba lép az építőipari kötőanyagokkal (pl. CaCO_3 -al).

2004-ben a településeken elégetett földgáz *széndioxid* tömege szobahőmérsékleten 1409 tonna volt ($1,963 \text{ kg}/\text{m}^3$), ez a mennyiség 997 tonnára csökkent 2016-ban.

1/9. táblázat: összes szolgáltatott gáz mennyisége (em³, forrás: KSH)

	1990	2004	2012	2014	2016
Mencshely	0	77	70	64	56
Nagyvázsony	0	596	552	437	421
Pula	0	45	35	30	31
Összesen	0	718	657	531	508

9. diagram: Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyiségének (em³/év) alakulása (forrás: KSH)

Elektromos energia

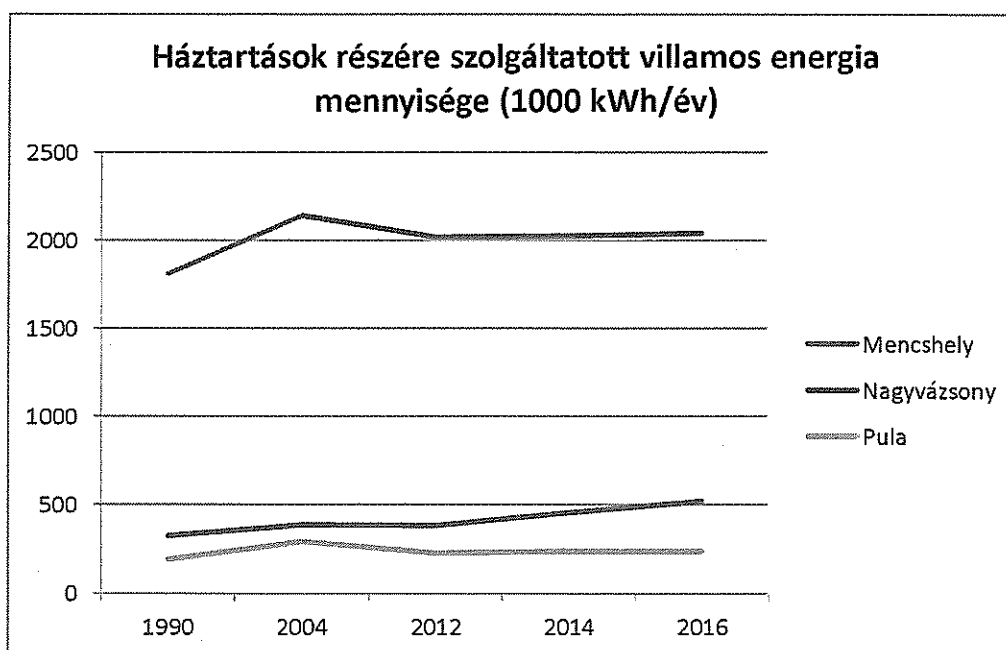
A települések elektromos ellátottságát jellemző adatok az 1/10. táblázatban találhatóak. Villamos energiafogyasztók száma 2016-ban összesen 1373 db volt a három településen.

1/10. táblázat: elektromos energia-ellátottság (forrás: KSH)

Év	Település	Szolgáltatott összes villamos energia mennyisége (1000 Kwh)	Háztartási áramfogyasztók száma (db)	Háztartások részére szolgáltatott villamos energia (1000 Kwh)
1990	Mencshely	n.a.	235	322
	Nagyvázsony	n.a.	656	1812
	Pula	n.a.	124	190
2004	Mencshely	n.a.	336	385
	Nagyvázsony	n.a.	730	2139

Év	Település	Szolgáltatott összes villamos energia mennyisége (1000 Kwh)	Háztartási áramfogyasztók száma (db)	Háztartások részére szolgáltatott villamos energia (1000 Kwh)
	Pula	n.a.	149	291
2016	Mencshely	586	359	516
	Nagyvázsony	5437	755	2039
	Pula	301	150	237

Mencshely és Pula településeken a teljes és a háztartási villamos energia fogyasztás mértéke között nincs nagy differencia. Nagyvázsonyban 2016-ban viszont a háztartások (10. diagram) a teljes villamosenergia fogyasztásnak csak a 37%-át tették ki. A teljes fogyasztás kb. 63%-a (3532 eKwh) az egyéb szektor (ipar, szolgáltató, stb.) energia fogyasztására vezethető vissza.

10. diagram: A háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyiségének alakulása
(forrás: KSH)

1.3.5 Hulladékgazdálkodás

A települési szilárd hulladékok begyűjtését a településeken a PROBIO Balatonfüredi Településüzemeltetési Zrt. végzi az Észak-Balaton Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. tagjaként.

Hulladéklerakó üzemeltetője az Észak-Balaton Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., helyszíne a Királyszentistváni Hulladékkezelő Telep.

A Nagyvázsony településen 2017-ben 340 tonna, Mencshely településen 54,2 tonna, és Pula településen 39,9 t/év volt. a lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége. A lakosságszám, a keletkező hulladék mennyisége és aránya alapján megadható a hulladéktermelési lakos-egyenérték mutató, amely a területen **133 kg/lakos/2017.** év körül alakult (országos viszonylatban kedvező érték). Nagyvázsony településről közvetlenül a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék 2017-ben 2,74 (1000 m³) volt.

Évente egy alkalommal tartanak lomtalanítást a településeken. Nagyvázsonyban, Mencshelyen és Pulán a települési szilárd hulladék begyűjtését szerdánként. Nagyvázsonyban és Pulán a szelektív hulladék begyűjtését minden hónap negyedik csütörtökén, Mencshely településen pedig péntekenként végzik. 2017-ben a begyűjtött lakossági szelektív hulladék mennyisége Nagyvázsonyban 22,7 tonna; Mencshelyen 3,4 tonna; és Pula településen 2,2 tonna volt. Hulladékudvar a településeken nem üzemel. Az üveg hulladék begyűjtésére található külön hulladékgyűjtő szigetek (Nagyvázsony, Petőfi S. u.; Mencshely Fő u.; Pula, Kabhegy u.). Zöldhulladék szervezett begyűjtése nem történik.

Az ingatlan tulajdonos köteles az ingatlanán keletkező, vagy onnan származó az ideiglenes tárolásra szolgáló létesítmények, berendezések ürítéséből származó, illetve közüzem csatorna hálózatba vagy más módon befogadóba, vagy szennyvíztisztítóba nem vezetett települési folyékonyhulladékot a jogszabályokban meghatározott műszaki és közegészségügyi előírások szerint gyűjteni és az ártalmatlanító helyre történő elszállíttatásáról gondoskodni. .

A településeken található legnagyobb hulladéktermelő cégek adatait az alábbi táblázat szemlélteti. A több év hulladéktermelési adatait a **4. melléklet** tartalmazza.

1/11. táblázat: Hulladéktermelők hulladéktermelési adatai (forrás: OKIR)

Cég neve	Telephely címe	2016 (kg)
Nagyvázsonyi Mezőgazdasági Kft.	8291 Nagyvázsony, Gesztenyesor 2.	1 315
Nagyvázsonyi Mezőgazdasági Kft.	szarvasmarha telep	19
Bakonykarszt Zrt.	8291 Nagyvázsony, szennyvíztelep	660 080
MOL Nyrt.	8291 Nagyvázsony, templomkert	94
Novus Interiőr Hungary Kft. (kárpitós üzem)	8291 Nagyvázsony, Akácfa u. 3.	4 350
Novus Interiőr Hungary Kft. (kárpitós üzem)	8291 Nagyvázsony, Vásártér u. 15.	90 410
Antenna Hungária Zrt.	8291 Nagyvázsony, külterület	560
„Vázsonyi Szövetkezeti Kft” (dobozüzem)	8291 Nagyvázsony, Rákóczi u. 7.	28 530
Magasi József (forgácsoló műhely)	8291 Nagyvázsony, Vásártér u. 11.	9 292
INNOWEST Kft. (komposztáló üzem)	8271 Mencshely, külterület	305 690

1.3.6 Tájképi, természeti adottságok

A Bakony délnyugati részét a Balatonfelvidéktől egy hatalmas hegyszerkezeti törés választja el, melynek mentén kisebb-nagyobb medencék alakultak ki. Ilyen a vázsonyi és tapolcai medence is. Ezt a törésvonalat Nagyvázsonynál Sédnek, míg Kapolcs után Egervíznek nevezett patak vize öntözi. A medence kőzetanyaga édesvízi mészkő, ami alól számos forrás tör elő.

A Déli-Bakony kevésbé tagolt pannon vidék néhány medencével, széles, lapos hegyhátakkal. Két nagy kiterjedésű bazaltvulkán (Agártető és Kab-hegy) valamint a Szentgál környéki mészkőhegyek alkotják. Legmagasabb pontja a 601 méteres Kab-hegy. Az erdők fogyatkozása az alacsonyabb fekvésű területeken erős volt de a hegyeket cseres, tölgyes, bükkös erdőségek borítják.

A Veszprém – Nagyvázsonyi – medence a Balaton-felvidéken található. A kistáj mai arculatának kialakulásához a földtörténeti események igen hosszú láncolata vezetett. A kontinensek soródása miatt e térség félmilliárd évvel ezelőtt még a föld déli féltekéjén tartózkodott, ahonnan átlagosan évi néhány centiméteres mozgással vándorolt észak felé és került mai helyére.

Az *ordovicium*, *szilúr* időszakok folyamán az afrikai kontinenslemez peremét előntő tengerben finomszemcsés üledékek: agyag és homok rakódtak le. A *devon* során egyre jelentősebbé vált a meszes anyagok kicsapódása, ami egyúttal a vízmélység csökkenését is jelzi az egyre jobban feltöltődő medencében. A *karbon* időszakban az európai és afrikai kontinensek ütközése következtében hatalmas földszerkezeti mozgások zajlottak. A gyűrődés következtében felmagasodó kőzettömegekről megindult a lepusztulás és a durva szemű törmelékek, görgetegek a szárazföldi medencében halmozódtak fel. A hosszú évmilliókon át tartó erózió nagyon sok kőzetet eltüntetett, így a mai rétegsorok meglehetősen hézagosak. A hegységképződést követő, valamivel nyugalmasabb *perm* időszakban nagy kiterjedésű szárazföldi süllyedékek keletkeztek. A perm és a triász időszakok fordulóján – a világméretű tengerszint-emelkedés következtében – ismét megjelent a sós víz. Vidékünk ekkor a Tethys-tenger területén helyezkedett el a trópusi éghajlati övben. Ebben a trópusi tengerben képződött az a mintegy 200 millió éves felső triász dolomit, mely területünk legfontosabb felszíni kőzete.

A mészkő (CaCO_3) és a dolomit [$\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$] csekély kémiai különbsége a természetben nagy jelentőségű. A mészkövet a szénsavas víz nagy mértékben oldja, ezért benne üregek, barlangok alakulnak ki. A magnéziumot is tartalmazó dolomit kémiailag ellenállóbb, de fizikai hatásokra (hőtágulás, a résekbe beszivárgott és ott megfagyó víz térfogat-növekedésének feszítő hatása) erősen aprózódik. A dolomitszíkla apró, sokélú darabokra esik szét, ez a dolomittörmelék a meredek sziklák alján jól megfigyelhető. A cseppentős üveggel magunkkal vitt ecetsav oldat jó szolgálatot tesz a két kőzet elkülönítésénél: a mészkövet élénk pezsgés közben oldja, míg a dolomittal nem reagál. Jelenlegi ismereteink szerint a Balaton-felvidéken nincsenek felső triásznál fiatalabb kőzetek, sőt a harmadidőszaki képződmények túlnyomó része is hiányzik. E közel 200 millió éves óriási üledékhézag miatt csak nagyon vázlatos képet kaphatunk a térség jura, kréta, paleocén, eocén és oligocén fejlődéstörténetéről.

A következő, pannóniainak nevezett korban, mintegy 10 millió éve létrejött a Pannóniai-beltenger. Csökkent sótartalmú vizében, sajátos bennszülött kagyló- és csigafauna fejlődött ki.

Miközben csendesen folyt a Pannóniai-tó üledékképződése időnként földrengések moraja és irtózatosszerű robbanások dőreje zavarta meg a táj nyugalma, ugyanis a szomszédos területeken tűzhányók kezdték meg működésüket. Területünkön közvetlenül nincsenek nyomai a vulkanizmusnak. A pliocén végére kialakult ősföldrajzi kép már egységesen szárazföldet mutat, elcsendesedtek a föld belső erői, hogy aztán összegyűjtött energiáikat a pleisztocén folyamán vezessék le. Ekkoriban a Bakonyvidék erőteljes emelkedésbe kezdett, ami jóval lassabban napjainkban is tart. A hegység peremén fekvő Balaton-felvidék térsége kissé lemaradt a több száz méter nagyságrendű mozgásokhoz képest. A pleisztocénban a kiemeltebb helyzetű Bakony felől nagyjából déli irányba futottak a patakok, a mai Somogyi-dombság területére. Később azonban besüllyedt és üledékgyűjtővé alakult a Balaton-medence széles árka, ezt tetézte a déli, medenceperemi hegyvonulat megemelkedése. A Vászolyi-séd esetében mindez jól nyomon követhető. Az akkor még magasabb fekvésű kismedencéből (Pécselyi-medence) délkelet felé induló patak a Keresztfa-tető és Öreg-hegy közötti Húvös-völgyön folyhatott át, de a rögek megemelkedése miatt, a Nagyvár-tető északi lábához kényszerült. Ezt megkerülve, tudott ismét az eredeti, délkeleti irányba fordulni. Az újabb térszintemelkedés következtében most már a Körvtélyes-tömege tornyosult elébe, így észak felé – Pécselyi-medencébe – vette útját. A tágas teknőben némi kalandozás után rátalált a kifelé vezető szurdokvölgyre és a benne szaladó Örvényesi-sédre, hogy azzal egyesülve jusson el a Balaton-medencébe.

A térség vízfolyásainak romboló és építő munkáját nem csak a kéregmozgások vezérelték, hanem a jégkor szélsőséges ingadozásai is befolyásolták. A hideg, száraz periódusokban (glaciális) elsősorban a fagyaprózódás termelte törmelékanyag, ill. lejtős tömegmozgások formálták a felszínt. A köztes meleg, csapadékos időszakban (interglaciális) viszont a mállás, a lejtőöblítés és az vízi erózió dominált; a megnövekedett vízhozamú patakok jelentős mennyiségű hordalékot szállítottak.

A térség üledékképződését jelentősen befolyásolta a lösz hullása, lepelként borítva be a domborzatot, a jégkor utolsó hideg szakaszában. A hegyek tetejéről és meredélyeiről ma már szinte teljesen hiányzik, hiszen az esők könnyedén lemosták a kis állékonyságú, finomszemcsés poranyagot. Ugyanakkor a medencében és a szélesebb völgytalpakon több méteres szelvényeit is megfigyelhetjük, pl. a Vászolyi-séd bal oldalán. A Balaton-felvidék hullámos felszínét belső medencék és az azt körülvevő – önálló mészkő- és dolomit-rögekre tagolódó – hegyvonulatok adják. Utóbbiakat szűk szurdokvölgyek réselik át, mélyükön gyors folyású sédekkel, míg a medencék alján apró tavacsák, mocsarak bújnak meg, vagy éppen kis kődombok emelkednek környezetük fölé. A magaslatok általában erdővel borítottak vagy bokros gyepes területek, ellenben a főleg laza üledékből álló, kisebb lejtésű és alacsonyabb fekvésű térszíneken többnyire mezőgazdasági művelés folyik. A domborzat változatosságának oka a kőzetek eltérő minőségében és így lepusztulásra való hajlamában keresendő: a többnyire puhább márgába mélyülő medencéket keményebb kőzetek, többnyire dolomit alkotta hegyvonulatok ölelik körül.

A Pécselyi-medencét észak felől egy viszonylag magasra kiemelkedő rögsorozat keretezi: Kis-Gella, Nagy-Gella (a terület legmagasabb pontja, 416 m), Róka-hegy, Hosszú-hegy, Derék-hegy, Hideg-hegy, ezek egyben fő vízválasztóként különítik el a szomszédos Déli-Bakonytól. A déli karéj hegyei ennél jóval alacsonyabbak és Aszófőtől nyugat felé szétágazva majd kiszélesedve kettős sort alkotnak, hogy azután Dörgicsénél ívesen hajolva ismét találkozzanak. Az egyes hegyek átmérője ritkán haladja meg a kilométeres nagyságrendet, jellemzőbb néhány száz méter, hasonlóan a medencén belüli kiemelkedésekhez. A hegyek felszínére jellemző sajátos alakzatok létrejöttében egyaránt szerep

jutott a kéregmozgásoknak és a karsztosodásnak is. Ebből a szempontból feltétlenül beszélni kell a Dörgicsei kőhegy tetőzónájáról. A szénsavas oldás megtámadja a karbonátos kőzetek felszínét és elsősorban a kőzetrepedések mentén apró vályúkat, csatornákat, lyukakat hoz létre, ez a karr. A Balaton-felvidék térségében legszebb formáit a jól karsztosodó Füredi mészkövön találjuk. A dörgicsei Kő-hegy karrmezeje deciméteres, késpengeszerű kőbordáival, keskeny hasadékaival egyike a felvidék legértékesebb földtani természeti értékeinek. A füredi mészkövet évszázadok óta bányásszák. A számos bányaudvar látványosan tárja fel az erősen megdőlt rétegeket. Kézi módszerekkel is egyszerű volt itt a kőfejtés, hiszen a kőzetrétegek könnyen elválnak egymástól. A lejtős felszínen lecsúszott kőlapokat már csak harántirányban fel kellett darabolni és vihették is falazó anyagnak. Kiváló megmunkálhatósága, ugyanakkor szilárdsága miatt a Balaton-felvidék legkedveltebb építőanyaga évszázadok óta.

Barlangból csak néhány akad. Egyikük a Nagy-vár-tető ürege. A törésekkel átjárt kőzetben kioldódott barlang egykor jóval nagyobb lehetett, ma már csak egy pár méteres járatból áll. Hasonló méretű barlangot ismerünk az Örvényesi-séd sziklafalában, valamint a Pogány-pincénél is. Szólni kell arról esetről, amikor agyag tömi el a víz útját a lefelé vezető repedésben vagy járatban. Ilyenkor időszakos vagy állandó vízü tavacsok jönnek létre: Ágas-magas, Zimer-tető, Kisdörgicse, Nyelő, Dörgicse és Vászoly határában. Vízutánpótlásukat csak csapadék biztosítja, így aszályos években teljesen ki is száradhatnak. Az állóvizek másik csoportjába szintén lefolyástalan vagy gyenge, időszakos lefolyású tavak, mocsarak tartoznak, melyek a medencetalpakra jellemzőek. Vízüket a csapadékon túl források, szivárgók adják, melyeket a felszínre lépő karsztvíz táplál. A karsztos területeken beszivárgó és oldó hatást kifejtő csapadékvizek a kőzetekben lefelé haladva mésszel telítődnek, majd a forrásoknál kilépve lerakják a magukkal hozott kalcium-karbonátot, ebből képződik a lyukacsos szerkezetű forrásmészkő. A felszínre lépés után azonban nem mindig csapódik ki az összes oldott anyag, hanem egy része eltávozik a patakvízzel. A becsatlakozó források hatására aztán ismét telítődhet az oldat, ekkor a meder alján mészkiválás zajlik, mely kéregszerűen bevonja az aljzatot. Ugyancsak mésztufa képződés történik, ha a patakmederben heverő ágakon, mederlépcsőkön átbukik a víz, ekkor mésztufa gátak jönnek létre.

Mésztufa gátak jellemzőek a sédek szurdokvölgyes szakaszaira, hiszen itt a legnagyobb az esésük, de mészkiválás előfordul szélesebb völgytalpú részeken is pl. Vászolyi-séd. Szintén a nagyformák közé tartoznak a patakos völgyek is. A völgyek oldalfalai néha sziklával borítottak, időnként a mederaljzaton is előbukkan a kőzet, legtöbbször azonban a völgytalp laza üledékkel, hordalékanyaggal néhány méter vastagon feltöltődött és ebbe vágódik a patak. A sédek 1-2 méteres szélességükkel, általában fél méteres mélységükkel eltörpülnek az általuk létrehozott völgyek impozáns méretei mellett, de nem szabad elfelejtenünk, hogy évezredek óta vájják magukat egyre mélyebbre a kemény sziklába, kialakítva jellegzetes szurdokaikat.

Kellemesebb hőmérsékletű a Déli-Bakony, ahol megjelennek a ritkább, melegkedvelő növények is. A Bakony legmagasabb területein a zárt lombkoronájú bükkösök a jellemzőek, alacsonyabb részein a gyertyános tölgyesek, a korai juhar, a magas kőris, a hegyi juhar és a hegyi szil. A kiszélesedő völgyek patakjait, az állandó és időszakos vízfolyásokat égerligetek, fűz-nyár ligeterdők kísérik. A Balaton-felvidék éghajlati adottságaira a kontinentális, az atlanti és a mediterrán hatás jellemző. E három típus állandó keveredése, valamint a növényzet és a domborzat befolyásoló tényezői kedvező klímát eredményeznek. Az egyes éghajlati körzetek ezen a területen találkoznak; a hegyvidéki részek és a

belső medencék mérsékeltén hűvös-mérsékeltén száraz jellegét nyugat felé gyorsan felváltja a mérsékeltén nedves típus, míg délen a meleg, mérsékeltén száraz típus jelentkezik.

E jelenségek oka a kitettségben keresendő, azaz más tényezők mellett elsősorban a napsugarak beesési szöge határozza meg a helyi hőmérsékletet. A déli lejtőkön a besugárzás hőösszege 40%-kal is magasabb lehet a sík vidékhez képest. Az éghajlati tényezők, párosulva a talajviszonyokkal és a domborzattal megszabják a természetes növénytakaró kialakulásának feltételeit, de ugyanígy meghatározzák a szőlő- és gyümölcsstermesztés, valamint az erdőgazdálkodás lehetőségeit is. Az évi középhőmérséklet a tótól távolabbi, magasabb fekvésű térszíneken alig haladja meg a 9 °C-ot, míg a Balaton mellett 10 °C fölé is emelkedik, az évi napfénytartam is ehhez hasonló eltéréseket mutat 1960 és 2000 óra között. Az évi csapadékmennyiség átlaga 650 mm tájékán ingadozik. Az uralkodó északnyugati, északi szél átlagsebessége 3 m/s körül alakul. Érdeemes még szólni két helyi meteorológiai jelenségről. A Bakony szélirányra merőleges vonulatain átbukó nedves atlanti légáramlatok még a hegyek északnyugati oldalán megszabadulnak esőterhűktől, így a tóra néző déli lankákra már felhősízelő száraz levegő érkezik – ez a balatoni fön. A hegyek lábánál elterülő hatalmas víz állandóan fodrozódó felületéről, sokszorosan verődik vissza a napfény, gyümölcsérlelő többletsugárzást biztosítva a tókönyök ültetvényeinek. Évszázadok óta, a szőlőművelés során a köves talajból kiforduló törmelékdarabokat mindig a mezsgyére hordták, ahol egymásra halmozva hatalmas sáncokat emeltek. Ezek jelentősen javították a mikroklimát. E kötömegek nappal erőteljesen felmelegednek, éjszaka viszont a szőlőre sugározzák vissza hőtöbbletüket, emiatt az őszi és tavaszi fagyok kevésbé tudnak kárt okozni.

A területnek tekintélyes vízfeleslege van. Jelentősebb patakjai (Gerence, Cuha, Gaja, Gella, Torna, Séd, Balaton-felvidéki kis patakok - sédek -, Eger-víz, Viszló) bármely égtáj felé indulnak is, a Duna vízgyűjtőjébe tartoznak. Vizeit északon a Cuha – patak gyűjti össze. A vízjárási adatok erősen karsztos jelleget mutatnak, ami különböző mértékben egyenlíti ki az eltérő vízhozamokat. A vízgazdálkodást a bauxitbányászat miatti vízkiemelés jelentősen megzavarta (karsztvízszint csökkenés). A közelmúlt száraz esztendeiben a patakok kiszáradtak, a források elapadtak. A terület forrásokban gazdag, néhány hangulatos forrás kirándulási célpont (Magyarpolány Csurgó-kút, Pénzesgyőr Judit- Forrás, Krajcár – kút). A bazalt hegyek tetején képződött horpadásokban egykor kis tavak alakultak ki esővízből. Ezek a hulló portól feltöltődtek, már csak néhányban találunk vízfelületet, tőzegmoha lápot. A kistáj a Bakonyból a Dunához folyó patakok vízgyűjtő területe. Közülük a Kis- Pándzsa (9 km), a Nagy- Pándzsa (16 km), a Vécseni-Vezseny-ér (21 km), a Cuhai- Bakony- ér (25 km), a Concó (20 km) és mellékvizei, valamint a Kocs-Mocsai-patak (18 km) a nevezetesebbek. A terület eléggé száraz, gyenge lefolyású.

Árvizek a tavaszi hóolvadás és a kora nyári esőzések alkalmával jelentkezők, míg a kisvizek ősszel szokásosak. A terület vízminőség védelme, mint vízbázis közérdekű feladat. A völgypatak árterének kiterjedése közel 70 km², amiből 2,7 km² a belterület, 24,1 km² a szántó, 40,1 km² a rét és legelő, 1,9 km² az erdő. A kistájon található nyolc kis természetes tó összterülete 87 ha, közülük a Szend melletti Névtelen-tó a legnagyobb (3 ha). A mesterséges tavak száma 7, felületük 310 ha. Köztük a Ferenc-majori- tó (175 ha) a legjelentősebb. A talajvíz mélysége általában 2-4 m között áll, de a magasabb hátakon az alá is süllyedhet, a völgyekben pedig 2 m fölé is emelkedhet. Mennyisége csak a völgyekben haladja meg az 1 l/s* km² – t. Kémiai jellege túlnyomóan Ca-Mg-HCO₃ – os. Keménysége 15 – 35 nk° között változik. Az SO₄ – tartalom 60-300 mg/l között ingadozik. A rétegvizek mennyisége a tározóközet porozitása szerint 0,1 – 1,5 l/s* km² között változik. Az ártézi kutak száma elég jelentős.

Az átlagos mélységük 100 m körüli. Az átlagos vízhozamuk is meghaladja a 100 l/p-et. Nagy %-ban erősen vasasok és kemény a vizük. A vízkészlet kihasználtsági szintje 1984-ben a felszíni vizeknél 20 %, a felszín alattiaknál 40 %.

A Vázsonyi-séd vízfolyás az Eger – patakba torkollik, amely a Balaton vízvédelmi övezetéhez tartozik. Közelsben található felszín alatti vízre települt a Kinizsi – forrás, amely Pulánál ered (a Tálodi kolostorromnál található). Belterületen található forrás még a Meleg – víz és a Kis – kút (Nemesleányfalu településrész határában). A településen két tó is található. Az egyik osztrák tulajdonú, területe 11 ha – os, eléggé elhanyagolt állapotban van. A másik kisebb területű, önkormányzati tulajdonban van, használója a Nagyvázsonyi Horgászegyesület.

A talajképződés a mészkő - és dolomit-felszínen a felaprózódás, mállás következtében indult meg. Úgynevezett kőzethatású talajok, rendzinák képződtek, a kistájat a legnagyobb területi kiterjedésben (44%) borítják. Erdősültségük kb. 95%-os, vagyis közel összefüggőnek tekinthető. Itt a mállás még kezdetleges vagy a kialakult talaj megsemmisült, sziklás váztalajokkal van dolgunk. A csapadékos, Húvös bakonyi tájon e sekély talajokon is faóriások nőnek, míg a hegyvidék meleg, száraz déli lejtőin sziklagyeppek, gyenge fejlődésű karsztbokorerdők alakulnak ki rajtuk. A vastag lösztakaróból agyagbemosódásos barna erdőtalajok fejlődtek sok ezer év alatt a lefelé szivárgó víz és a fás növényzet hatására, területi részarányuk 39%. Erdősültségük mintegy 40%, 50%-ban pedig szántók. Néhány foltban földes kopárig erodálódtak Összetételük homokos vályog, mechanikai vályog, vízgazdálkodásuk kedvező, a VI. termékenységű kategóriába sorolhatóak. Ezekben tenyészenk legszebb erdeink. A vékonyabb löszborításból barnaföldek jöttek létre. A homokon képződött rozsdabarna erdőtalajok szintén jó termő-erejűek.

Az erdőirtások után a lejtős területeken megindult mezőgazdasági művelés eredményeképpen a talajuk felső szintjét lemosta a víz, elfújta a szél. Itt gyenge termőerejű csonka erdőtalajok maradtak napjainkra. A bazalt málladékon ranker talajok vannak. Az alapkőzetek minőségéből következően a Bakonyvidék taljai általában bázisokban gazdagok, semleges vagy gyengén savanyú kémhatásúak, így az úgynevezett savas esők nem, vagy kevéssé idézhetik elő a termőhely leromlását. Nagyvázsony környékén előfordulnak periglaciális, alluviális üledéken képződött, homok mechanikai összetételű változatok is. Ezek gyenge víztartó képességűek, kis szervesanyag – tartalmúak és a VII. termékenységű kategóriába tartoznak. Erdősültségük összességében mintegy 40%, szántó pedig 50%-uk.

Az alacsonyabb É-i térszínek löszös anyagain csernozjom barna erdőtalajok képződtek. Mechanikai összetételük homokos vályog, vízgazdálkodásukra a gyenge, vagy közepes víztartó és vízraktározó képesség jellemző. A kisebb szervesanyag – tartalmúak pedig a IV. termékenységű kategóriába tartoznak. Túlnyomó részben szántóterületek.

A patak völgyek allúviumán kialakult öntés réti talajok a terület 6%-át foglalják el. Mechanikai összetételük többnyire vályog és általában a VI. termékenységű kategóriába tartoznak. Többségében szántók. A karsztosodott, mészköves-dolomitos hegytetőkön rendkívül nehezen és lassan jön létre talajborítás. Az egyes talajtípusok képződését elsősorban az alapkőzet és annak málladéka határozza meg, amit befolyásol a földrajti fekvés, az éghajlat, és kölcsönhatásban a humuszadó növénytakaró is. A keletkezett fekete rendzina magas humusz tartalmú, porhanyós, de sok kötőmelék tartalmaz és csak néhány centiméter vagy deciméter vékonyságú a sztyeprétek, tölgyesek alatt. A márgák alkotta medencékben már jobb a helyzet, hiszen e kőzet jelentős agyagtartalmánál fogva barna

erdőtalajokat szolgáltat. A térség talán legjelentősebb és legértékesebb laza üledéke a lösz, melynek felszínén barnaföldek alakultak ki: a további hatásoktól függően Ramann-féle barna erdőtalaj, vagy agyagbemosódásos barna erdőtalaj. A viszonylag sok mocsaras, vizenyős területen – láprétek, magassásosok alatt – láptalajok keletkeztek, míg peremükön a réti talajok jellemzőek. A természetes növénytakaró a talaj megkötésében is kitüntetett szerepet játszik. Igen fontos körülmény ez a Balaton-felvidék középső részén, ahol a mezőgazdasági művelés miatt az erózió már jelentős pusztítást végzett. (forrás: Kistáj Kataszter)

A települések felszínborítottságának bemutatását a **3. térkép** szemlélteti.

A külterület megoszlása művelési ágak szerint:

o kert	1%
o szőlő	3%
o rét, legelő	12%
o művelés alól kivett	3%
o erdő	40%
o szántó	41%

Összefüggő települések szerkezet

Nem öntözött szántóföldek

Erdők

Természetes gyepek és rétek

3. térkép: Községek felszínborítottsága

1.3.7 Települések környezet tisztasága

A települések környezetvédelmi megítélésében jelentős szerepe van a köztisztaságnak. Nemcsak a kívülálló, hanem a településeken élő ember számára is a legszembeűnőbb a közterületek tisztasága, a zöldterületek gondozottsága, a közutak állapota. A községek környezetének rendezettsége, tisztasága növeli az ott élők komfortérzetét, esztétikusabb életteret biztosít. Települési környezetünk tisztaságát legjobban mi magunk tudjuk befolyásolni.

A közterületen tilos a

- szemetelés,
- kertí építmények, berendezések rendeltetésellenes használata, rongálása, helyükről elmozdítása,
- virágok és dísznövények szedése, károsítása, a fák törzsét hirdetésre, ágait kötél vagy kábel rögzítésére használni,
- élő növényt vagy annak részeit (virág, termés, lomb) begyűjteni,
- közterületen lévő fát külön jogszabályban meghatározott engedély nélkül kivágni, megrongálni.

1.3.8 Zöldfelület-gazdálkodás

A környezeti tényezők közül ez az a – talán legfontosabb - elem, melynek fejlesztése illetve a fenntartás magas színvonala jótékony, javító hatással van a többire. Mind a turisztikai fejlesztések, mind a kikapcsolódásra alkalmas, frissebb levegőű lakókörnyezet kialakítása megkívánja a települések parkosítását, a bel- és külterület fásítását. A települések területén és környezetében fellelhető zöldfelületek, jelentős befolyást tudnak gyakorolni a helyi klimatikus viszonyok alakulására.

A települések közhasználatú zöldterületei:

- önkormányzatok tulajdonában lévő parkok, játszóterek,
- önkormányzatok tulajdonában lévő sporttelepek, sportparkok,
- közlekedési pályák zöldterületei, temető

Községek zöldfelület-gazdálkodása igen kedvezőnek mondható, mivel alapvetően laza szerkezetű beépítéssel bírnak. A közterületi és magántulajdonú zöldterületek a települések belterület nagy hányadát alkotják. A települések zöldfelületi rendszerét a magánkertek, a közparkok, az árokpartok, a fasorok, az út menti zöldsávok, az üzemek udvarai, a temetők a sportpályák és a közintézmények zöldfelületei együttesen alkotják. A zöldfelületi funkciók pozitív egészségügyi vonatkozásai (klímamódosító hatás, levegőtisztító hatás, zajártalom csökkentő hatás, stb.) a nagyobb, foltszerűen elhelyezkedő zöldfelületek esetében jelentkeznek igazán, azonban a települések zöldfelületi rendszer mégis csak akkor tekinthető ideálisnak, ha a pontszerű, vonalszerű és sávós zöldfelületek harmonikus, egymással összefüggő rendszert alkotnak.

1.3.9 Zajterhelés

A településeken jelentős ipari zajkibocsátást okozó létesítmény nem üzemel. A legjelentősebb zajforrásnak a tapolcai út forgalmából származó közlekedési zaj tekinthető. Zajmérésre a program készítése során nem került sor. Javasolt a jövőben a közlekedésből származó zaj mértékét akkreditált mérőszervezettel megmérteni. A forgalmi adatokból számított közúti zajterhelést egy korábbi helyzetértékelés adatai alapján ismertetjük (5. melléklet). Bármilyen létesítményt üzemeltetni, vagy tevékenységet folytatni csak úgy szabad, hogy a létesítmény környezetében, illetve a tevékenység hatókörében keletkező zaj ne haladja meg a veszélyes mértéket. Lakossági panaszról, bejelentésről az utóbbi időszakban nincs tudomásunk. Veszélyes mértékűnek minősül minden olyan zajhatás, amely

- a határértéket, illetve a környezetvédelmi hatóság által megállapított egyedi határértéket meghaladja;
- jellegéből adódóan határértéket nem lehet előírni, de érzékszervi észleléssel megállapíthatóan az emberek nyugalma jelentős mértékben zavarja.

A települések belterülete falusias beépítésű lakóterület. A községek területén a zajterhelési határértéket a 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet alapján az alábbi táblázatok tartalmazzák.

1/12. táblázat: üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken (forrás: 27/2008. XII.3. KvVM-EüM együttes rendelet)

	Megengedett egyenértékű „A” hangnyomás-szint dB	Megengedett egyenértékű „A” hangnyomás-szint dB
	Nappal (6:00-22:00)	Éjszaka (22:00-6:00)
Üdülőtérület, egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisközségies, falusias), oktatási intézmények, temetők, zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyközségies) vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

1/13. táblázat: imissziós zajhatárértékek lakó- és középületek helyiségeiben megengedett egyenértékű „A” hangnyomás-szintek (forrás: 27/2008. XII.3. KvVM-EüM együttes rendelet)

Helyiség megnevezése	Megengedett „A” hangnyomás-szint dB	
	Nappal	Éjjel
Tantermek, előadótermek oktatási intézményekben	40	-
Étkezőkonyha, étkezőhelyiség lakóépületben	45	-
Kórtermek és betegszobák	35	30
Lakószobák lakóépületekben	40	30

1/14. táblázat: a közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken (dB) forrás: 27/2008. XII.3. KvVM-EüM együttes rendelet)

	1*		2*		3*	
	Nappal 06-22 h	Éjjel 22-06 h	Nappal 06-22 h	Éjjel 22-06 h	Nappal 06-22 h	Éjjel 22-06 h
Lakóterület (kisközségies)	50	40	55	45	65	55
Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55
Oktatási intézmények területe, temetők, zöldterület	55	45	60	50	65	55
Lakóterület (nagyközségies)	60	50	65	55	65	55

1* Kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra

2* Az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települései önkormányzatok tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától,

3* Az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települései önkormányzatok tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonalról és pályaudvarától

2. Környezeti elemek állapota

A helyzetértékelés során bemutatott hajtóerők és terhelések különbözőképpen befolyásolták a települések jelenlegi környezeti elemeinek az állapotát, és azon keresztül az emberi egészséget és életminőséget.

2.1 Levegő

A környezeti levegő szennyezettségét az ipari-, szolgáltatói tevékenységekből, lakossági fűtésből, valamint a közlekedésből származó légszennyező anyagok együttesen határozzák meg. A szennyező ipari tevékenységek, forgalmas közlekedési útvonalak közelében a szennyező anyagok koncentrációja lényegesen magasabb, mint a szennyező forrásoktól távol. Az ország levegőminőségét a vonatkozó kormányrendelet alapján az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) méri és értékeli. Az OLM automata mérőhálózatból és manuális (RIV) mérőhálózatból áll. Az automata mérőhálózat 32 településen 59 mérőállomást foglal magába. A levegőminőség minősítésére alkalmas mérőhálózat nem működik a településeken. A levegőminőség állapotának jellemzésére a bejelentés köteles légszennyező forrást üzemeltető telephelyek önbevalláson alapuló kibocsátási értékei, valamint a gázfelhasználás adatai szolgálnak alapul. A legközelebbi automata mérőállomás Veszprémben, a legközelebbi manuális mérőhelyek Veszprémben, Tapolcán, Zánkán, Balatonfüreden és Balatonalmádiban találhatók.

Az 5/2011 (I.14.) VM rendelettel módosított, 4/2002 (X.7.) KvVM rendelet 1. és 2. számú mellékletének figyelembe vételével a települések, a légszennyezettségi zónába sorolás alapján, a 10. zónacsoportba tartoznak.

2/1. táblázat: a 10. zónacsoport szennyező anyagok szerinti jellemző besorolása:

Légszennyező anyag megnevezése	Csoport	Zóna típus ismertetése
Kén-dioxid	F	Azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.
Nitrogén-dioxid	F	Azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.
Szén-monoxid	F	Azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.
PM ₁₀	E	Azon terület, ahol a légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.
Benzol	F	Azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A kerti hulladékot elsősorban hasznosítással kell megsemmisíteni.

- komposztálással
- állatok etetésére, takarmányozásra

- alomként történő hasznosításra

A lakossági gázellátási program gyorsütemű megvalósításának eredményeként a településeken a hőenergia termelés során jelentős mértékben csökkent a kén-dioxid és a szilárd légszennyező anyag kibocsátás. Az egyedi és lakossági fűtések energiahordozó felhasználásából keletkező emissziók a szén-, olaj- és gáztüzelésből származó átlagos légszennyezőanyag kibocsátások összehasonlításával jellemezhetők.

Kén-dioxid kibocsátás

A szilárd tüzelőanyagok, szénfajták éghető kéntartalma 0,7-6,0% között változik, így a primer energiahordozók közül a legkedvezőtlenebbek az emissziós paraméterei. A tüzelő- és fűtőolajok maximális kéntartalma 0,5.-2,0% között mozog, míg a földgáz és propán-bután gáz összes kéntartalma legfeljebb 100 mg/m³ lehet. A tüzelőolaj fűtés kén-dioxid emissziója mérsékeltnak, míg a gáztüzelésé elenyészőnek tekinthető.

Szén-monoxid kibocsátás

A szén-monoxid képződése a tüzelési módtól és a hőtermelő berendezés kialakításától függ. A szén-monoxid égéstermékben való jelenléte általában az égés tökéletlenségére utal. Az alacsony műszaki színvonalú berendezések esetén számolhatunk jelentősebb mértékű kibocsátással, mely javarészt a széntüzelésnél fordul elő. A gáz- és olajtüzelésű berendezések esetén az égéstermék szén-monoxid tartalma hígítatlan száraz égéstermékre vonatkoztatva nem lehet több 0,1tf%-nál, mely koncentráció megfelelő beállítás esetén nem lép fel. A fajlagos emisszió érték mindkét energiahordozónál max. $1,5 \times 10^{-3}$ kg/h.

Nitrogén-oxidok kibocsátása

Az égéstermékben jelenlévő nitrogén származékok (NO_x, NO, NO₂, stb.) jelentős része magas hőmérsékleten (1500 °C felett) az égési levegő nitrogénjéből és oxigénből keletkeznek. A gáz- és olajtüzelés fajlagos emisszió értéke max. 3×10^{-4} kg/kWh. A széntüzelés fajlagos nitrogén-oxid légszennyezőanyag keletkezése ennél kevesebb.

Szilárdanyag kibocsátás

Az égéstermék káros szilárd szennyezőanyaga a korom és a pernye. Legkedvezőbb kibocsátást gáztüzelés esetén tapasztalhatunk. A fajlagos emisszió értéke max. $1,5 \times 10^{-6}$ kg/kWh. A tüzelőolajok hamutartalma maximum 0,1%. Ennek a mennyiségnek csupán egy része emittálódik. A fűtőfelületen a por teljes mennyiségének 1/3-2/3 része lerakódik, mely rontja a tüzelés hatását. Széntüzelés esetén az égéstermékben lévő káros szennyezőanyag mennyisége függ a hőtermelő berendezés kialakításától és az energiahordozó hamutartalmától.

Levegőminőség

A települések elhelyezkedéséből, domborzati fekvéséből és a környező talajok tulajdonságaiból adódóan a talajszemcsékhez tapadó káros anyagok, mikroorganizmusok, növényvédő szerek szél általi szállítása okozhat levegőtisztasági problémákat. Ehhez jön még a környező földterületeken növő növények allergén virágporainak hatása. Ezek ellen hatásos védelmet a mezővédő erdősávok, zöldfolyosók biztosítják.

Összességében elmondható, hogy a településeken a légszennyezés az ipari létesítmények, és a lakóházak fűtéséből, valamint a gépjárművek égéstermékeinek kibocsátásából származik. A településeken a gázfelhasználás évről-évre csökkenő tendenciákat mutat, feltételezhető a hagyományos (fa, szén) tüzelőanyagok égetésének előtérbe kerülése.

Mivel nem állnak rendelkezésre imissziós levegőminőségi adatok (nincs mérőállomás), ezért az egyik közeli manuális mérőállomás (Balatonfüred) adatait vettük alapul.

2/2. táblázat: Balatonfüred levegőjének 2016. évi szennyezettsége a levegőszennyezettségi index alapján (forrás: olm)

Komponens	Éves átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Éves határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Szálló por (PM10)	n.a.	40
Szén-monoxid	n.a.	3000
Nitrogén-dioxid	7,7	40
Kén-dioxid	n.a.	50

2/3. táblázat: Balatonfüred település levegőjének 2016. évi szennyezettsége a levegőszennyezettségi index alapján az éves határértékhez viszonyítva (forrás: olm)

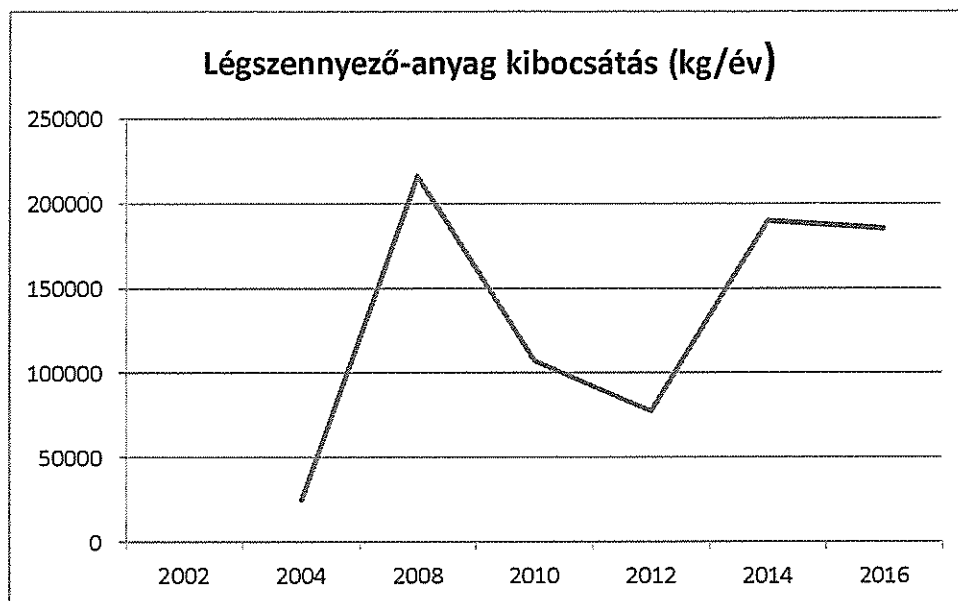
Értékelés	Nitrogén-dioxid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Kén-dioxid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Szálló por $\text{g}/\text{m}^2 \times 30$ nap	Szén-monoxid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Kiváló	X	n.a.	n.a.	n.a.
Jó		n.a.	n.a.	n.a.
Megfelelő		n.a.	n.a.	n.a.
Szennyezett		n.a.	n.a.	n.a.
Erősen szennyezett		n.a.	n.a.	n.a.

Balatonfüred, Balatonalmádi, Zánka é Tapolca levegőminősége a 2016. évben az összesített index alapján kiváló minőségű. A térség éves légszennyezettségi mutatóit figyelembe véve, Nagyvázsony, Mencshely és Pula települések **levegőminősége kiváló minőségbe sorolható.**

Ipari kibocsátások

A kibocsátási adatok a bejelentett pontforrások adatait tartalmazzák. A jelentős kibocsátók Községek levegőjét elsősorban CO_x, NO₂ szennyeződéssel terhelik .

A 2016. éves időszakot nézve a településeken összesen kb. 185 tonna szennyezőanyag került a levegőbe az ipari, gazdálkodói, szolgáltatói tevékenység következtében. Ennek a mennyiségnek döntő része (98%) a szén-dioxid kibocsátásból származik. A kibocsátott mennyiség a településeken nem tekinthető jelentősnek. A keletkezett szennyezőanyag mennyiségek alakulását a **11. diagram** szemlélteti. A kibocsátás váltakozó képet mutat.

11. diagram: légszennyező-anyag kibocsátás alakulása kg/év (forrás: OKIR)

A 2016. tárgyévi kibocsátás részleteit a 2/4. táblázatban szerepeltetjük.

2/4. táblázat: A szennyezőanyag kibocsátás adatai, 2016. tárgyév, (forrás: OKIR)

KIBOCSÁTÁS 2016.év (kg)	ANYAGNEV	TELEPÜLES
0	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	Nagyvázsony
2747	Paraffin-szénhidrogének C9-től	Nagyvázsony
376	Szilárd anyag	Nagyvázsony
1414	Aceton	Nagyvázsony
0	Izo-propil-alkohol	Nagyvázsony
159	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	Nagyvázsony
2	Xilolok	Nagyvázsony
42	Toluol	Nagyvázsony
7	Szén-monoxid	Nagyvázsony
0	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	Nagyvázsony
1788	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	Nagyvázsony
3	Metil-tercier-butiléter	Nagyvázsony
178447	SZÉN-DIOXID	Nagyvázsony
0	Metil-izobutil-keton / 4-metil-2-pentanon; izobutil-metil-keton /	Nagyvázsony

2.2 Felszíni és felszín alatti víz

Víz nélkül nincs élet. A környezetvédelem egyik legfontosabb feladata tehát a víz védelme. A vizek mennyiségi és minőségi védelmét, valamint a fenntartható vízkészlet-gazdálkodást biztosítanunk szükséges, és az esetleges károsodásokat meg kell előzni. A lakosságot tájékoztatni és ösztönözni kell a vízbázisok védelmére, a takarékos vízhasználatokra, a szennyvízgyűjtés,- elvezetés,- tisztítás fontosságára, a vízi környezet megóvására.

2.2.1 Felszíni vizek

A „Víz Keretirányelv” (2000/60/EK irányelve, VKI) 2000. december 22-én lépett hatályba az EU tagországaiban. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta Magyarországra nézve is kötelező az ebben előírt feladatok végrehajtása, ugyanakkor Magyarország - elhelyezkedése miatt –alapvetően érdekelt abban, hogy a Duna nemzetközi vízgyűjtő területben mielőbb teljesüljenek a VKI célkitűzései.

A Víz Keretirányelv célja az volt, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is. A 2015-ös cél sem Magyarország, sem a többi tagállam számára nem volt teljesíthető. Ezt a várható problémát felismerve a keretirányelv lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben a természeti vagy a gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé a jó állapot megvalósítását 2015-ig, úgy a teljesítés határidejét ütemezni lehet a VKI által felkínált mentességek megalapozott indoklásával 2021-re, illetve 2027-re. Ezek az időpontok képezik egyben a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusát. Az első végrehajtási időszak 2015. december 22-vel zárult le, ugyanakkor kezdődöttel a második tervezés, vagy első felülvizsgálat által meghatározott intézkedési program végrehajtása.

A Víz Keretirányelv általános célkitűzései a következők:

- a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével,
- a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével,
- a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása,
- az árvizek és aszályok vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A VKI alapelve, hogy a víz nem csupán szokásos kereskedelmi termék, hanem alapvetően örökség is, amit ennek megfelelően kell óvni, védeni. A vízkészletek használata során hosszútávon fenntartható megoldásokra kell törekedni. Ennek megfelelően a jó állapot eléréséhez szükséges javító beavatkozásokat össze kell hangolni a fenntartható fejlesztési igényekkel, de szigorúan a VKI elvárásainak figyelembevételével.

Magyarország 2015. december 22-én közzétett Vízgyűjtő-gazdálkodási tervét (VGT2) a közigazgatási egyeztetést követően a Magyar Kormány 2016. március 9-én elfogadta. A terv elfogadását a Kormány

a Magyar Közlöny 2016. évi 44. számában megjelent 1155/2016. (III.31.) Korm. határozatban hirdette ki.

A VGT2 biztosítja a hazai érdekek minél jobb képviselését és így az új Széchenyi 2020 Program célkitűzéseinek megvalósulását a vízgazdálkodás területén úgy, hogy más ágazatok és a széles társadalmi rétegek, helyi érdekeltségek célkitűzéseivel összhangban legyen.

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítéséhez Magyarország területét - amely teljes egészében a Duna vízgyűjtőjéhez tartozik - 42 tervezési alegységre osztották fel. A községek a Balaton tervezési alegységhez tartoznak.

A tervezési alegység a Balaton teljes vízgyűjtő területéből az északi és déli részvízgyűjtőt, valamint a Balaton nyílt vizének területét foglalja magában.

Közigazgatásilag Veszprém, Somogy és Zala megye területét érinti.

A Balaton Közép-Európa legnagyobb, sekély tava. Keletkezéséről többféle elmélet alakult ki. A vízzel borított medence kialakulását az újabb kutatások 15-17 ezer évvel ezelőttre teszik. A Balaton fő táplálója a Zala, a fölös vizeket a Sió vezeti le a Dunába.

A Balaton közvetlen tervezési részegység területe 3183,3 km², amelyből a Balaton nyíltvizének területe: 589 km².

Az északi vízgyűjtő domborzati és vízrajzi szempontból több önálló egységre bontható.

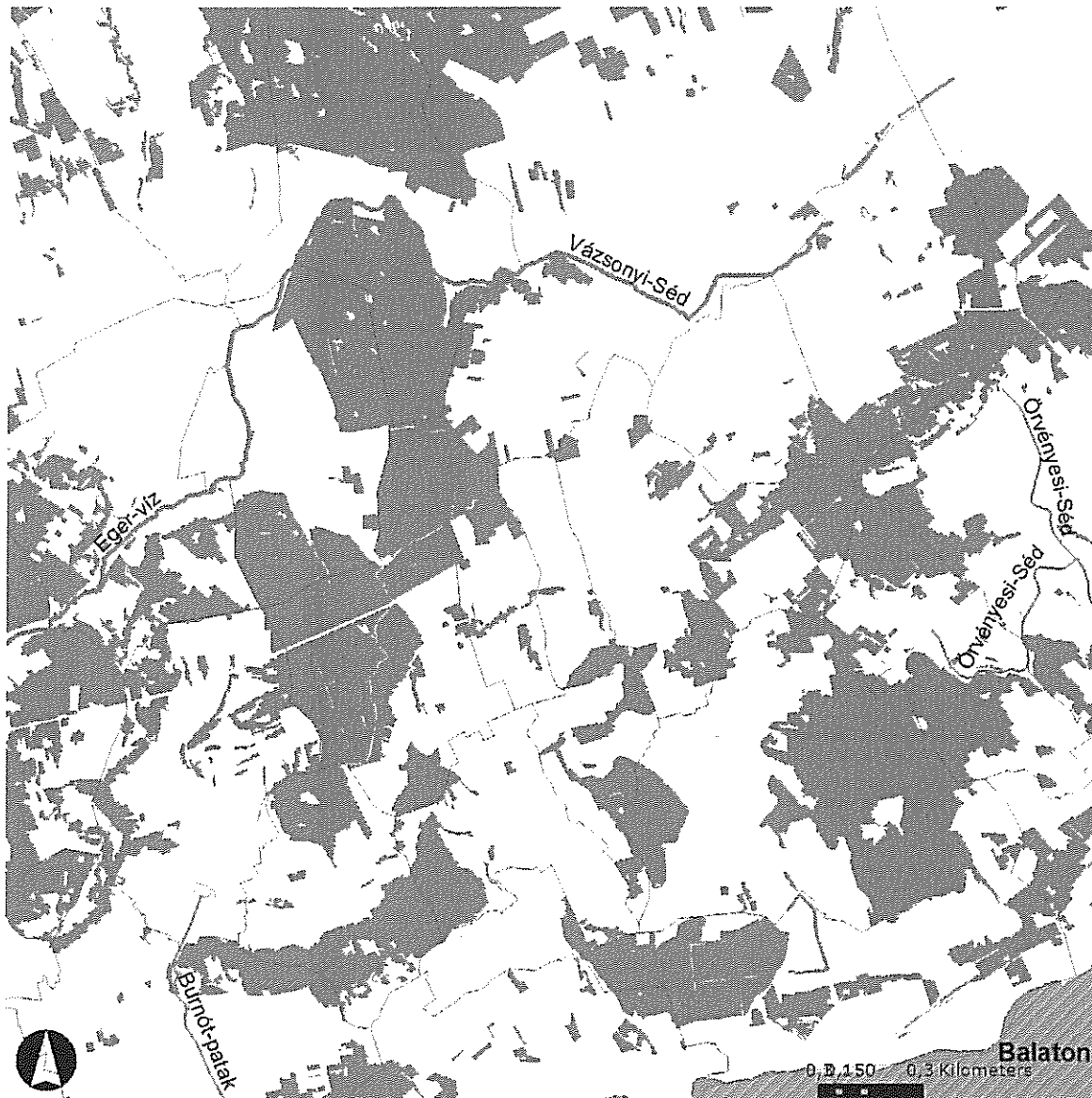
A mezőföldi vízgyűjtő a tó keleti végén húzódó kis kiterjedésű, keskeny partszegélyt foglalja magában. A vízgyűjtő aránylag kevésbé tagolt, de a magaspart Balatonligánál függőleges fallal szakad le a Balaton felé. A Balatonfűzfő és Aszófő közötti kis hozamú vízfolyások nagyrészt a Veszprémi-fennsíkon erednek. Az Aszófő és Badacsony közötti szakasz vízrendszere több medencére tagolódik. Az Eger-víz vízrendszere és a Tapolcai-medence vízfolyásai az északi vízgyűjtő fő táplálói. Keszthelyi-hegység vidékén csak kisebb forrásokból erednek állandó vízfolyások.

A tó északi partján 1-15 km szélességű sávban húzódik a Balaton-felvidéki Nemzeti Park, amely öt nagyobb tájegységet érint: a Balaton-felvidéket, a Déli-Bakonyt, a Tapolcai-medencét, a Keszthelyi-hegységet és a Kis-Balaton medencéjét. A déli vízgyűjtő földrajzilag K-i része a Külső-Somogy, Ny-i része a Belső-Somogy tájegység, míg parti sávja a Balaton medence része.

A déli vízgyűjtő vízfolyásaira jellemző, hogy a Balaton előtti, esetenként több km-es alsó szakaszuk berekterületen húzódik, igen kis esésű, míg felső szakaszuk nagy esésű, mélyülő jellegű és mikro vízgyűjtőkkel szabdaltnak, erózióra hajlamos dombvidéki vízgyűjtővel rendelkezik.

A Balaton vízgyűjtője a mérsékelten meleg és mérsékelten csapadékos éghajlati főkörzetbe esik. A levegő évi középhőmérsékletének sokévi átlaga a tó közvetlen parti területein 10,1-10,9 °C között változik, és a Balaton-felvidék magasabban fekvő részein 9,0-9,5 °C-ra csökken. Az évi napsütéses órák száma 1750-2050 óra között változik.

Az évi átlagos csapadék mennyiség 750-600 mm között változik, nyugatról kelet felé haladva csökken. A WMO ajánlása szerinti bázisidőszakban (1971-2000) a teljes vízgyűjtőre számított évi csapadékösszeg átlagosan 658 mm/év. A vízgyűjtőn (a Balaton vízfelülete nélkül) a potenciális evapotranspiráció éves átlaga 750-850 mm között változik úgy, hogy az értékek Ny-ról K felé növekednek. A tényleges párolgás éves átlaga 550 - 650 mm között van, úgy, hogy az értékek Ny-ról K felé haladva csökkennek. A tavon az állójeles napok száma átlagosan 57 nap. A tavon mért jégvastagság átlaga 24 cm.

4. térkép: víztestek a települések környezetében (forrás: TeiR)

Nagyvázsony település a Veszprém-Nagyvázsonyi medence déli peremén fekszik. A medence egy magas fekvésű, lesüllyedt tektonikus hegységközi medencének tekinthető, ami a Bakony karsztvidékének része. A település a Vázsonyi-séd vízgyűjtő területéhez tartozik. Nyílt karsztos, fokozottan érzékeny, sérülékeny környezetű vízbázis területén helyezkedik el. A településen található 11 ha-os tó osztrák tulajdonosú, elhanyagolt állapotú. A Kis-tó önkormányzati tulajdonban van. A Vázsonyi-séd a Nagy-tónál ered és Pula felé folyik tovább.

Az alábbi táblázatok a VGT2 szerint meghatározott konkrét célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmazza a tervezési alegység Községek környezetét érintő felszíni víztestekre vonatkozóan.

2/5. táblázat: Felszíni vízfolyások állapota, célkitűzések településeket érintő vízfolyásokon

VOR	Víztest neve	A víztest kategóriája	Biológiai elemek szerinti állapot	Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot	Specifikus szennyezők szerinti állapot	Hidro-morfológiai elemek szerinti állapot	Ökológiai minőség	Ökológiai célkitűzés teljesítésének éve	Ökológiai mentesség indoka	Kémiai állapot	Kémiai célkitűzés
AEP451	Eger-víz alsó	erősen módosított	rossz	jó	jó	jó	rossz	2027	M1	jó	A jó állapot fenntartandó
AEP452	Eger-víz felső	természetes	mérsékelt	jó	jó	kiváló	mérsékelt	2027	G2	jó	A jó állapot fenntartandó
AOC876	Vázsonyi-Séd alsó	természetes	mérsékelt	mérsékelt	jó	kiváló	mérsékelt	2027	G2	jó	A jó állapot fenntartandó
AOC877	Vázsonyi-Séd felső	erősen módosított	jó	n.a.	n.a.	mérsékelt	jó	-	-	n.a.	A jó állapot elérendő

*M1: Jelenleg nem ismert megbízhatóan a víztest állapota, illetve a kedvezőtlen állapot oka

*G2: Az intézkedések 2015-ig történő megvalósítása aránytalanul magas terhet jelent a gazdaság, társadalom bizonyos szereplői, vagy a nemzetgazdaság számára, aránytalan költségek VKI 4.4 időbeni mentesség

2/6. táblázat: Konkrét intézkedések a települések környékét érintő vízfolyásokon

Víztest	Diffúz terhelés (szervesanyag, tápanyag)		A szabályozottságot illetve annak ökológiai hatását csökkentő intézkedések (6-ös csomag)		Természetvédelmi célú alkalmazás
	Megvalósítás dátuma	Megvalósítás dátuma	2021-ig megvalósuló intézkedések Kiegészítések: KEHOP; LIFE keretében	2027-ig megvalósuló intézkedések Kiegészítések: AKK: AKK terv keretében TV; term. védelmi relevancia	
Eger-víz alsó	2.1;17.1;17.9;29.2;	2021	6.5	6.3b; 6.4;	34.2
Eger-víz felső	2.1;17.1;17.9;29.2;	2021	6.5	-	34.2
Vázsonyi-Séd alsó	2.1;2.3;2.4;17.1;17.5;17.6;17.8;29.2;30.1;	2027	6.5	-	-
Vázsonyi-Séd felső	2.1;2.3;2.4;17.1;17.5;17.6;17.8;29.2;30.1;	2027	6.5	-	-
VGT szerinti azonosító kódok	Intézkedések rövid leírása, megnevezése				
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken				
2.3	Tápanyag-gazdálkodási terv alapján történő tápanyag kihelyezés szántók esetében, agrár-környezetgazdálkodási programok (AKG) keretében				
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vízis élőhely konverzió)				
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében				
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával				
17.5	Szennyezőanyag lemosódás csökkentése síkvidéki területen agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) keretében (pl. táblamenti szegélyek, mélyszántás)				
17.6	A legeltetés és a takarmánygazdálkodás jó gyakorlatai legelőkre.				
17.8	Vízfolyások és tavak melletti pufferzónák kialakítása gyepesítéssel vagy agrár-erdészeti módszerekkel (összehangolás a parti növényzónák rehabilitációjával, árvízvédelmi és fenntartási)				
23.2	Cspadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében				
29.2	Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján				
30.1	Mezőgazdasági területől származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező)				

Monitoring rendszer, felszíni vizek minősítése

A felszíni vizek jellemzését szolgáló rendszeres mintavételi és vizsgálati tevékenység az alapja a Víz Keretirányelv végrehajtásának, mert nélküle a fennálló állapot jellemzése és az intézkedések hatásának nyomon követése nem lenne lehetséges. A megbízható állapotértékelésen alapul valamennyi későbbi, javító szándékú beavatkozás, majd a végrehajtott intézkedés eredményességének vizsgálata. 1994. január 1-től a felszíni vizek minősítése a MSZ 12749 szabvány szerint történik hazánkban.

Az ún. VKI monitoring Program célja az ökológiai és kémiai állapot értékelése. A korábbi monitoringban vizsgált paraméterkör kibővült a biológiai minőségi elemekkel, mely a vízi ökoszisztémát alkotó 5 élőlénycsoport vizsgálatát jelenti:

- fitoplankton (mikroszkopikus, vízben lebegő növényi planktonok)
- fitobenton (valamilyen aljzathoz tapadó növények, főleg kovaalgák)
- makrozoobenton (makroszkopikus fenéklakó állatok)
- makrofita (vízi növények)
- halak

Ezen felül a kémiai monitoring keretében, EU szinten meghatározott ún. elsőbbségi anyagok,(a vízi ökoszisztémákra és/vagy az emberi egészségre káros vegyi anyagok, jelenleg 41 anyag vagy anyagcsoport) vizsgálata történik.

A VKI vízfolyásonként az országos törzshálózat keretében írja elő a mintavételek helyét, és annak gyakoriságát, és meghatározza felszíni víz minősítésének szempontjait. Az országos törzshálózati mintavételi helyhez tartozó mérési pont a települések környezetében található vízfolyásokon:

- Vázsonyi-Séd (KTJ: 102320672)- Pula
- Eger-víz-alsó (KTJ kód: 101178689)- Szigliget
- Eger-víz felső (KTJ: 102301213)- Kapolcs

A mért paramétereket és mérési eredményeket a **6. melléklet** mutatja be. A felszíni víztestek minőségi állapotának értékelését az **2/8. táblázat** tartalmazza. A vizsgált víztestek „integrált minőségi állapota a VKI szerinti „jó” minősítést csak egyedül a **Vázsonyi-Séd felső vízfolyás szakaszánál** éri el.

A településeken folytatott helytelen mezőgazdasági gyakorlat diffúz szennyezést okozhat. Az állattartás, a helytelen trágyázási szokások (gyepek, kiskertek), a szikkasztás, az illegális hulladéklerakás, és mindezekkel egyidejűleg a csapadékvíz elvezetés megoldatlansága, illetve a minél gyorsabb vízelvezetésre való törekvés diffúz szennyezést eredményez, amely egyaránt veszélyezteti a felszíni és a felszín alatti vizeket.

A szennyező anyagokat a felszíni lefolyás gyűjti össze és a vízelvezető rendszer szállítja el a befogadóba. A burkolt felületekről a csapadék és azzal együtt a szennyezőanyagok szinte veszteség nélkül folynak le, az elszigetelt burkolt felületekről viszont a mellettük lévő, vízáteresztő területekre kerül, ahol nagyrészt a talajba szívárog (tehát azt szennyezheti). A szennyező anyagok egy része a

hordalékhoz kötődve (az elsodort szilárd szemcsék többnyire az alsó mérettartományból kerülnek ki), másik része pedig oldott formában mozog a felszíni lefolyással (egyes anyagok oldódását a csapadék savassága erősen befolyásolhatja). A befogadót elérő terheléseket itt is a csökkenési és dúsulási folyamatok szabják meg.

Szennyvízkibocsátás

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 27. §-a alapján, önellenőrzésre köteles az a kibocsátó (ill. közcsatornába bocsátó):

- a) aki a rendelet 1. számú melléklet I. lista szerinti veszélyes anyagot, vagy elsőbbségi veszélyes anyagot bocsát ki, vagy használ;
- b) akinek önellenőrzési kötelezettségét a felügyelőség környezet veszélyeztetettség miatt megállapítja, továbbá
- c) aki az engedélye szerint, illetőleg a telephelyről (szennyvíztisztítóból) a megelőző év adatai alapján 15 m^3 /üzemnap mennyiséget meghaladó szennyvizet
- ca) közvetlenül a befogadóba vezet,
- cb) közvetve (közcsatornán vagy közös üzemi tisztítón keresztül) a befogadóba vezet és egyúttal a külön jogszabály szerint meghatározott tevékenység folytatása során keletkező szennyvizet bocsát ki.

A közvetlen felszíni vizekbe történő ipari és egyéb kibocsátások a "hagyományos" szennyező anyagok (szerves anyag, tápanyagok) esetében ismertek, az emissziók jellemzéséhez a kibocsátók bevallása (VAL-VÉL lapok) alapján a hatóság adatbázisa szolgáltat információt. A három település közül csak a nagyvázsonyi szennyvíz-tisztító telepre (üzemeltető: Bakonykarszt Zrt.), állnak rendelkezésre adatok.

2/7. táblázat: Kibocsátott szennyezőanyag mennyiség (2013. év; forrás: OKIR).

Anyagnév	Kibocsátott anyagmennyiség (kg)
Nitrate (NO ₃ -N)	0
Szerves oldószer extrakt (olajok, zsírok)	0
Total nitrogen	1402,4857
pH, határérték alatt	1384,2716
Suspended solids	3569,9636
Ammonium (NH ₄ -N)	36,4282
Total phosphorus	36,4282
BOD (5)	910,705
Dikromátos oxigénfogyasztás (KOl _k)	6010,653

2/8. táblázat: Felszíni vízfolyások minőségi állapota a települések környezetében

Víztest név	Víztest kategóriája	Biológiai elemek szerinti állapot	Biológiai elemek megbízhatósága	Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot	Fizikai-kémiai minősítés megbízhatósága	Hidromorfológiai elemek szerinti állapot
Eger-víz alsó	erősen módosított	rossz	alacsony	jó	közepes	jó
Eger-víz felső	természetes	mérsékelt	közepes	jó	közepes	kiváló
Vázsonyi-Séd alsó	természetes	mérsékelt	közepes	mérsékelt	alacsony	kiváló
Vázsonyi-Séd felső	erősen módosított	jó	közepes	n.a.	n.a.	mérsékelt
Víztest név	Ökológiai minősítés	Ökológiai minősítés megbízhatósága	Kémiai állapot	Kémiai állapot megbízhatósága	Integrált állapot	Integrált állapot megbízhatósága
Eger-víz alsó	rossz	alacsony	jó	alacsony	rossz	alacsony
Eger-víz felső	mérsékelt	közepes	jó	alacsony	mérsékelt	közepes
Vázsonyi-Séd alsó	mérsékelt	közepes	jó	alacsony	mérsékelt	közepes
Vázsonyi-Séd felső	jó	közepes	n.a.	n.a.	jó	közepes

2.2.2 Felszín alatti vizek

A talajvizek minőségét a földtani közeg adottságai, a hidrometeorológiai viszonyok alakulása, és az emberi beavatkozások határozzák meg. a települések a 27/2004. (XII.25.) KvVM, rendelet szerint felszín alatti víz szempontjából fokozottan és kiemelten érzékeny területen helyezkednek el. A 43/2007. (VI.01.) FVM rendelet szerint mindhárom településen található nitrátérzékeny területek (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet szempontjai szerint), amelyek helye, kiterjedése az egyes blokkok szintjén a MePAR böngészőből elérhető. Az előzőekre tekintettel a területhasználatokat úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy a talaj, a felszíni és a felszín alatti vizek elszennyeződése kizárható legyen.

A felszín alatti vizekre vonatkozó célkitűzések, a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 2006/118/EK101irányelvben foglaltak szerint

- a felszín alatti vizek szennyeződésének korlátozása, illetve megakadályozása;
- a víztestek állapotromlásának megakadályozása;
- a víztestek jó mennyiségi és jó kémiai állapotának elérése;
- a szennyezettség fokozatos csökkentése, a szennyezettségi koncentráció bármely szignifikáns és tartós emelkedő tendenciájának megfordítása.

Konkrét intézkedéseket és célkitűzéseket határidőkkel a tervezési alegység felszín alatti vizeire vonatkozóan a 2/9. táblázat tartalmazza.

A településeket érintő felszín alatti víztest összesített kémiai állapot minősítése „gyenge”. A vízbázis A minősítés részleteit a 2/10. táblázat tartalmazza.

2/9. táblázat: Konkrét intézkedések és célkitűzések a felszín alatti vizekre (Balaton-felvidék)

FAV mennyiségi állapota		FAV kémiai állapota			FAV kémiai állapotot javító intézkedések		FAV vízbázis védelmi intézkedések	FAV mennyiségi állapotát javító intézkedések
Minősítés (5 teszt alapján)	Víztestekre vonatkozó környezeti célkitűzések	Minősítés (6 teszt alapján)	Víztestekre vonatkozó környezeti célkitűzések	A célkitűzések elérése	Kémiai mentesség indoka	2015-ig megvalósuló projekt, ami javítja az állapot-értékelésben szereplő állapotot	2021-ig	2021-ig, illetve folyamatosan
Jó	A jó állapot fenntartandó	gyenge	A jó állapot elérendő	2027	T2	21.8.21.1.;29.2	13.3	7a.2.;8.1.;8.4.;23.2

*T2: A felszín alatti víz állapot helyreállításának ideje hosszabb

Intézkedések kód szerinti megnevezése

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
2. MEZŐGAZDASÁGI EREDETŰ TÁPANYAGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE	
3. MEZŐGAZDASÁGI EREDETŰ PESTICID SZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE	
7a	Ökológiai szempontok érvényesítése a fenntartható vízhasználatok megvalósításában.
8.1	Víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság)
8.4	Víztakarékos megoldások az ipari vízellátásban
13.3	A vízbázisvédelmi szabályozáson kívüli megoldások (egyedi megoldások, vízbázis-védelem szempontjából kedvező területhasználat váltás, jó gyakorlatok ösztönzése, területhasználókkal való megegyezés)
21.1	Kommunális hulladéklerakók megfelelő kialakítása, működtetése és ellenőrzése
21.5	Illegális hulladéklerakók felszámolása, a hulladéklerakás ellenőrzése, bírságolása

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
21.7	A Szennyvíz Program megvalósítása (csatornázás, egyedi szennyvízkezelés)
21.8	Azonos céllal, mint 21.7, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
21.9	További csatornarákötések elősegítése és megvalósítása
21.10	Csatornahálózatok rekonstrukciója
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében
29.2	Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján
36	Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása

2/10. táblázat: Felszín alatti víztestek kémiai állapotának minősítése a környezetben

VGT szerinti azonosító	Víztest neve	Diffúz szennyeződés (nitrát, ammónium) a víztesten (>20%)		Szennyezett ivóvízbázis védőterület	Összesített trend szerinti víztest minősítés (jó, gyenge, kockázatos)		Összesített minősítés
		jó	jó		gyenge	gyenge	
AIQ489	Balaton-felvidék			jó, de gyenge kockázata (NH4)	gyenge	gyenge	gyenge
Vízbázis VOR kódja	Víztest VOR kódja	Vízbázis védendő termelése (m ³ /nap)	Vízbázis védendő termelése (m ³ /nap)	Védőterület határozattal rendelkező vízbázisok	A vízbázis veszélyeztetettsége összesítve 1 – nincs veszély 2 – közepes veszély 3 – jelentős veszély 4 – kimutatott szennyezés 5 – szennyeződött termelőket		
AIQ580	igen	520		12795/2005		3	
AIQ644	igen		50	742/2006		3	

2.3 Talajjellemzők

A Bakony-vidék 5 kistáj-csoportból áll, amelyek egymástól elsősorban földtani felépítésükben különböznek. Ezek a Keszthelyi-hegység, a Balaton-felvidék, a Déli-Bakony, az Északi-Bakony és a Bakonyalja. A Keszthelyi-hegység fennsíkja dolomitból és mészkőből épül fel. Erősen tagolt, rövid, meredek lejtőkkel jellemezhető, melyeken csak kis foltokban maradt meg a lösz. A tömör kőzeteken rendzinák vannak, míg a löszfoltok barnaföldek és agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződésére adtak lehetőséget. Növénytakarójuk erdő, melyben sok a sziklasztyepp. Szőlőt csak kisebb foltokban találunk.

A kis táj másik része a Tátika-csoport, mely bazaltkúpokból, lávatakarókból, gerincekből és tanúhegyekből áll. A lejtőkön a pannon üledékek mellett a lösz is megmaradt, ha az erózió nem pusztította le. A bazalton rankerek, fekete nyirok, barnaföldek, a pannon üledékeken és a löszfoltokon agyagbemosódásos barna erdőtalajok és barnaföldek képződtek, de ezek nagy részét az erózió erősen csonkította, ezért csak erősen erodált változataik vagy földes kopárok maradtak vissza a helyükön. A legmagasabb térszinteket erdő borítja, a meredekebb lejtőkön szőlők vannak, míg az enyhébb lejtésű táblákat szántóföldi művelésre hasznosítják. A szántókon őszi és tavaszi kalászosok mellett szálas takarmányokat, valamint burgonyát termesztnek.

A Balaton-felvidék kistáját a Badacsony–Gulács-csoport, a Balaton-felvidék és kis medencéi, valamint a Vilonyai-hegyek területe alkotják. A bazaltból és bazalttufából álló vulkáni kúpok és tanúhegyek oldalán a lejtőkön keveredik a kőzettörmelék a pannon üledékekkel és a löszmaradványokkal. Ezek szolgáltatják a nevezetes borvidék szőlőinek talaját, amit az erős erózió ellen kőtámfalas teraszokkal védenek. Ezek talaja a valamikori barnaföld helyén humuszkarbonát talaj, földes kopár vagy ranker. A medencékben barnaföldek és lejtőhordalék talajok maradtak meg. A medencék legmélyebb részein és a völgyekben a réti és lápos réti talajok legelőként vagy kaszálóként hasznosulnak.

A kistáj középső részén több a dolomit és a mészkő, valamint a harmadidőszaki üledék. Ezek talajviszonyai és hasznosításuk hasonló az előbbi kistájnál leírtakhoz.

A homokkő felszíneken a növénytakaró nagyjából erdő, csak a kötőmelékes lejtőkön találunk szőlőt és szántót, ezek termékenysége azonban csekély.

A Dél-Bakony kistája ugyancsak erősen tagolt és változatos felépítésű. Résztájai a Veszprém–Nagyvázsonyi-medence, a Kab-hegy Agártető csoport, a Sümeg–Tapolcai-hát, valamint a Devecseri-Bakonyalja. A táj képét hegyvonulatok, fennsíkok és medencék alkotják. Szántóföldi művelés csak a laza üledékekkel fedett hátakon és a medencékben lehetséges, amelyek talaja sok esetben kavicsos vagy erősen kavicsos.

A talajok nagy része agyagbemosódásos barna erdőtalaj, amely savanyú. A lejtőkön a felületi lefolyás miatt erős az erózió. A harmadkori agyagos üledékeken nagyobb területeken találunk barnaföldeket, amelyek színe vörösesbarna.

A fennsíkok dolomit és mészkő anyagán rendzinák és köves-sziklás vázta talajok képződtek, amelyeket erdő, valamint sziklasztyepp borítanak. A mészköves–dolomitos területeken gyakran található vörös bauxitos, kaolinites vörös agyagok.

A völgytalpakon és a medencék legmélyebb részén réti talajok képződtek, amelyeket kaszálóként, rétként hasznosítanak.

Az Északi-Bakony rész tájai a középhegység legmagasabb térszintjeit foglalják magukban. Rész tájai az Öreg-Bakony, a Bakonyi-kismedencék, a Keleti-Bakony, valamint a Veszprém–Devecseri-árok.

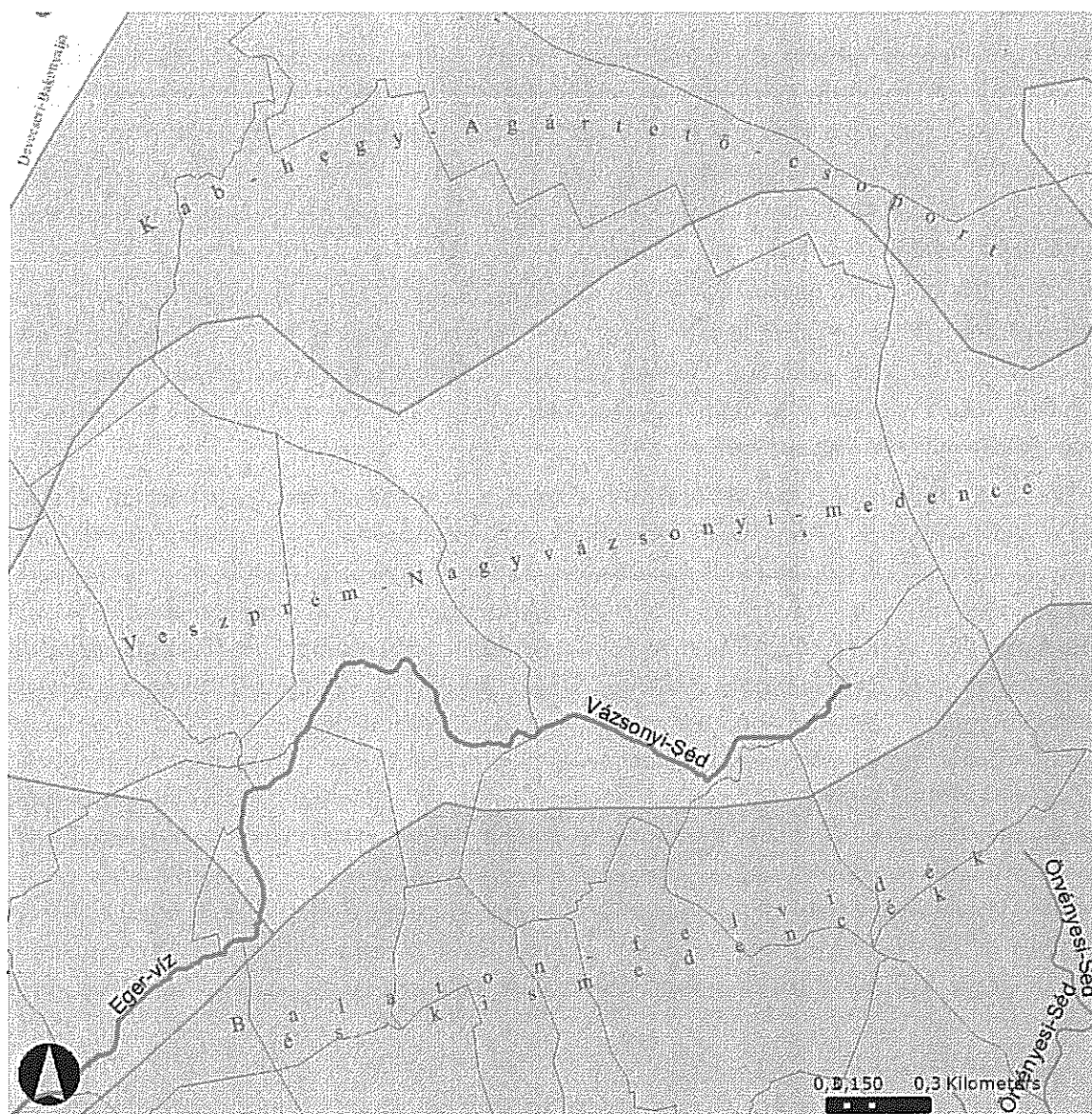
Az Öreg-Bakony és kismedencéi a dolomit és mészkő mellett harmadidőszaki üledékek és lösz elegyéből állnak. Ennek megfelelően talajai a rendzináktól az agyagbemosódásos barna erdőtalajokig sokfélék. Az erózió miatt tarkítja a képet a lejtőhordalék talajok és a földes kopárok mozaikja. A mintegy 60% erdő mellett a szántók termékenysége gyenge. A talajok nagy része (az erdőtalajok) savanyú. A természetett növények az őszi búza, a zab mellett a repce, a vörös here, a tavaszi árpa, a burgonya és a borsó.

A Keleti-Bakony szintén főként karbonátos üledékes kőzetekből épül fel, ezért talajai és azok hasznosítása hasonló az előző kistájéhoz. A Veszprém–Devecseri-árok kis medencék sorozatából tevődik össze, melyeket a dolomit- és mészkőtörmelék, a harmadkori üledékek és kevés lösz épít fel. E medencékben nagyobb a szántók aránya és több a hidromorf talaj mint az előző kistájakon, de mezőgazdasági hasznosításuk hasonló.

A Bakonyalja kistáj-csoport, amely északról csatlakozik a középhegységhez, főként dombvidékekből áll; a Pápai-dombság, a Pannonhalmi-dombság és a Suri-bakonyalja kis tájakból. A Kisalföld felé irányuló anyagmozgás különböző időszakokban és különböző anyagokból származó hordalékkúpokat és hordaléklejtőket hagyott hátra. A hordalékanyag egy része kavics, más része homok és lejtőlösz. A kavics egy része az észak felől érkező ösfolyók hordalékából, a Kárpát-medence távolabbi kőzeteiből származik és most megváltoztatva a szállítás irányát rakódott le. E többszöri áthalmozás miatt a kavicsok nagy része erősen kopott, töredezett és változatos kőzetösszetételű. A fiatalabb kavicsanyag a mészkő és a dolomit törmelékanyagából kerül ki. Az idősebb vagy homokosabb felszíneken az agyagbemosódásos barna erdőtalajok erősen elsavanyodott talajait találjuk, míg a fiatal vagy löszös, karbonátos felszíneken a barnaföldeket, a csernozjom barna erdőtalajokat, a humuszkarbonát talajokat és a karbonátos lejtőhordalék talajokat hasznosítják a szántóföldi művelésben. Míg az első csoport talajai kevésbé termékenyek, az utóbbiak a növényválaszték szélesebb skáláját engedik meg. A homokos talajokon a rozs, a burgonya, a köles, a vörös here termesztése eredményes, a barnaföldeken az őszi és tavaszi gabonafélék mellett a napraforgó, lucerna és vöröshere ad jó termést.

A leggyakoribb talajtípusok a környéken

Talajtípus	Terület (ha)	Megoszlás (%)
Váztalaj	9509	7
Közethatású talajok	38126	29
Agyagbemosódásos barna erdőtalaj	32907	25
Barnaföld	22650	17
Rozsdabarna erdőtalaj	25604	19
Egyé (öntés, réti)	4202	3

5. térkép: A tájak találkozási pontjai a települések környezetében

2.4 Természetvédelem

A különböző életközösségek, geológiai, vízrajzi, tájképi értékek megóvásának leghatékonyabb eszközei a természetvédelmi területek. A védettségi kategóriákba egyrészt az élővilág táj- és természetvédelem szempontjából legértékesebb területeit jelölik, amelyek a területi érzékenységi kategória rendszerben a legérzékenyebbek. A védettség jogszabályokban, illetve védetté nyilvánítási határozatban rögzített tilalmakat, korlátozásokat jelent az adott területen, amely jelentősen befolyásolja e területek távlati terület felhasználását, hasznosítását. Községek településeken országos jelentőségű egyedi jogszabállyal védett természeti terület nem található. A települések a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatás területén belül helyezkednek el. A legközelebbi országos jelentőségű védett természeti terület a **Balaton-felvidéki Nemzeti Park**, mely Mencshely település területét is érinti.

Természeti értékei sajátosak, némelyik egyedül csak e térségre jellemző, pl. a Tapolcai-medence tanúhegyei, a Balaton, vagy a Kis-Balaton. A nagy tájképi egységek, mint a nagykiterjedésű tőfelszín, mocsárvilág, síkságok, medencék, tanúhegyek és hegységek elősegítették a gazdag élővilág kialakulását, és fennmaradását. A kis tengerszint feletti magasságú terület egyes részei - a változatos morfológiának köszönhetően - hegyvidéknek tűnnek. A felszín változatossága jellemző a földtani felépítésre is, ami különösen értékessé teszi a területet és ez a sokszínűség az egyes részterületeken belül is megmutatkozik.

A nemzeti park területe a földtani értékek tárházát jelenti, az egyes földtani korok emlékei jellegzetes tájképi értékkel is bírnak. Megemlíthetők az országosan ismert alapszélvények (Tihanyi-félsziget: Fehér part, Aszófő: Farkó-kő), a bazaltvulkanizmus jellegzetes formájú hegyei, a gejzirkúpok, a barlangok és víznyelők, a kőtengerek, amelyek megőrzéséhez a fontos természetvédelmi érdek fűződik.

A nemzeti park egyéb természeti értékekben is gazdag. Ez a gazdagság az alapkőzet és a talajok változatosságán túl jórészt abból ered, hogy az alföldi területek erdőssztyepp növényzete és a középhegység zárt lomberdő vegetációja hazánkban részben itt, egy délnyugat-északkelet irányú, viszonylag keskeny peremhegy vonulatban találkozik egymással. E találkozási zóna mindkét növényzeti típus társulásainak, növényeinek és állatainak élőhelyet nyújt, erősen mozaikos elrendezésben.

Tovább színesíti a Balaton-felvidék élővilágát, hogy a pannóniai flóratartományon kívül a nyugat-balkáni is érezteti itt hatását. A zonális vegetáció mellett igen jelentős a szerepe a lokális víz- és talajviszonyoktól függő növényzetnek, élőhelyeknek is. Az azonális növényzeti típusok közül külön kiemelendők a lápok, láprétek, melyek jégkori maradványnövényeket, unikális botanikai és zoológiai ritkaságokat őriznek. Mindezek az okok szinte páratlanul gazdag flóra és fauna kialakulásához vezettek: A BfNP területén számos fokozottan védett növény – pl. a cselling (*Cheilanthes marantae*), cifra kankalin (*Primula auricula*), lisztes kankalin (*Primula farinosa*), légybangó (*Ophrys insectifera*), pókbangó (*Ophrys sphecodes*), poszméhbangó (*Ophrys fuciflora*), adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) – és több, mint 200 védett növényfaj található. Míg a védett, ritka és érdekes állatfajok száma több százra tehető.

A nemzeti park kultúrtörténeti értékeit tekintve szabadtéri múzeumhoz hasonlatos, páratlan tájképi adottságokkal, történelmi emlékekkel. A falvak határában meglévő középkori templomromok, melyek építőanyaga terméskő, igen sok esetben mai templomaink alapjaként szolgáltak. A szőlőhegyeken gyakoriak a kápolnák, melyeket többnyire Szent Donát tiszteletére emeltek.

A múlt üzenetét őrzik a középkori várak, a szigligeti várfal és torony maradványai, Csobánc kőpillérei, a meredek hegykúpon ülő hegyesdi vár, Rezi, Tátika és Zádorvár omlatag falai idézik még a régi várak, korok hangulatát. A települések népi lakóházai oszlopos, íves tornácaikkal a hajdani kismemesi építészet számos kiemelkedő értékét őrizték meg, de kivételesen a legrégebbi lakóháztípus, a füstökonyhás ház is fennmaradt (Kékkút, Kővágóörs).

A Balaton-felvidék szőlő- és borkultúrája kiemelkedő nemzeti örökség, a munka által formált hegyvidéki tájat, a tájhoz kötődő gazdálkodók építészeti emlékeit mutatja be. A legváltozatosabb helyeken (út mentén, szőlőhegyen, a falvak határában) található feszületek, keresztek, szobrok a korabeli népi vallásosság kifejezői, nagy formagazdagsággal, változatos anyaghasználattal, főleg homokkő alkalmazásával készültek.

A Balaton régió és azon belül a Balaton-felvidéki Nemzeti Park az ország egyik legjelentősebb és leglátogatottabb turisztikai területe, hazánk természeti szépségeiben egyedülállóan gazdag vidéke. (forrás: Balaton-felvidéki NPI)

Natura 2000

Az Európai Unió természetvédelem legfontosabb eszközei a madárvédelmi (79/409/EEC) és az élőhely-védelmi (92/43/EEC) irányelv. A két jogszabály rendelkezései szerint kijelölt természetvédelmi területek közös európai rendszere a Natura 2000 hálózat. A Natura 2000 hálózat célja a közösségi szinten jelentős, veszélyeztetett növény- és állatfajok és élőhely típusok védelmé, és ezen keresztül a biológiai sokféleség megőrzése és hosszú távú fennmaradásának biztosítása. A Natura 2000 hálózat kialakítása az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt. Az irányelvek átültetése a magyar jogrendbe és a területek kijelölése a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről kormányrendelettel történt meg. A Natura 2000 hálózat által érintett területek (különleges madárvédelmi területek és különleges természetmegőrzési területek) helyrajzi számainak átdolgozott listáját a 14/2010. (V.11.) KvVM r. tartalmazza. A 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályaival foglalkozik.

Különleges Természetmegőrzési Terület: olyan közösségi szempontból jelentős természeti értékekkel rendelkező terület, amely a 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 2. A) és 3. A) számú mellékletében meghatározott faj jelentős állománya, élőhelye, valamint rajta a 4. A) számú mellékletben meghatározott közösségi szempontból jelentős élőhelytípus található. Az irányelv, minthogy fő célja elősegíteni a biológiai sokféleség megőrzését a gazdasági, társadalmi, kulturális és regionális igények figyelembe vételével, hozzásegít egy közös cél, a fenntartható hasznosítás megvalósításához. A biológiai sokféleség megőrzése egyes esetekben megkívánja a folyamatos emberi beavatkozást, vagy egyáltalán az arra való ösztönzést. Európában a tagállamok területein a természetes élőhelyek továbbra is folyamatosan pusztulnak és a vadon élő fajoknak egyre növekvő száma válik fokozottan veszélyeztetetté; a veszélyeztetett élőhelyek, illetve fajok a Közösség természetes örökségét képezik, és a veszélyeztetés gyakran a határokon is átnyúlik, megőrzésük érdekében közösségi szinten szükséges lépéseket tenni. Amíg a gazdaságilag fejlettebb tagállamokban az élőhelyek rekonstrukciója, rehabilitációja kell hogy előtérbe kerüljön a Natura 2000-es területeken, addig az unió bővítésével érintett tagállamok többségében - így Magyarországon is - a kedvezőbb természeti állapotok illetve a gazdag élővilág fennmaradását szolgáló extenzív gazdálkodási módok fenntartására kell fektetni a hangsúlyt.

Az élőhely-védelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése szerint az egyes területek különös fontosságának – az angol szóhasználatból következően ún. prioritásoknak – a meghatározására alapvetően az egyes Natura 2000 területek különleges természetmegőrzési területté nyilvánítása esetében kerül sor, csakúgy mint a természetvédelmi célkitűzések megfogalmazására. A különleges természetmegőrzési területekre vonatkozó természetvédelmi intézkedések alapját többek között a természetvédelmi célkitűzések képezik, amelyek minden esetben az egyes területek kijelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhely típusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartását, megőrzését és helyreállítását célozzák meg.

A Nagyvázsony és Pula településeket érintő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület:

Kab-hegy HUBF20003

Prioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

„Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek: (magyar név, kód, kormányrendelet szerinti sorrendben): 275/2004 Kormányrendelet 4. A) számú melléklete:

- 7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok
- 9130 Szubmontán és montán bükkösök
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

275/2004 Kormányrendelet 4. B) számú melléklete:

- 6240 Szubpannon sztyeppék
- 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek
- 91H0 Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel

Fajok: (magyar név, tudományos név, ABC szerinti sorrendben) Dunai tarajosgőte (*Triturus dobrogicus*); Füstös ősziaraszoló (*Lignoptera fumidaria*); Havasi cincér (*Rosalia alpina*); Közönséges ürge (*Spermophilus citellus*); Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*); Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*); Piszedenevér (*Barbastella barbastellus*); Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*); Szarvasbogár (*Lucanus cervus*).

Természetvédelmi célkitűzések (SDF 6.2 Management)

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

- Kerülni kell a nagy kiterjedésű (>10ha) egybefüggő erdőfelújításokat, és a nagy kiterjedésű egykorú erdőfoltok kialakulását. A homogén tér- és korszerkezet javítandó az erdei élőhely

típusokban. Hosszú távon az egykorú erdőfoltok kezelésénél előtérbe kell helyezni a száraló üzemmódot.

- A jelölő erdei élőhelyeken a természetszerű felújítások elősegítése, az ezeket akadályozó, nehezítő vagy akár lehetetlenné tevő hatások – közöttük az élőhely vadeltartó képességét meghaladó nagyvadállomány kedvezőtlen hatásának –, elhárítása;
- A területen található nem őshonos (pl. muflon) vadfajok visszaszorítása;
- A gyertyános-tölgyes, és bükkös erdőállományok tekintetében, amelyek a klímaváltozás által leginkább veszélyeztetettek, kerülni kell az eredeti célállomány felújulását veszélyeztető felújítási módokat.
- A közösségi jelentőségű ragadozó madár fajok (kigyászölyv) fészkelőhelyének teljes zavartalanságát kell biztosítani.
- A területen a jelölő (gazdasági jelentőségű) erdei élőhelyek – típusonként külön vizsgáltkorosztályszerkezete esetében az idős állományok (80 év fölött) legalább 20%-os arányának biztosítása.
- Fokozatos felújítógáccsal kezelt területeken, ahol a felújítás már elkezdődött, a végvágás során legalább 10 % hagyásfa illetve hagyásfacsoport valamint odvas fák maradjanak fenn, vagyis FVV előírásnál ne maradjon 100 %, hanem az eredeti fakészlet (első bontás előtti fakészlet) 90 %-a. A véghasználat megkezdése előtt történjen a hagyásfa csoportok kijelölése szélálló, általában szegélyeken található csoportok meghagyásával. A hagyásfa csoportokban a továbbiakban művelési és használati tevékenységet nem szabad végezni.
- A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdőkben és molyhos tölgyeseknél a fahasználat (EÜ termelés is) teljes mellőzése szükséges. Állományaik vágáskor nélküli talajvédelmi rendeltetésű erdőként kezelendők.
- A déli oldalon található cseres-tölgyesek természetes felújítása során fokozatos áttérés a száraló vágásra. A területen előforduló xilofág rovarfajok (havasi cincér, nagy hőscincér, szarvasbogár) és a denevérfajok (piszedenevér, nagyfülű denevér) állományainak fennmaradása érdekében a csúcsháradt faegyedek, odvas fák kíméléte szükséges.
- A szubpannon gyepek becserjésedésének, és technikai sportokkal történő károsításának megakadályozása;
- Az ürge élőhelyén a rendszeres legeltetéses gyepterületek biztosítása;
- A Magyar Honvédség kezelésében lévő területeken futó, katonai tevékenységhez köthető úthálózat felülvizsgálatával, a felesleges utakon történő közlekedés visszaszorítása, szükség szerinti megakadályozása; a szubpannon sztyepppek egybefüggősége érdekében.

További célok és végrehajtandók:

- A területen található fekete fenyő elegyes molyhos tölgyes erdőállományok természetes átalakulási folyamatait hagyják érvényesülni. Ezeken az élőhelyeken a fekete fenyő eltávolítása felesleges bolygatást jelent.
- A gyeper élőhelyek fokozódó cserjésedését a gyepterületek extenzív legeltetésével vagy cserjeirtással kell megakadályozni. A cserjeirtásokat a borókás élőhelyeken a boróka kímélétevel kell megvalósítani.
- A területen a technikai sportok visszaszorítása;
- A területen található kis kiterjedésű tisztások (hegyi kaszálórétek, kékperjés láprétek) ideális kezelése a mozaikos kaszálás. Ezeken az élőhelyeken kerülni kell a felázott talajon nehéz

gépekkel történő munkát, a vadgazdálkodási létesítmények kialakítását, a kitermelt faanyag depózását, szállítását.

- A tisztások gypj jellegét megváltoztató művelés megvalósításának kerülése (pl. erdősítés, vadföld);
- A vérfűhöz kötődő hangyaboglárka fajok állományainak fennmaradása érdekében a tisztásokon található vérfűves rétek esetében a gypjkezelés (kaszálás) június 15-től szeptember 1-ig kerülendő a rétek teljes területét érintően. Ajánlott a kezelések június 15. előtti vagy szeptember 1. utáni elvégzése.
- A területen található öcsi Nagy-tó és nagyvázsonyi Nyír-tó tőzegmohás lápokkal érintkező erdők véghasználatát kerülni kell, megkezdett felújítás esetén a hagyásfoltot kell kialakítani, a tavak szegélyében. A tavak beerdősülését fajokkal történő teljes záródását meg kell akadályozni. A tavak természetes vízutánpótlását és jelenlegi vízrendszerét károsan befolyásoló tevékenységeket kerülni kell.
- A füstös ősziaraszoló élőhelyén kerülni kell a faj élőhelyén az új nyomok kialakulását, és a jelentős bolygatással járó katonai tevékenységet.

Mencshely települést érintő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület:

Pécseiyi-medence HUBF20014

Prioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

„Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek: (magyar név, kód, kormányrendelet szerinti sorrendben):

275/2004 Kormányrendelet 4. A) számú melléklete:

- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek
- 6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik

275/2004 Kormányrendelet 4. B) számú melléklete:

- 6240 Szubpannon sztyeppék
- 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek
- 91H0 Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel

Fajok: (magyar név, tudományos név, ABC szerinti sorrendben)

- Leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*)
- Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Természetvédelmi célkitűzések (SDF 6.2 Management)

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhely típusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése,

fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

A terület fő célkitűzései:

- Kerülni kell a nagy kiterjedésű egykorú erdőfoltok kialakulását. A homogén tér- és korszerkezet javítandó az erdei élőhelytípusokban. Hosszú távon az egykorú erdőfoltok kezelésénél előtérbe kell helyezni a száraló üzemmódot.
- A jelölő erdei élőhelyeken a természetszerű felújítások elősegítése, az ezeket akadályozó, nehezítő vagy akár lehetetlenné tevő hatások – közöttük az élőhely vadeltartó képességét meghaladó nagyvadállomány kedvezőtlen hatásának –, elhárítása;
- A gyertyános-tölgyes, és bükkös erdőállományok tekintetében, amelyek a klímaváltozás által leginkább veszélyeztetettek, kerülni kell az eredeti célállomány felújulását veszélyeztető felújítási módokat.
- A területen a jelölő (gazdasági jelentőségű) erdei élőhelyek – típusonként külön vizsgáltkorosztályszerkezete esetében az idős állományok (80 év fölött) legalább 20%-os arányának biztosítása.
- Fokozatos felújítógáccsal kezelt területeken, ahol a felújítás már elkezdődött, a végvágás során legalább 10 % hagyásfa, illetve hagyásfacsoport, valamint odvas fák maradjanak fenn, vagyis FVV előírásnál sehol se maradjon 100 %, hanem az eredeti fakészlet (első bontás előtti fakészlet) 90 %-a. A véghasználat megkezdése előtt történjen a hagyásfa csoportok kijelölése szélálló, általában szegélyeken található csoportok meghagyásával. A hagyásfa csoportokban a továbbiakban művelési és használati tevékenységet nem szabad végezni.
- A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdőkben és molyhos tölgyeseknél a fahasználat (EÜ termelés is) teljes mellőzése szükséges. Állományaik vágáskor nélküli talajvédelmi rendeltetésű erdőként kezelendők.
- A leánykökörtő (*Pulsatilla grandis*) állományait virágzási időben a vadállomány károsításától védeni kell.
- A sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) érdekében az erdőszegélyek teljes kímélete szükséges. A gyepek helyreállítása érdekében végzett cserjésirtást úgy kell megvalósítani, hogy cserjesávokat és magányos cserjéket (galagonya, kökény) kell hagyni a területen.

További célok és végrehajtandók:

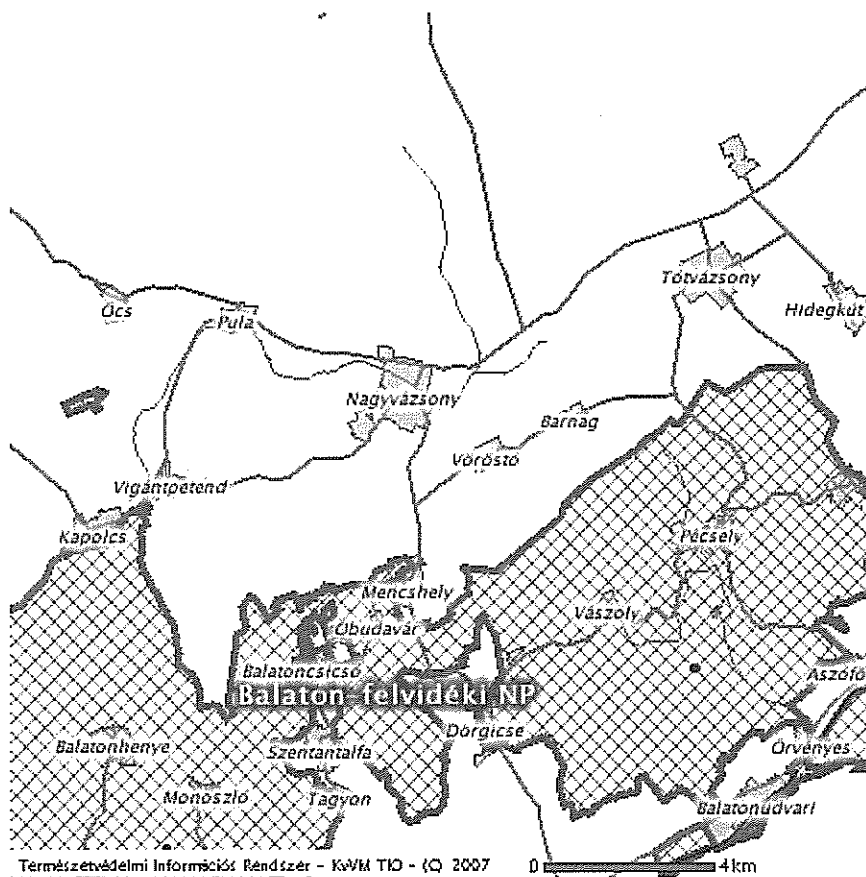
- A területen található fekete fenyő elegyes molyhos tölgyes erdőállományok természetes átalakulási folyamatait hagyják érvényesülni. Ezek az élőhelyeken a fekete fenyő eltávolítása felesleges bolygatást jelent.
- A gyepek élőhelytípusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása a gyepterületek extenzív legeltetésével vagy cserjeirtással. A cserjeirtásokat a borókás élőhelyeken a boróka kíméletével kell megvalósítani. Fontos szempont, hogy a cserjeirtások során cserjesávokat, cserjéket hagyjunk a gyepekben.
- A területen előforduló xilofág rovarfajok és a denevérfajok állományainak fennmaradása érdekében a csúcscsáradt faegyedek, odvas fák kímélete szükséges.

A településeket érintő Natura 2000 területek helyrajzi számos listáját a **7. melléklet** tartalmazza.

Helyi jelentőségű védett természeti terület:

- Nagyvázsonyi Zichy-kastély parkja (törzskönyvi száma: 18/17/TT/63)

Nagyvázsony barokk világi emléke a község északi részén (Veszprém-Tapolcai út mentén) fekvő Zichy kastély. Az 1652-től birtokos Zichyek nem tartózkodnak állandóan Vázsonyban, az év nagy részét az ország más helyein fekvő kastélyaikban és lakóházaikban töltik. A kőből épített zsupfedésű házat építenek gazdatisztjeik számára. A kastély építéséhez csak a század végén Zichy Ferenc idejében kezdenek. Az épület későbarokk stílusú, az utcai homlokzatát 1820 körül klasszicista stílusban átalakították. A középrizalit elé egy négyoszlopos kocsifelhajtót, ennek timpanonjába órát építettek. A kastély 1997 óta magántulajdon, napjainkban nem látogatóható.

6. térkép: Védett természeti területek (forrás: TIR)

2.5 Épített környezet

Az Önkormányzatok az építészeti örökségnek azon elemét, amelyek értéke alapján nem részesül országos védelemben, de sajátos megjelenésénél, jellegzetességénél, települések képi vagy települések szerkezeti értékénél fogva a települések szempontjából kiemelkedő, hagyományt őriz, az ott élt emberek, közösségek munkáját és kultúráját híven tükrözi, - helyi védettség alá helyezik, azok a helyi építészeti örökség részét képezik. Az építészeti örökséghez tartozik a műemlék, a műemlék jellegű épület, a hozzá tartozó, ültetett fa, facsoportok, fasorok, terek, parkok, amelyek megóvása közérdek.

A községképet a természeti elemek mellett alapvetően az épített környezet határozza meg. Fontos feladatunk a különböző korokból ránk maradt építészeti alkotások megőrzése. Ezek a települések arculatának jellegzetes meghatározói, megfelelő védelmük közös érdekünk. Ez vonatkozik egy-egy épületre, jellegzetes utcasorokra, de a településkép egészére is. Ez alapján az épített környezet még fennmaradt egyedi értékeit helyi védettség alá kell helyezni, annak érdekében, hogy a települések múltjának még meglévő, értékes elemei fennmaradjanak. Az alábbi objektumok a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) által nyilvántartott műemlék adatbázis, kiegészítve a helyi védettségekkel. (További források: kinizsivar.hu.)

Nagyvázsony

Pálos Kolostor

Az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend vázsonyi templom és kolostor együttese még romjaiban is a későgótikus egyházi építészet kiemelkedő alkotása. Ma már nehéz elképzelni a 16 m belmagasságú, hálóboltozatos, mérműves ablakkal és gazdag felszereltséggel ellátott, Szent Mihály arkangyal tiszteletére felszentelt templomot és a hozzá tartozó kolostor együttest, mely virágkorában 20 – 25 Pálos szerzetesnek adott otthont. Építésének ideje az 1470-es évek elejére tehető, erre utal az 1483 – ban kelt alapítólevel, melyben már épülőben lévő kolostorként szerepel.

Az alapító Kinizsi Pál halála után, (akit végakarátának megfelelően itt temetnek el) özvegye, Magyar Benigna további adományokkal támogatja a kolostort. A kolostor virágkora Benigna halálával és a török hadak közeledtével véget ér. Veszprém 1552 – es elfoglalása pedig végképp megpecsételi sorsát. A környék földesurai, a devecseri Csoronok, a gyulafirátóti Gyulaffyak, a vázsonyi Horváthok megsemmisítenek minden nagyobb építményt, melynek védelméről nem tudnak gondoskodni. 1552 májusának végén, a pálosok minden tiltakozása ellenére, előbb kifosztják, majd felrobbantják a vázsonyi kolostort is

A romjaiban is impozáns romok feltárását és konzerválását az 1950-es években Éri István és Sedlmayr János végezte.

Evangélikus templom

Hogy a vázsonyi evangélikusok mikor válnak gyülekezetté, arról pontos adatok nem álnak rendelkezésünkre. I. Lipót király 1675. január 13.- án kiadott rendeletében a „nagyvázsonyi végvár ágostai és helvét hitv. őrseregének vallásszabadságot biztosít.” Nem sokkal ezután 1683-ban már templomot is építhetnek a Kinizsi – vár területén belül. Ezen első templom agyaggal tömött sövényfalú épület melynek teteje és tornya náddal volt befedve. Ezt a templomot 1795-ig használja a gyülekezet. 1796-ban Gróf Zichy Károly telket adományoz a hívők számára, melyre felépül az új

templom, faszindellyel fedve, „szép karcsú toronnyal.” Az 1863.-i tűzvész során a tetőszerkezet és a torony leégett, harangjai leolvadtak, melyet a következő évben bádog illetve cserépfedéssel építettek részben közadakozásból, újjá. A templom tornya az idők folyamán megsüllyedt, ezért 1904.-ben lebontották, s bár az újjáépítésére a gyűjtést elkezdték, az elkövetkezendő évtizedek gazdasági nehézségei az újjáépítést nem tették lehetővé.

Hősi emlékmű

Az 1933. november 19.-én felállított szobor alakja egy, a szétlőtt ágyútalpra támaszkodó, kezében puskát tartó katona. A szobrász helyi lakosról, Szalai Józsefről mintázta a szobrot. 2014 – ben a Nagyvázsonyi Község Önkormányzata támogatási kérelmet nyújtott be a Közép-és Kelet – európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány által kiírt pályázatra, és az így elnyert összegből újulhatott meg a Hősi Emlékmű.

Kinizsi Vár

A magyarországi várépítészet történetének viszonylag késői alkotása. Építésének pontos ideje ismeretlen, egy az 1469-es oklevél már a megépült vár várnagyaként említi Udvary Pált. Építtetője a Szolnok megyében jelentős birtokokkal bíró Vezsenyi család. Vezsenyi László, Mária királynő asztalnokmestere szerez várépítési engedélyt 1384-ben, a barnagi birtokán felépítendő várra (melyet ma Zádor vár néven ismerünk). Különböző birtokviták miatt az említett vár építésének felhagyására kényszerül, ekkor, az 1400-as évek elején kezdődik az építkezés a mai helyén. Vezsenyi László fia, László, – aki Mátyás király itáliai követeként ismert – halála 1472 után, hűséges szolgálataiért Kinizsi Pál birtokába kerül.

Kinizsi jelentős építkezésekbe kezd, részben megerősíti, részben komfortossá teszi a várat, így válik Kinizsi székhelyévé. Kinizsi halála után, özvegye Magyar Benigna folytatja az építkezést. Magyar Benigna halála után férjének Kamicsáczai Horvát Márk rokonaira száll Vázsonykő vára és a hozzá tartozó birtokok. A Horváthok bírnak 1640-ig, ekkor kerül a Zichy család birtokába. A Horváthok idejében a vár a dunántúli végvárak láncolatába tartozik. A török csak rövid ideig kb. 10 évig tudja birtokba tartani az 1500-as évek végén. A törökök kiűzése után a végvárak, így Vázsonykő várának hadászati jelentősége csökken, az új tulajdonos Zichy család csak rövid ideig tartózkodik a várban. 1756-ig az úriszék börtöne, majd pálinkafőzésre használják. A pálinkafőzőben történt robbanás, majd az 1857. évi tűzvész végképp megpecsételi sorsát. A vár feltárása és részleges helyreállítása az 1950-es évek közepén Éri István régész vezetésével történik.

Néprajzi Múzeum

1961-62-ben sor került az első népi műemlék a „Schumacher-ház helyreállítására. A lepusztulóban lévő házat, Éri István régész, muzeológus javaslatára vásárolta meg az Országos Műemléki Felügyelőség 1959-ben. A ház állapota egy, az 1920-as évekbeli átalakítás nyomait mutatta, ám a feltárások során bebizonyosodott, hogy az eredeti épület az 1820-as évek, jellegzetes közép-dunántúli „füstökonyhás” házépítés jellegzetességeit tükrözi. A helyreállítás után az épület népművészeti múzeumként az itt élt és alkotott parasztiparosoknak, – akik egyszerre voltak gazdálkodók és iparúzők, – állít emléket.

Síremlékek

A nagyvázsonyi Kinizsi vár kápolnájában, valamint a kőtárában két reneszánsz sírkő található. A kápolna Kinizsi Pál, míg a kőtár Kamicsácsi Horváth Márk sírkövét őrzi. Az eredetileg a Kinizsi Pál alapította pálos kolostor Szent Mihály templomában lévő két sírkő, a vár feltárása és restaurálása után került a jelenlegi helyére.

Szent István templom

Nagyvázsony legrégebbi építészeti emléke. Építésének ideje nem ismert, a feltételezések szerint alapja, egy, az Árpád-korban épült román kori templom. Első írásos emlék viszonylag késői keltezésű, 1425-ből származik, és erősen romladozó templomról értesülhetünk. Bár a birtok akkori tulajdonosa Vezsenyi László, végrendeletében 500 aranyat hagy a templom felújítására, erre csak Kinizsi Pál idejében kerül sor.

Kinizsi a templomot lebontatja és helyébe egy jóval nagyobb méretű, későgótikus templomot építtet. A török hódoltság idején Nagyvázsony mezőváros elnéptelenedik, Vázsonykő várának biztonságába húzódik. Sokan áttérnek a protestáns hitre, és a várkápolnát használják imahelyül. Így a templom csaknem kétszáz éven keresztül üresen áll. Az 1700 évek első felében a Zichy család katolikus német családokat telepít az elnéptelenedett birtokaira. A megnövekedett lakosság számára már nem volt elegendő a várkápolna, ezért hozzákezdtek a templom tatarozásához, mely viszonylag jó állapotban vészelte át a végvári harcokat. Az 1723-ban kezdett felújítást barokk stílusban végezték. Ekkor épült a harangtorony, a hajót kórossal látták el, a középkori déli bejáratot befalzták, új bejáratát a torony alatt alakították ki.

Az üresen álló templom belseje, faragott oltárai súlyos károkat szenvedett. A helyreállító és restaurációs munkák Éri István vezetésével az 1959-60-as években folytak. Jelenleg évente egyszer, Szent István napján tartanak a templomban istentiszteletet.

Szent János híd

A régi Nagyvázsony mezővárost és Vázsonykő várát a nagyvázsonyi Eger-víz szeli ketté. (A nagyvázsonyiak vázsonyi Séd megnevezést használják) Bizonyára a két települést összeköttetését a kezdetektől fahíd biztosította, erről semmilyen adat nem áll rendelkezésünkre. Első írásos említését a megyei nyilvántartásban 1837-ből, találjuk. Ám jóval korábbra, 1791 körüli időre tehetjük építését. Tekintettel arra, hogy a hasonló stílusban és módszerekkel épített megyei hidak – diszeli, örvényesi – építési ideje ismert, ezért valószínűsíthetjük az építés idejét. A Sédén átívelő 38 m hosszú híd 2 x 5 m-es nyílással, tetején 5 m² alapterületű stációval. Ennek a hídnak is, mint a diszelinek, örvényesinek az egyik nyílása a malom kiszolgálása miatt az úttengellyel ferdeszöveget zár be.

Szentháromság szobor

Nagyvázsonyban az utolsó nagy pestisjárvány 1739-43. után került sor. Gróf Zichy János és hitvese Széchenyi Katalin grófnő állíttatja.

Mencshely

Evangélikus templom

A templom viszonylag jó állapotú, kisebb javítási munkák elvégzését igényli. Az épület egy része középkori eredetű, 1730 körül került sor a bővítésére. 1761-ben az épületet fedő nádtetőt

kicszerélték. 1832-ben kapta belső boltozását, előtte fagerendás födéme volt. 1862-ben a tornyot bádoggal fedték le. A jelenleg álló torony 1810-ben készült. Belseje rendkívül gondozott képet mutat.

Odor-kúria (Kossuth u. 7.)

Késő barokk, 18. század vége. Az épület elfogadható állapotban van, tetőzet, nyílászárók épek, de lábazat több helyen vizesedik.

Helyi védelem:

- lakóépület (Fő út 32, 37, 57.)
- lakóépület (Petőfi út7.)

Pula

Római katolikus templom

Késő barokk, 1797. A templom állapota megfelelő, helyenként kisebb javításokat igényel.

Szent Flórián-kápolna

Késő barokk, 1773. A kápolna állapota nagyon jó, környezete rendezett. Nagyon szép kis színfoltja ez a községnek.

Táldi kolostorrom

Gótikus, 14. század. A rom állapota átlagosnak mondható, de ebben a nyirkos, párás erdei környezetben minden falmaradvány sokkal gyorsabban romlik. A kolostorból egyetlen faldarab maradt meg, egy kisebb emléktáblával.

Vízimalom

Az épület állapota jó, udvara és környezete gyönyörű, rendezett. Jelenleg panzióként működik. A vízimalom kereke hiányzik. A patak már másik mederben folyik.

Híd

A kőhíd jó állapotban van. Helyenként növények nőnek az oldalán. A műútról könnyen észrevehető. Környezete viszonylag rendezett.

Lakóépület (Fő u. 62.)

Az épület állapota jó, helyenként kisebb javítások szükségesek. Udvara rendezett. Oromzata macskalépcsős, vakolatdísz is láthatunk rajta.

Lakóépület (Fő u. 69.)

Kis hibáktól és a belső átépítettségtől eltekintve az épület jó állapotú.

Helyi védelem:

Lakóépület (Fő u. 79.)

Az épület állapota kiváló, csipkefalas kialakítású.

Lakóépület (Kiss u. 27.)

Hagyományosan náddal fedett, oromzatán egy kör alakú szellőzőnyílást találunk. Remek állapotú műemlék, kissé kopott homlokzattal.

2.6 Éghajlatváltozás

Az üvegházhatású gázok és aeroszolok légköri mennyiségének, a napsugárzásnak és a földfelszín tulajdonságainak változásai megváltoztatják az éghajlati rendszer energia-egyensúlyát. A légkör üvegház-hatásának antropogén tevékenység okozta erősödése miatt a jövő században a Föld hőmérséklete magasabbra emelkedhet, mint a történelem során valaha. A CO₂ koncentráció előrebecsült értéktartománya 540 és 970 ppm közé fog esni a 21. század végére. Ez a legkedvezőbb esetben csak 1,4°C-os, legrosszabb esetben 5,8°C-os hőmérsékletemelkedést okoz.

Igen valószínű, hogy a forró extrémítások, a hóhullámok és a nagy csapadékok száma meg fog növekedni. Várhatóan emelkedni fog a hóhullámok gyakorisága, intenzitása és időtartama is, míg a téli szélsőségek (hideg és fagyos napok száma) előfordulása várhatóan csökkenni fog.

Fontos szerep hárul az önkormányzatokra az éghajlatváltozásból adódó problémák kezelésében.

Az emberi egészség megóvásának, a szervezet alkalmazkodásának egyik fő komponense a tájékoztatás és lakossági felkészítés területe, valamint az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése. A hőségtervek kidolgozása, az oltási gyakorlat felülvizsgálata, az érzékeny csoport számára speciális ellátás biztosításának kidolgozása, továbbá a községi „hőszóznák” kijelölése a háttérapparátus feladata.

2.7 Környezet-egészségügy

Az élőlény –így az ember is- és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. Lényegében megállapítható az a tény, hogy minden környezeti elem szennyezettsége hatással van az emberi szervezet egészségére. Manapság nagyon sokan a takarékoság jegyében visszaállították a régi kályháikat, és fűtenek szénrel, fával és egyéb tüzelésre alkalmasnak vélt anyagokkal. A tendencia kissé visszafelé fordítja az időt, elfelejtve, hogy ezen anyagok égetésekor keletkező füst igen nagymértékben egészségkárosító lehet. A fahulladékok nagy része különböző gyanta és lakk maradványok mellett faanyagvédő anyagokat – biocidokat – is tartalmazhat, amelyekből a nem tökéletes égés során egészségkárosító anyagok szabadulnak fel. A műanyag zacskók, eldobható műanyag palackok képezik a háztartási hulladék legnagyobb részét. Ha elégetjük őket, szennyezik a környezetet, és károsíthatják az egészségünket, rákkeltő, bőr- és szemirritációt okozó, a légző- és immunrendszert, és a vérképző szerveket súlyosan károsító vegyületek szabadulnak fel. A hulladékok égetésekor egyrészt számolhatunk az anyagi összetételből eredő káros anyag kibocsátással, másrészt azonban figyelembe kell venni a relatíve alacsony égetési hőmérsékletnél keletkező illetve felszabaduló káros melléktermékek jelenlétét is. A háztartási hulladék anyagok égetése során általában keletkezik szén-monoxid, széndioxid, hidrogénklorid, hidrogén-fluorid illetve számos egyéb, irritáló, maró hatású és rákkeltő szerves anyag. A dioxin, a furán származékok, valamint a füsttel szétszóródó fémek (pl. a kadmium, cink, arzén, higany, nikkel, ólom, króm stb.) az égés során keletkező porral leülepszik a talajra, a növényre, és a tápláléklánc révén bejut az emberi szervezetbe. PVC (műanyag flakonok, háztartási, gyógyszerészeti, kozmetikai termékek, gyerekjátékok stb.) égetése során szén-monoxid, vinil-klorid, dioxinok, klórozott furánok és sósav gáz képződésével kell számolnunk. Poliuretán égetésekor sárga füstfelhők jönnek létre, amik hidrogén-cianidot és foszfént tartalmaznak. Fehérített papír (pizzás dobozok, mélyhűtött ételek dobozai)

égetésekor halogénezett szénhidrogének jutnak a légkörbe és ezek a vegyületek leukémiát okozhatnak. Papír és karton égetésekor a felíratok toxikus fém tartalma szennyezi a környezeti levegőt. Régi farostlemez hulladékok elégetése során arzén és króm kibocsátással kell számolni.

Az avar égetése során nagy mennyiségben keletkezik szén-monoxid, aeroszol részecskék (PM), nitrogén-oxidok és különféle szénhidrogének (metil-etil-keton, etilbenzol, sztirén, fenol, dibenzofurán, benz[a]pirén). Megoldás lehet a komposztálás: valamennyi kerti hulladék és avar komposztálható. A komposztálás során elkerüljük a hatalmas légszennyezést, értékes humuszhoz, növényi trágyához jutunk. A komposztálás folyamata általában 1 év, de bizonyos növények komposztálása éveket vehet igénybe.

Szállópor (PM10)

A szilárd részecskék az égetés talán egyik legkritikusabb légszennyező anyagai. A szálló por a levegőben szuszpendált szilárd és /vagy folyékony részecskék elegye. A szálló port szemcsemérete alapján két nagy csoportra lehet bontani: a 10 mikrométer átmérőjű szemcséket durva részecskéknek (PM10) nevezik, ezek a szemcsék az alsó légutakba jutnak le. A 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű, „finom” porszemcsék (PM2,5) alkotják az egészségkárosító hatás szempontjából jelentősebb frakciót, ezek már lejutnak a tüdő léghólyagocskáiba is. A szálló por koncentráció rövid távú emelkedése izgatja a nyálkahártyákat, köhögést és nehézlégzést válthat ki. A tüdőben felszívódva gyulladós folyamatot indíthat el, aminek következtében növekszik a vér alvadékonysága, vérrögösödés léphet fel.

A levegő-higiénés index legmagasabb, „veszélyes” kategóriájában az összes halálok miatti halálozás is növekedhet. A kültéri levegő szálló por tartalmának hosszú távú hatásai a következők: a várható élettartam jelentős csökkenése a szív- és érrendszeri, a légzőszervi betegségek, valamint a tüdőrák miatti halálozás növekedése következtében. Meg kell jegyezni, a szálló por még a legalacsonyabb koncentrációban is káros. További problémát jelent, hogy a szálló porok felületéhez toxikus szennyezőanyagok kötődhetnek. Ilyenek a dioxinok, a policiklikus szénhidrogének (PAH-ok), a nehézfémek, stb. A PAH-ok 95 százaléka a finomszemcsés anyagokhoz (PM2.5) kötődik. Egyes PAH-ok nem csak toxikusak, hanem karcinogének is és becslések szerint a tüdőrák kockázatát 7,8-szeresére növelik.

Nitrogén-oxidok

Az égetés során a levegő és a hulladék nitrogén tartalmának oxidációjából származik. A nitrogén-oxidok nagyon reakcióképes gázok, melyek kulcsszerepet játszanak az ózon és a fotokémiai szmog egyéb összetevőinek keletkezésében. A kén-dioxid mellett meghatározó a szerepük a savas esők kialakulásában is, és így az erdők pusztulásában. A nitrogén-oxidok légzőszervi megbetegedésekkel és tüdőproblémákkal hozhatók összefüggésbe. Vizsgálatok szerint, azon gyermekek körében, akik magasabb nitrogén-oxid koncentrációnak vannak kitéve, csökkent légzésfunkció tapasztalható. Állatkísérletek alapján a nitrogén-oxidok magas koncentrációja meggyorsíthatja a rákos megbetegedések lefolyását.

Kén-dioxid

A kén-dioxid klasszikus szennyezőanyagnak nevezhető, mivel egészségkárosító hatása már a szénre alapozott ipari forradalom elterjedése óta megfigyelhető, kibocsátása a hulladékban lévő kén-

tartalom függvénye. Alapvető szerepet játszik a savas-esők kialakulásában. Különösen veszélyes a vízi élővilágra nézve. A kéndioxid környezet-egészségügyi hatásai már régóta ismertek. A magas koncentrációjú kén-dioxid belégzése esetén a légutak görcsös állapota alakul ki. Az asztmában szenvedők hevesebben reagálnak, mint az egészséges emberek. A kén dioxid izgatja a légző rendszert, hörgő összehúzódnak, krónikus hörghurutot és csökkent légzésfunkciót okoz.

Szén-monoxid (CO)

A szén-monoxid színtelen és szagtalan, redukáló hatású gáz, a szénvegyületek tökéletlen égése során képződik. Mind zárt térben, mind szabad levegőn kockázati tényező. Zárt térben fokozottan veszélyes, hiszen ott könnyen földúsulhat. A szén-monoxid gyengíti a vér oxigénszállító képességét, oxigénhiányos állapot kialakulását okozhatja. A szén-monoxid mérgezés tünetei a fejfájás, hányás, súlyos esetekben eszméletvesztés és halál - bár a rövid ideig tartó expozíció hatása visszafordítható. Az idült hatások tünetei: fejfájás, szédülés, álmatlanság, szívtáji fájdalmak, idegrendszeri tünetek, a szívinfarktus gyakoriságának növekedése. A halálos CO mennyiség függ a kortól, az általános egészségi állapottól (különösen veszélyes szívbetegség esetén) és az érintett személy aktuális oxigén szükségletétől. Kétségtelen és egyértelmű mérgező hatása ellenére napjainkig csupán sejtették, hogy koncentráció-változásai szabad levegőn is károsak az egészségre. Újabban kimutatták, hogy a szívroham miatt kórházba szállított betegeknél, akiknél a roham valószínű okaként a levegőben található aeroszol részecskék koncentrációjának a változását jelölték meg, az szignifikánsan összekapcsolható a CO-koncentráció változásaival is. Ez utóbbi viszont feltételezi, hogy a CO már alacsony koncentrációban is veszélyes lehet, s hogy a korábban gondoltnál jóval több elhalálozás a szabad levegő CO-koncentrációjának az ingadozásaira vezethető vissza.

Allergén növények

A külső és belsőterületi biológiai légszennyezők, elsősorban a rendkívül allergén parlagfű pollen magas koncentrációját is fontos kockázati tényezőnek kell tekinteni. A zöldterületek, valamint növényzet ápolásáról és az idényszerű növényvédelmi munkálatok elvégzéséről, valamint a gyom- és allergiát okozó növények, különösen a virágzó parlagfű mentesítéséről a tulajdonosok, kezelők, használók, bérlők kötelesek gondoskodni. A parlagfű irtásáról folyamatosan, legkésőbb virágzás előtt, az időjárástól függő gyakorisággal kell gondoskodni. A területen található allergén, lágyszárú növények gyomirtását a lehetséges eszközök (mechanikus, kémiai, agrotechnikai), illetve engedélyezett készítmények (herbicidek) felhasználásával kell elvégezni.

Fényszennyezés

Sajnos napjaink egyik modern kori problémájává nőtte ki magát a fényszennyezés. Fényszennyezésnek nevezzük az esti égbolt mesterséges fényforrásokkal történő fölösleges, energiapazarló és környezetkárosító megvilágítását. Az ökológiai szempontokat figyelmen kívül hagyó, hatalmas mennyiségben elhelyezett világítótestek nagyon gyors terjedése maga után vont a lakott területeken élő emberek és a községtől távoli természeti környezet fényterhelésének rohamos emelkedését. Az állandósuló fényszennyezés egészségügyi, közlekedésbiztonsági, ökológiai és tájvédelmi szempontból is kockázatot jelent.

3. SWOT analízis

Az erősségek közé elsősorban a szorosabban vett környezetvédelmi pozitív, belsőtendenciák, az adottságként meglévő természeti erőforrások és környezeti értékek kerültek. A gyengeségek között a szorosabban vett környezetvédelmi negatív, belsőtendenciákat gyengítő, létező környezeti problémák, a környezetre, a természetre, tájra, illetve azok állapotára ható folyamatok szerepelnek. A lehetőségek azokat a külső és pozitív meghatározottságú igényeket és tendenciákat, meglévő hatásokat mutatják be, amelyek a szorosabban vett környezetvédelem területén értelmezett erősségeken kívül esnek, de azokhoz és a környezet állapotának javulásához képesek hozzájárulni. A külső értelemben vett veszélyekben bemutatott negatív állapotok, trendek a lehetőségekkel ellentétesen hatva csökkentik vagy károsan befolyásolják a környezeti eredményeket.

BELSŐ TÉNYEZŐK - ERŐSSÉGEK	BELSŐ TÉNYEZŐK - GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ☐ A településeken megfelelő szinten kiépített a víz-, a gáz-, és elektromos hálózat. ☐ A lakossági szilárd hulladék a környezetkímélő, műszakilag megfelelő szigetelt lerakóba jut (Királyszentistváni Hulladékkezelő Telep). ☐ Az egy főre jutó, képződő települési szilárd hulladék mennyisége kedvező (133 kg/év/fő). ☐ A közcatornára történő csatlakozás, és a közcatornán elvezetett szennyvíz mennyisége az elmúlt időszakban folyamatosan nőtt. ☐ Natura 2000 terület (Kab-hegy; Pécselyi medence) jelenléte. ☐ Jelentős természeti örökség (Balaton Felvidéki Nemzeti Park). ☐ A környezeti nevelés és képzés (Óvoda, iskola) magas színvonalú. ☐ A településeken a közterületek, zöldterületek gondozottak, ápoltak. ☐ A közösségi közlekedés fejlődik, kerékpárutak kerültek felfestésre. ☐ Elektromos busz beszerzése jelzi a fejlett környezet-tudatosságot. ☐ A szolgáltatott ivóvíz kiváló minőségű (karsztvíz), egyetlen paraméter sincs határérték felett. ☐ Az ivóvíz fogyasztás kiegyenlített képet mutat, nincs jelentős ipari felhasználás. ☐ Nem számottevő a keletkező ipari hulladék mennyisége (legtöbb a szennyvíz telepen). ☐ Ipar légszennyezőanyag kibocsátás nem jelentős (185 t/2016), 98%-a CO₂, mindhárom település levegőjének minősége „kiváló”. ☐ Jelentős számú országos és helyi védelemmel ellátott épített örökség (műemlék) található a településeken. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A településeken nitrát-érzékeny területek vannak. A terület felszín alatti víz szempontjából fokozottan és kiemelten érzékeny. ☐ A felszín alatti víztest összesített minősége gyenge, és jelentősen veszélyeztetett vízbázisú. ☐ A közelben található felszíni víztestek integrált minőségi állapota csak a Vázsonyi-Séd felső szakaszán „jó” minősítésű, a VKI-nek megfelelő. ☐ A lakónépesség száma kiegyenlített képet mutat, mégis elöregedő és lassú ütemben fogy. ☐ A háztartási gáz fogyasztása évről-évre csökkenő tendenciát mutatott az elmúlt időszakban (feltételezhető a hagyományos tüzelőanyagok előterbe kerülése). ☐ Magas az elektromos energia felhasználásának aránya (63%) a nem lakossági szektorban. ☐ Tájhasználati konfliktusok. ☐ Kerékpárút hiánya.

KÜLSŐ TÉNYEZŐK- LEHETŐSÉGEK	KÜLSŐ TÉNYEZŐK - VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat bővítése. ☐ Intenzív talajhasználat felváltása hagyományos, tájba illő gazdálkodási módokkal. ☐ Korszerű, környezetet kevésbé károsító energiahordozók racionális felhasználása. ☐ Turisztikai jelentőséggel bíró tanösvények kialakítása. ☐ Megújuló energiaforrások hasznosítása. ☐ Zöldfelület-fejlesztés, - rendezés. ☐ A szilárd burkolatú utak folyamatos karbantartása, felújítása. ☐ Kerékpárút létesítése, bővítése. ☐ Kiváló turisztikai adottságok, lehetőségek természetvédelmi érdekekkel történő összehangolása. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az utak romló állapota és a rendszeres karbantartás hiánya. ☐ A forráshiány miatt a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulhatnak. ☐ Turizmus növekedéséből származó környezeti terhelések.

4. Jövőkép

Községek hosszú távú jövőképe az Országgyűlés által 2013 tavaszán a 18/2013. (III.28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiához igazodik.

A települések jövőképét a négy alapvető erőforrás

- az emberi (humán),
- a társadalmi,
- a természeti
- és a gazdasági erőforrások

fényében fogalmazza meg.

Ennek a jövőképnek az elsődleges tényezője „egy olyan harmonikus, értékkövető és értékőrző helyi közösség, melyben a boldogulás alapja – az anyagi értékek mellett – az értékteremtő munka, az egészség, a tudás, az erkölcs (mely többek között hiten, bizalmon és tiszteleten alapul), valamint a család, közösség és az összetartozás, továbbá a globális felelősségvállalás”.

Ebben az értékrendben a mértékletesség és a takarékoság, az értékalapú gondolkodás és cselekvés, illetve a megtakarítás fontosabb a fogyasztásnál.

A környezet- és természetvédelemhez közvetlenül kapcsolódva a következők kerültek megfogalmazásra a jövőképben:

„A gazdaság az ökológiai korlátain belül működik. A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. A lokális ökológiai problémákra, kihívásokra a helyi közösség és önkormányzatok adnak választ.”

Az Európai Unió jelenlegi környezetpolitikájának alapját jelentő 7EAP is megfogalmazza a maga jövőképét az Unió mint egység és tagországai számára. A gyakorlatias megközelítésű jövőkép értelmében „2050-ben jólétben, bolygónk ökológiai korlátait tiszteletben tartva élünk. Jólétünk és egészséges környezetünk egy olyan innovatív és körkörös gazdaságból származik, amelyben semmi nem megy veszendőbe, és amelyben a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás fenntartható módon folyik, a biodiverzitást pedig társadalmunk ellenálló képességét fokozva védjük, értékeljük és helyreállítjuk. Karbonszegény növekedésünk már régóta független erőforrás-felhasználásunktól.”

E két meghatározó jövőkép már önmagában is egyértelmű alapot jelent a Program jövőképének megfogalmazásához.

5. Célok, célkitűzések

Az átfogó célokhoz rendeltlen kell meghatározni a cselekvési irányokat, intézkedéseket és a végrehajtás eszközeit. Az stratégiai célkitűzések elérését a tematikus akció Programokban meghatározott fő célkitűzések, célok, intézkedések és cselekvési Programok meghatározása teszi lehetővé. A szükséges intézkedésekhez azonban nem minden esetben kapcsolódik cselekvési Program. Ez függ a települések jövőképétől, forráslehetőségeitől, stb. A Program jövőbeli felülvizsgálata során azonban újabb cselekvési Programok kapcsolódhatnak be a tervezésbe. A Program végrehajtásának operatív szintjén a környezetvédelmi szempontok horizontális érvényesítése szükséges. A környezetvédelmi infrastruktúrák teljes kiépítése, a szennyező anyagok környezetbe való jutásának megakadályozása akár a keletkezésük megszüntetésével (cső eleji technológiák) a vízbázisok, a természeti területek, zöldfelületek hathatósabb védelme, a természetvédelem megerősítése, illetve további kiterjesztése, az egészségesebb társadalom felé tett elsőrangú lépés lehet.

A Program céljainak meghatározása a SWOT elemzés megállapításainak figyelembe vételével történt.

A PROGRAM átfogó célkitűzése:

- *hozzájárulni a településeken a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek megteremtéséhez*

Stratégiai célkitűzések:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

5.1 Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

5.1.1 Levegőminőség javítása

Célok:

- Légszennyezettség kialakulásának megelőzése
- A levegőminőségének védelme: a szennyezettség csökkentése.
- A légszennyező anyagok összkibocsátásának csökkentése

5.1.2 Zajterhelés csökkentése

Célok:

- A stratégiai küszöbértékek (egész napra számított átlagos zajterhelés (Lden) 63 dB, az éjjeli (Léjjel) 55 dB) feletti zajterheléssel érintett lakosok számának csökkentése a közlekedési létesítmények mentén, melyen belül elsőbbséget kell élvezzen az Lden = 73 dB, Léjjel = 65 dB stratégiai küszöbértékeket meghaladó zajterhelésű területek zajcsökkentése.

5.1.3 Ivóvízminőség javítása

Célok:

- A közüzemi ivóvízellátás közszolgáltatás biztonságának növelése, a vízkészleteket pazarló és többletköltségekkel járó hálózati veszteségek csökkentése.
- Egészséges ivóvízhez jutás biztosítása minden lakos számára.

5.1.4 Szennyvízelvezetés- és tisztítás

Célok:

- A szennyvízkezelés működtetése és fejlesztése.
- A tisztított szennyvíz minőségi követelményeinek a befogadó VKI konform vízminőségi követelményei szerinti megállapítása.
- A szennyvíz és a szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása, a környezeti kockázatok csökkentése.

5.1.5 Környezet és egészség

Célok:

- A sérülékeny csoportok, különösen a gyermekek védelmének biztosítása a beltéri levegőminőséggel
- A beltéri levegőterheltségi szint csökkentése.
- A biológiai allergének okozta egészségi kockázat csökkentése.
- A klímaváltozás hatásaival szembeni védekezésben a megelőzés szerepének fokozatos növelése a beavatkozás (mentés, betegellátás, rehabilitáció) súlyához képest.
- Mesterséges fény környezeti ártalmainak csökkentése.

5.1.6 Zöldfelületek védelme

Célok:

- A zöldfelületi elemek minőségi és mennyiségi fejlesztése.
- A zöldfelületi funkciók színvonalának emelése.

5.2 Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

5.2.1 Természet- és tájvédelem

Célok:

- Az ökológiai hálózat fenntartása.
- A Natura 2000 hálózat fenntartása, az élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, illetve helyreállítása.
- Az ex lege védett természeti terület természeti állapotának javítása, megőrzése.
- A természet- és tájvédelmi célok érvényesítése a településekfejlesztés, illetve –rendezés során, valamint az egyedi hatósági eljárásokban.
- Hazai, őshonos fajok telepítése a zöldterületek kialakítása, parkosítás során.

5.2.2 Talajok védelme

Célok:

- A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása.

5.2.3 Vizeink védelme

Célok:

- A felszíni és felszíni alatti víztestek jó állapotának elérése, a velük való hosszú távú és fenntartható gazdálkodás biztosítása.
- A vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme (takarékos vízhasználat elterjesztése, a vizek szennyezőanyag terhelésének csökkentése).
- A vizek többletéből vagy hiányából eredő káros hatások csökkentése, megelőzése.
- A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésének csökkentése.

5.3 Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

5.3.1 Erőforrás- és energiatakarékosság, a hatékonyság javítása

Célok:

- Minimálisan csökkenteni az erőforrások kitermeléséből és felhasználásából eredő környezeti terheléseket.
- Az újrahasználat, illetve újrafeldolgozás révén elősegíteni a felhasznált erőforrásoknak a visszaforgatását.
- Megújuló erőforrások részarányának növelése, a bennük található potenciál kihasználása

5.3.2 A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése

Célok:

- A vásárlói tudatosság szintjének emelése, a fenntartható életmód és fogyasztás iránti igény növelése, a fenntartható fogyasztói szokások térnyerésének ösztönzése.
- A fenntartható életmódra és fogyasztásra való áttérés lehetőségeinek megteremtése.
- A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése.

5.3.3 Hulladékgyűjtés

Célok:

- Hulladékképződés megelőzése, illetve csökkentése.
- Elkülönített gyűjtés fejlesztése és a hasznosítás növelése (előnyben részesítve az újrahasználatot és az újrafeldolgozást).
- A nem hasznosítható hulladék szakszerű ártalmatlanítása.
- Elkülönített hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése (elkülönített hulladékgyűjtési rendszer létrehozása, fenntartása a háztartásokban képződő üveg-, fém-, műanyag- és papírhulladék vonatkozásában).
- Az újrahasználat és a hasznosítás növelése (2020-ig a háztartásokból származó, illetve az ahhoz hasonló papír-, fém-, műanyag-, és üveghulladék esetében az újrahasználatra való előkészítést és az újrafeldolgozást tömegében átlagosan minimum 50%-ra kell növelni).
- A környezeti szennyezések és a nyersanyag felhasználás csökkentése.
- A lerakással történő ártalmatlanítás arányának tartósan 40% alá csökkentése.
- Az építési-bontási hulladék hasznosítási arányának növelése (2020-ig a nem veszélyes építési-bontási hulladék újrahasználatra történő előkészítésének, újrafeldolgozásának és az egyéb, anyagában történő hasznosításának tömegében minimum 70%-ra növelése).
- Az építési-bontási hulladékok hulladéklerakóra jutásának elkerülése.
- A hulladéklerakóba kerülő, biológiailag lebomló települési hulladék mennyiségét az 1995. évi szint 35%-ra szükséges csökkenteni.
- A hasznosítási kapacitások kiépítése, illetve fokozottabb kihasználása.
- A veszélyes hulladék keletkezésének megelőzése, a károsanyag-kibocsátás minimalizálása.

5.3.4 Felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira

Célok:

- Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, valamint a természetes nyelő-kapacitások megerősítése révén.
- A klímaváltozáshoz való sikeres alkalmazkodás megvalósítása.
- Az éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek bővítése, a megelőzési és alkalmazkodási intézkedésekkel kapcsolatos tájékozottság növelése.

5.3.5 Közlekedés és környezet

Célok:

- A közlekedési-szállítási eredetű környezetterhelés csökkentése - kiemelten a közlekedési eredetű légszennyezőanyagok (nitrogén-oxidok, kisméretűszálló por) kibocsátásának csökkentése-.
- A közlekedési-szállítási igények csökkentése, az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése (pl.: kerékpárút hálózat bővítése).

5.3.6 Turizmus, ökoturizmus

Célok:

- Magas minőségű, élményszerű, interaktív és autentikus ökoturisztikai szolgáltatás biztosítása, a turisztikai infrastruktúra fejlesztése a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül (az ökológiai sokféleség, a környezeti állapot fenntartása).
- A természeti értékek bemutatása, a lakosság folyamatos, aktuális információkkal való ellátása, a környezettudatos és egészséges életmód iránti társadalmi felelősségvállalás, a természeti-kulturális értékek védelme, megőrzése iránti elkötelezettség tudatosítása, kialakítása, erősítése.

6. Megvalósítás eszközei

A Program stratégiai célkitűzéseinek megvalósítását a stratégiai eszközök segítik.

Stratégiai eszközök:

- környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése
- társadalmi részvétel, környezeti információ
- tervezés

6.1 Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

A belső motiváltságon alapuló környezettudatos viselkedés hosszú évek több irányból érkező tudatformálásnak a hatására alakul ki. A környezeti tudat kialakításában életkortól függően más és más eszközök lehetnek a segítségünkre. Ilyen eszközök a

- családi nevelés
- intézményes oktatás (gyermek- és fiatalkor)
- média

➤ *Családi nevelés:*

Jövők szempontjából alapvető jelentőségű, hogy a felnövekvő generációk természethez, környezethez való viszonyát sokkal magasabb szintre emeljük. A természet tiszteletére való nevelést a kisgyermek születésétől kell kezdeni. Értelme kibontakozásával párhuzamosan az alapvető normák beépítését (nem szemetelünk, nem tépjük le a virágokat, rendben tartjuk környezetünket stb.) el kell végezni. Jó esetben ez a családban így történik.

➤ *Intézményes oktatás:*

Felnőttkorban már nagyon nehéz a környezethez való viszonyt megváltoztatni, ezért meghatározó – a családon kívül – az iskola és az óvoda szemléletformáló szerepe. Sőt, az oktatási intézményekben megismert szemléletet a gyerekek hazaviszik, ez jó esetben némi változást eredményez szüleik gondolkodásmódjában is. Az óvoda és iskola pedagógiai Programjának fontos eleme kell, hogy legyen a környezeti nevelés.

Az általános iskola az alsó tagozatában a környezetismeret és az osztályfőnöki órák keretében van lehetőség a környezet- és természetvédelem kérdéseivel foglalkozni. Az osztálykirándulások, a természetben - pl. erdőben, vízparton - megtartott órák az ott szerzett élmények segítségével hozzájárulhatnak a szemlélet elmélyítéséhez. Felső tagozatban a földrajz, a biológia, a kémia, a fizika és az osztályfőnöki órák az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan keretet adnak a környezetvédelem kérdéseinek már elmélyültebb, de a gyerekek életkorának megfelelő szintű tárgyalására. A szaktárgyi órákon kívül érdemes ökológiai szakkört szervezni. Terepen végzett megfigyelések, téli madáretetés, önálló kiselőadások tartása, stb. színes Program lehet az érdeklődő tanulók számára. Ha módjában áll az iskolának, - esetleg önkormányzatok segítségével - érdemes iskolakertet kialakítani, melyben különböző növényi társulások bemutatására, tanulmányozására van lehetőség. A tápanyag

utánpótlás biztosítására ki lehet egy kisebb komposztálót is alakítani, ahova a gyerekek akár otthonról is hozhatják a szerves konyhai hulladékot. (Ezzel a szelektív hulladékgyűjtés is részben megalapozható.)

Régóta jól működő tevékenység az iskolák által szervezett papírgyűjtés. Ez kiegészülhet a fém hulladékok gyűjtésével is. Érdemes az elhasznált elemek gyűjtését is megszervezni, tárolásuk helyigénye kicsi, de az elszállítást, megsemmisítést biztosítani kell. Az országban több olyan cég is található, amelyek ezzel a tevékenységgel foglalkoznak. A tanulók motiválásában szerepe lehet a leadott darabszámokhoz kapcsolódó tanári, igazgatói dicséreteknek is. Az elemek gyűjtése megfelelő műanyag vagy karton dobozok kihelyezésével kiterjeszhető kereskedelmi egységekre is, így a felnőtt lakosság is bevonható az akcióba.

➤ Média

Az allergiás, asztmás megbetegedések számának rohamos emelkedése kapcsán a figyelem középpontjába kerültek az allergizáló polleneket termelő növények, főleg legagresszívebben ható képviselőjük, a parlagfű. Egy szál virágzó parlagfű több milliárd virágpor szemcsét képes a levegőbe juttatni, melyből légköbméterenként ötven pollen szemcse már elegendő allergiás reakció kiváltására. Bár a parlagfű kiirtása az ország területéről csak kormányzati szinten és több éves következetes munkával valósítható meg, nagyon fontosak a térségi, települések szinten szervezett akciók is. Ebben nagy segítségre lehet a média, a helyi média is szervezhet az iskolák bevonásával parlagfű gyűjtési akciót.

Akár osztályok közötti, egyéni verseny is hirdethető, melyben a legtöbb növényt begyűjtők jutalma pl. osztálykirándulás, kerékpár, különböző sporteszközök, stb. lehet. A parlagfű-mentesítési akció kiterjeszhető a felnőtt lakosságra is, a begyűjtött parlagfűért cserébe virágpalántákat, cserjéket esetleg facsemetéket is adhat az önkormányzatok. (Ezek származhatnak a környékbeli kertészetek felajánlásaiból is.) Nagyon fontos, hogy a parlagfűvet még a virágzás előtti időszakban, és akkor is lehetőleg kesztyűben gyűjtsék, ugyanis a bőrrel való kontaktus kapcsán is kialakulhat túlérzékenység.

6.2 Társadalmi részvétel, környezeti információ

Mivel a települések vonatkozásában a környezeti adatok, a fejlesztési elképzelések és az orvoslás hatósági eszközei az önkormányzatoknál, illetve a polgármesteri hivatalban futnak össze/jelennek meg, így a polgárbarát települések önkormányzatoknak nem csak lehetőségei, de feladatai is vannak ezen a téren. Ilyen eszközök a nyilvánosság biztosításán túl, az éves környezeti állapot jelentések közzététele és indokolt esetekben a *lakossági fórumok* meghirdetése a tájékoztatás oldaláról.

Ezen túlmenően számos kezdeményezést lehet támogatni pl. táborok, *környezeti nevelő programok, rendezvények*, a kulturált szabadidő eltöltését – s így a környezeti nevelést is – szolgáló parkok; erdei óvoda és iskola programok szervezése az intézmények számára; zöldterület illetve játszótér fejlesztések/korszerűsítések, amelyek közvetetten szolgálják a környezeti nevelés ügyét. Kiadványok

megjelentetésének támogatásával az önkormányzatok hozzájárulhat a szélesebb rétegek természeti környezetünkről való ismeretterjesztéséhez.

Az Európai Autómentes Nap rendezvényei nem csak a kerékpáros közlekedés népszerűsítésében, de a környezettudatosságra nevelésben is jó alkalom lehet.

Évente egy-két alkalommal pl. szemétyűjtési akció rendezhető, amikor a települések külterületéről is megkísérlik eltávolítani az illegálisan lerakott szemetet. Ezekbe az akciókba érdemes bevonni az iskolásokat.

Számtalan lehetőség kínálkozik még a felsoroltakon kívül is a környezeti nevelésben, melyek feltárása és kidolgozása az önkormányzatok, a pedagógusok és a civil önszerveződő csoportok együttműködése által valósítható meg.

6.3 Tervezés

A korszerű környezetpolitika előrelátó, célorientált és integrált megközelítést, a különböző területi szintek és az ágazatok közötti egyeztetett tervezést, program készítést és megvalósítást igényel. A környezetvédelmi törvény ennek szellemében rendelkezik a települési önkormányzatok környezetvédelmi programalkotásának kereteiről és rendjéről. A törvény előírja a környezetvédelmi program–magasabb szintű környezetvédelmi tervek kiadását követően történő felülvizsgálatát, értékelését, és ennek megfelelően a szükségessé váló tervezési módosításokat.

A folyamatosan alkalmazott stratégiai tervezési módszerek helyi szinten is jó lehetőséget biztosítanak a környezeti célok, prioritások és probléma-megoldási módozatok pontosabb mérlegelésére. A stratégiai tervezés alkalmas az állandóan változó külső környezet új kihívásaihoz történő alkalmazkodás elősegítésére, a környezetvédelem eszköztárát gazdagító új megoldások folyamatos elsajátítására.

Ugyanekkor a számításba vehető alternatívák feltárása révén lehetőséget nyújt a különböző környezeti kockázatok csökkentésére, illetve megelőzésére, a szükséges pénzügyi források, költségvetési igények pontos megfogalmazására, az erőforrások pontos hasznosítására.

Érvényesülnie kell a "szennyező fizet" elvnek. A szabályozás alapja a legtöbb esetben egy-egy helyi regionális szinten megjelenő környezeti probléma megoldása. A szabályozás hatékonyságának javítását csak akkor lehet elérni, ha a kiválasztott eszközök megfelelnek a megoldandó probléma jellegének. Hatékonysági szempontból elengedhetetlen, hogy a szabályozási rendszer bizonyos elemei tükrözzék a helyi és regionális környezeti problémák sajátosságait. Ennek érdekében folyamatosan át kell tekinteni a környezetvédelem ösztönző és finanszírozási rendszerének működését települések szinten is. Helyi szinten szükséges a környezetvédelmi finanszírozási rendszer meghatározása, évente a meghatározott környezetvédelmi feladatokhoz igazított költségvetési keret meghatározása. A környezetvédelmet önálló szakfeladatként kell elismerni és számára az éves költségvetésben önálló keretet (alapot) kell biztosítani. Szükséges a környezetvédelmi önkormányzatok rendeletek megfelelő alkalmazása is.

7. A Környezetvédelmi Program finanszírozás eszközei

KEHOP- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program

IKOP- Közlekedésfejlesztési Operatív Program

GINOP- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program

EFOP- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program

TOP- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

VEKOP- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program

VP- Vidékfejlesztési Program

MAHOP- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program

Stratégiai célok	Operatív Programok (2017-2023)									
	KEHOP	IKOP	GINOP	EFOP	TOP	VEKOP	VP	MAHOP		
Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása										
Levegőtisztaság javítása		X			X		X			
Zajterhelés csökkentése		X			X					
Ivóvízminőség	X									
Szennyvízelvezetés, kezelés	X									
Környezet és egészség				X						
Zöldfelületek védelme					X					
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata										
Természet- és tájvédelem	X						X			X
Talajok védelme							X			X
Vizeink védelme	X						X			X
Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése										
Erőforrás- és energia takarékoság, hatékonyság javítása			X							X
A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése	X									
Hulladékgyógykezelés										
Felkészítés az éghajlatváltozás hatásaira	X		X							
Közlekedés és környezet		X						X		
Turizmus, ökoturizmus					X			X		
Stratégiai eszközök										
A környezettudatos szemlélet erősítése	X	X		X					X	
Társadalmi részvétel, környezeti információ	X		X						X	
Terület, és településekfejlesztés, rendezés	X	X			X				X	

8. A célok elérése érdekében szükséges intézkedések

I. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

- Levegőminőség javítása
- Zajterhelés csökkentése
- Ivóvízminőség
- Szennyvízelvezetés- és tisztítás
- Környezet és egészség
- Zöldfelületek védelme

II. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

- Természet- és tájvédelem
- Talajok védelme
- Vizeink védelme

III. Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

- Erőforrás- és energia takarékoság, a hatékonyság javítása
- A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése
- Hulladékgazdálkodás
- Felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira
- Közlekedés és környezet
- Turizmus, ökoturizmus

I. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

Cél	Cselekvési Program	Felelős	Határidő
Levegőtisztaság javítása	A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok (jogszabályalkotás, hatósági feladatok) teljes körű ellátása.	önkormányzatok	Helyi rendelet alkotása szükség szerinti aktualizálása
	Szennyezés nélküli vagy a legkisebb levegőtisztaságot okozó korszerű technikai megoldások előnyben részesítése a településrendezési eszközök előkészítését érintő önkormányzati döntések, fejlesztések során.	önkormányzatok	Településrendezési terv felülvizsgálata során
	Parlagfű elleni védekezés	önkormányzatok	folyamatosan
	Ipari légszennyező-anyag (elsősorban az üvegházhatású szén-dioxid gáz) kibocsátás csökkentése.	helyben működő ipari vállalkozások	folyamatosan
	A lakosság évenkénti tájékoztatása a települések levegőtisztaságának állapotáról.	önkormányzatok	évente legalább 1 alkalommal a helyben szokásos módon
Zajterhelés csökkentése	Helyi zajvédelmi szabályozás, rendeltelalkotás (pl. csendes övezet, illetve zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölése, zajkibocsátási határérték megállapítása, ellenőrzése, stb.).	önkormányzatok	2020. év
	A helyi lakosság tájékoztatása, szemléltetformálása.	önkormányzatok	évente legalább 1 alkalommal a helyben szokásos módon
	Településrendezési terv kialakítása során a zajvédelmi szempontok figyelembe vétele.	önkormányzatok	Településrendezési terv felülvizsgálata során
Ivóvízminőség	A közlekedési zaj okozta terhelés felmérése a településeken.	önkormányzatok	2022. év
	Az ivóvízminőség-javítási beruházások előkészítése és megvalósítása.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan, pályázati lehetőség keresése
	A víziközmű-szolgáltatóval együttműködve üzemeltetési koncepció és felújítási ütemterv kidolgozása és végrehajtása.	önkormányzatok, közszolgáltató	2021. év
	A biztonságos és folyamatos közüzemi ivóvízellátás megvalósítása, a hálózati veszteségek csökkentése, a szükséges fejlesztések kivitelezése.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan, pályázati lehetőségekhez kapcsolódva
	A lakások csatornabekötésének ösztönzése a szabályozáson keresztül. 2020. év végére a lakossági szennyvíz csatorna hálózatra a rákötést 100 %-ban meg kell valósítani.	önkormányzatok	2020. év
Szennyvízelvezetés- és tisztítás	A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelésére kötelezően ellátandó és igénybe veendő közszolgáltatás szervezése és fenntartása.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan
	A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz ártalmatlanos elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények fenntartása.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan

Cél	Cselekvési Program	Felelős	Határidő
	Települési szennyvíziszap kezelési és elhelyezési tervek kidolgozása.	önkormányzatok, közszolgáltató	2020
	A szennyvízelvezetés- és tisztításhoz kapcsolódó fejlesztések megvalósítása (pl. szennyvíziszapok megújuló energiaforrásként történő hasznosítása).	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan, pályázati lehetőség keresése
	Nagyobb esőzés alkalmával a hálózatba jutó csapadékvíz bejutási helyeinek kiszűrése és megszüntetése.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan
Környezet és egészség	A parlagfű-mentesítéssel kapcsolatos feladatok végrehajtása.	önkormányzatok	folyamatosan
	A parlagfű és az ellene való védekezés kötelezettség elmulasztásának felderítése, a kapcsolódó hatóságj intézkedések fogantatása.	önkormányzatok	folyamatosan
	Mesterséges fény okozta fényszennyezés mértékének a csökkentése.	önkormányzatok, ipari cégek	folyamatosan
	A klímaváltozás egészségügyi hatásairól a lakossági tájékoztatás javítása, oktatási és ismeretterjesztő anyagkészítése	önkormányzatok	évente legalább 1 alkalommal a helyben szokásos módon
Zöldfelületek védelme	Zöldfelület-gazdálkodási tervezés (konceptió, Program kidolgozása; parkok stratégiai tervének elkészítése, rendelkezésre álló, hasznosítatlan területek felmérése és annak integrációja a településrendezésbe).	önkormányzatok	2021.év
	A zöldfelületi rendszer monitoringja, zöldfelületi kataszter térkép és adatbázis (nyilvántartás) létrehozása, fenntartása.	önkormányzatok	2021.év
	Fasorok állapotának javítása, védelme, fenntartása, telepítése, esetenkénti cseréje.	önkormányzatok	2022. év
	A zöldfelület gondozása, karbantartása, a zöldfelületi funkciók fejlesztése, bővítése, visszaállítása.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan
	Az alulhasznosított községi területek felmérése és azok új funkcióra történő hasznosítása keretében a zöldfelületek növelése.	önkormányzatok	2022.év

II. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

Cél	Cselekvési Program	Felelős	Határidő
Természet- és tájvédelem	Helyi védetté nyilvánítási eljárások lefolytatása.	önkormányzatok	szükség szerint
	Együttműködés a helyi gazdálkodókkal a tájvédelmi célok megvalósításában (Natura 2000 területek).	önkormányzatok, gazdálkodók, NPI	folyamatosan
	Az inváziós növény- és állatfajok terjedésének megelőzése, visszaszorítása.	önkormányzatok, közszolgáltató-, NPI	folyamatosan
Talajok védelme	Ökológiai értékeket bemutató tanösvény kialakítása (pl.: Hernád folyó partja mentén).	önkormányzatok	2020. év
	A talajok védelmét biztosító szabályozás felülvizsgálata	önkormányzatok	Helyi rendelet szükség szerinti aktualizálása
Vizeink védelme	A talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése.	helyi gazdálkodók	folyamatosan
	A vízbázisok védőtávolságán belüli tevékenységek korlátozása, szabályozása, engedélyeztetése.	önkormányzatok, közszolgáltató	szükség szerint beruházásokhoz kapcsolódóan
	A belterületi vízrendezésekkel a csúcsidejű víztöbbletek által okozott károk csökkentési, és a vízhiányos időszakokban fontos vízkészletek helyben-tartási lehetőségének a vizsgálata. Vízrendezés, vízvezető rendszer tervezése és kivitelezése.	önkormányzatok, vízvédelmi hatóság	folyamatosan

III. Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

Cél	Cselekvési Program	Felelős	Határidő
Erőforrás- és energia takarékoság, a hatékonyság javítása	Kampány a háztartásokban képződő hulladékmennyiség csökkentésére, különös tekintettel a csomagolási és élelmiszerhulladékra.	önkormányzatok, közszolgáltató	2018. év
	Lakossági kampány a víz-, anyag- és energiatakarékos megoldásokra, hosszú élettartamú, zöld termékek választására.	önkormányzatok, közszolgáltató	2019. év
	Óvoda épületének felújítása-bővítése, energetikai felújítása	önkormányzatok	folyamatosan, pályázati lehetőségekhez kapcsolódva
	Általános Iskola felújítása	önkormányzatok	folyamatosan, pályázati lehetőségek keresése
	Polgármesteri Hivatal energetikai felújítása	önkormányzatok	folyamatosan, pályázati lehetőségek keresése
A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése Hulladékgazdálkodás	Helyi megújuló energiaforrások (termásvíz, biomassa, biogáz, földhő, nap- és szélerő) felhasználási lehetőségeinek kutatása.	önkormányzatok	folyamatosan, pályázati lehetőségek keresése
	A környezetet jobban kímélő termékek és szolgáltatások előnyben részesítése.	önkormányzatok	önkormányzatok beszerzés, pályázatás során
	Tudatos vásárlói magatartás ösztönzése (pl. tartós és újrahasználatos termékek választása/előnyben részesítése), környezettudatos életmód megvalósítása (pl. háztartáson belüli újrahasználat, házi komposztálás).	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan
	Lomtalanítás, illegális hulladékelhagyás felderítése, felszámolása.	önkormányzatok, közszolgáltató	lomtalanítás évente, illegális lerakások felszámolása folyamatosan
	A lakossági elkülönített hulladékgyűjtés (házhoz menő, hulladékgyűjtő szigetek, hulladékgyűjtő udvar) infrastruktúrájának biztosítása a szelektív gyűjtéshez.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan
A házi és közösségi komposztálás elterjesztése, a zöldhulladékok helyben történő visszaforgatásának ösztönzése.	önkormányzatok, közszolgáltató	folyamatosan	

Cél	Cselekvési Program	Felelős	Határidő	
Felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira	Helyi klímavédelmi stratégia kidolgozása és megvalósítása, amelyek mind a klímaváltozás mérés-kielésével, mind az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos kihívásokra és feladatokra kitér.	önkormányzatok	2021. év	
	A mobilitási igények csökkentése közszolgáltatási, forgalomszervezési és szabályozási eszközök segítségével.	önkormányzatok	folyamatosan	
	A közlekedési igényt, személygépjármű forgalmat csökkentő kampány szervezése (autómentes nap).	önkormányzatok	Évente 1 alkalommal	
	Kerékpártút építése, felújítása.	önkormányzatok	2021. év; pályázati lehetőségekhez kapcsolódóan	
Turizmus, ökoturizmus	A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).	önkormányzatok	szükség szerint	
	Az egyéni közlekedési szokások alakítása szemléletformálással, folyamatos tájékoztatással.	önkormányzatok	Kampány évente 1 alkalommal (pl.: autómentes napon)	
	A természeti és környezeti értékek bemutatását szolgáló fejlesztések, programok megvalósítása, lehetőség szerint életciklus-csoportok szerint differenciálva.	önkormányzatok, helyi oktatási-nevelési intézmények	folyamatosan, tervezett programok ütemezése szerint	
	Környezetbarát- és tömegközlekedési módok használatának ösztönzése.	önkormányzatok	Kampány évente 1 alkalommal (pl.: autómentes napon)	
	Hagyományos és helyi termékek előállítása, márkatermékként való terjesztése; helyi sajátosságokhoz igazodó rendezvénykínálat fejlesztése (pl. környezetbarát gazdálkodást bemutató programok); komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása a különböző célcsoportoknak.	önkormányzatok, helyi gazdálkodók	folyamatosan	
	A természeti és környezeti értékek bemutatását szolgáló fejlesztések, programok megvalósítása.	önkormányzatok	folyamatosan	
	Közösségi tér biztosítása (Művelődési Ház)	önkormányzatok	folyamatosan	

9. A Környezetvédelmi Program végrehajtásának nyomon követése, monitoring

Az elért eredmények nyomon követésére mutatószámokat használunk. Referenciapontként a 2016. évi adatokat jelöljük meg, a Program felülvizsgálatánál ezeket a mutatókat hasonlíthatjuk össze az eltelt időszakra vonatkoztatva.

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

- Légszennyezőanyagok kibocsátása bejelentett pontforrások alapján (kg/év)
- Lakossági SO₂ kibocsátás gáztüzelés során (kg/év)
- Lakossági CO₂ kibocsátás gáztüzelés során (t/év)
- Közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)
- Háztartásokból közcsontrán elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m³)
- Közcsontrában elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m³)

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

- Védett területek kiterjedése védettségi kategóriák szerint
 - Helyi jelentőségű védett terület (db)
 - Képződő települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)
 - Natura 2000 terület (hatsz terület száma db)

Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

- A háztartások részére szolgáltatott villamos-energia mennyisége (1000 kWh)
- Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m³)
- Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m³)
- Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m³)
- Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m³)

Az életminőség és az emberi egészség környezetvédelmi feltételeinek javítása	2016. év	2022	Tendencia
Légszennyező anyagok kibocsátása bejelentett pontforrások alapján (tonna)	185		
SO ₂ kibocsátás gáztüzelés során (kg)	94,5		
CO ₂ kibocsátás gáztüzelés során (t)	997		
Közcatornában elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	64		
Közcatornában háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	58		
Közüemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	875		
Közcatornába bekapcsolt lakások száma (db)	856		
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata			
Vázsonyi-Séd felső integrált vízminőségi állapota a VKI szerint	„jó”		
Képződő települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)	434,1		
Képződő ipari hulladék mennyisége (tonna)	1 100		
Natura 2000 terület (db)	2		
Országos jelentőségű védett természeti terület (db)	1		
Az erőforrás-takarékosság és a hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése			
Szolgáltatót összes villamos energia mennyisége (1000kWh)	6324		
A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000kWh)	2792		
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m ³)	508		
Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m ³)	379		
Összes szolgáltatott víz mennyisége(1000 m ³)	92		
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	74		

Forrásjegyzék

- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2015-2020)
- Kistáj Kataszter
- Települési Környezetvédelmi Program (Sokoró Ökológiai Park Alapítvány, 2005. év)
- Községek Településfejlesztési Konceptiója
- Községek Településrendezési Terve
- VGT2 (2016.)
- Ifj.Hermann István: Mencshely
- www.nagyvazson.hu/tortenelem
- Nagyvázsonyi Kinizsi Pál Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Ökológiai Munkaterv 2017/018
- www.mesevar-ovoda.hu/zoldovi
- Az Európai Unió ökológiai hálózata (A Magyar Állami Természetvédelem Hivatalos Lapja)
- Magyar Madártani és Természetvédelmi egyesület Lapja)
- Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR)
- Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR)
- Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) által nyilvántartott műemlék adatbázis

Szám: Pul/28-4/2019

ELŐTERJESZTÉS

Pula Község Önkormányzat képviselő-testületének
2019. március 27. napi soron következő nyilvános ülésére

Tárgy: A Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelme

Előadó: Szenger István Bálint polgármester

Előkészítő: Dr. Cseh Balázs aljegyző

A döntés meghozatala egyszerű többséget igényel.

Az előterjesztést törvényességi szempontból megvizsgáltam:

*Szinesí Erna Eszter
jegyző*

Tisztelt Képviselő-testület!

A Pulai Ifjúsági Klub (8291 Pula Fő utca 63.; adószám: 19382584-1-19) nevében Holczer Balázs elnök kérelmet nyújtott be, amelyben kérelmezte 50.000 Forint támogatási összeg folyósítását a szokásos helyi működés és helyi programok megtartásának támogatására.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 42.§ 4. pontja értelmében a képviselő – testület hatásköréből nem ruházható át a gazdasági program, a hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, a kölcsönfelvétel vagy más adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás.

Támogatásban az részesülhet, akinek javára az önkormányzat tárgyévi költségvetési rendeletének előirányzatában támogatás kerül megállapításra, vagy aki a képviselő-testület által kiírt pályázati felhívásra a pályázati kiírásnak megfelelő pályázatot nyújt be, vagy aki az önkormányzathoz támogatás iránti kérelmet nyújt be.

A kérelemre történő támogatás nyújtás esetén elsősorban a település érdekében végzett tevékenység támogatására kell törekedni.

A támogatás iránti kérelmet a képviselő-testület bírálja el a kérelem benyújtását követő munkaterve szerint tervezett ülésen, kivéve, ha a kérelem megérkezése és a testületi ülés időpontja között 8 napnál kevesebb idő van, ez esetben a kérelem elbírálásának határideje a kérelem beérkezését követő második tervezett testületi ülés.

A támogatásra vonatkozó döntésnek tartalmaznia kell a támogatott nevét, a támogatás összegét, a támogatás célját és a kifizetés módját.

A támogatás kifizetése történhet utólagos elszámolás mellett előfinanszírozás, vagy beszámolást követő utófinanszírozás formájában; vagy egy összegben, vagy részletekben időarányosan vagy teljesítésarányosan.

Az államháztartáson kívüli forrás átadására megállapodást kell kötni.

Kérem a T. Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni, a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Pula, 2019. március 22.

Szenger István Bálint
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

...../2019. (.....) **határozata**
a Pulai Ifjúsági Klub támogatási kérelméről

Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Pulai Ifjúsági Klub támogatás iránti kérelmével kapcsolatos előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

1.) Pula Község Önkormányzata képviselő-testülete az önkormányzat 2019. évi költségvetésének terhére a Pulai Ifjúsági Klub (8291 Pula Fő utca 63.; adószám: 19382584-1-19) elnevezésű civil szervezet részére a programjainak megvalósításához Ft, azaz

forint támogatást biztosít. A támogatás kifizetésének módja a szervezetnek a bankszámlájára történő átutalással történik a pénzeszköz átadásáról szóló megállapodás aláírását követő 30 napon belül.

2.) Pula Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Szenger István Bálint polgármester Urat, hogy a támogatott szervezet részére a pénzeszköz átadásáról szóló megállapodással kapcsolatos intézkedéseket tegye meg.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Szenger István Bálint polgármester

Támogatási kérelem

Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Képviselő-testület!

A Pulai Ifjúsági Klub képviselőjében fordulnék a testülethez. Az idei évben a személyi jövedelemadó 1% bevételünk nem fedezné a működési és alaptevékenységünkkel kapcsolatos kiadásainkat, így egy támogatási kérelemmel fordulok a testülethez, hogy idén is gond nélkül tudjuk működtetni egyesületünket és meg tudjuk szervezni azt a néhány közösségi programunkat, amelyeket már évek óta az igényeknek megfelelően megteszünk. Ezen saját szervezésű programokon felül természetesen úgy, mint eddig is ahol tudunk részt veszünk és segítünk a falu életében, úgy mint a falunapjaink szervezése, kisebb önkéntes munkák, stb.

A kérelmünk összege 50 000 Ft, amelyről természetesen 2020. március 31-éig számlamásolatokkal és rövid beszámolóval igazolunk is, hogy milyen, az alaptevékenységünkbe megfogalmazott dologra használtuk fel!

Köszönjük szépen, ha tudják támogatni egyesületünket!

Kelt.: Pula, 2019.03.18.

Tisztelettel:

Holczer Balázs
elnök
Pulai Ifjúsági Klub

KIVONAT

a Veszprém Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2019. február 28-án megtartott üléséről készült jegyzőkönyvéből:

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
36/2019. (II.28.) határozata
az egészségügyi alapellátási orvosi ügyelet feladat-átvállalásáról szóló
megállapodások módosításáról

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta „Az egészségügyi alapellátási orvosi ügyelet feladat-átvállalásáról szóló megállapodások módosítása” című előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jóváhagyja az egészségügyi alapellátás központi háziorvosi ügyeletének ellátására Barnag, Bánd, Eplény, Hárskút, Herend, Hidegkút, Márkó, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Pula, Tótvázsony, Veszprém, Veszprémfajsz, Vilonya (csak felnőtt ügyelet), Vöröstó Önkormányzatával megkötött feladat-átvállalási szerződések módosítását, a határozat melléklete szerinti tartalommal.
2. A Közgyűlés felhatalmazza a polgármestert, hogy az érintett településekkel a megállapodásokat aláírja.

Határidő: 2019. április 15.

Felelős: Porga Gyula polgármester

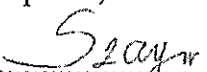
A végrehajtás előkészítéséért felelős köztisztviselő: Angyal Éva irodavezető

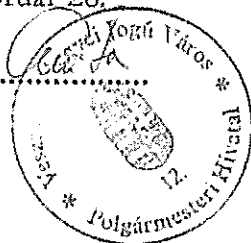
Porga Gyula sk.
polgármester

Dr. Mohos Gábor sk.
jegyző

A kivonat hiteles.

Veszprém, 2019. február 28.

.....
Szayer Anita

melléklet a 36/2019.(II.28.) határozathoz

MEGÁLLAPODÁS
a módosítással egységes szerkezetben
a felnőtt háziiorvosi / házi gyermekorvosi ügyeleti ellátás feladatának
átvállalásáról

amely létrejött

- **egyrésztől Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata (8200 Veszprém, Óváros tér 9. adószám: 15734202-2-19, bankszámlaszám: 11748007-15430001, képviseli: Porga Gyula polgármester) mint a feladatot átvevő, (a továbbiakban: **feladat-átvevő**),**

- másrésztől Önkormányzata (székhelye:....., adószáma:, bankszámlaszám:....., képviseli:..... polgármester) mint feladatot átadó (a továbbiakban: **feladat-átadó**),
(a továbbiakban együtt: Felek)

között alulírott helyen és időben az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény alapján, az alábbi feltételekkel:

1. Felek kölcsönös egyetértése alapján a jelen megállapodás az egészségügyi alapellátás háziiorvosi / házi gyermekorvosi ügyelet ellátása feladatainak átadására, átvállalására, a lakosságuk részére nyújtott szolgáltatás közös körzetekben történő biztosítására jön létre.
2. Felek megállapodnak, hogy lakosságuk részére az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó felnőtt háziiorvosi / házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást közös körzetben biztosítják, központi ügyeleti ellátással, hétköznapokon délután 16.00-tól reggel 8.00 óráig, munkaszüneti és ünnepnapokon 24 órában nyújtva az egészségügyi szolgáltatást.
3. Felek az alapellátáshoz kapcsolódó felnőtt háziiorvosi / házi gyermekorvosi ügyeleti ellátás székhelyét – a hatályos jogszabályi előírásoknak és a működési engedélyben rögzített feltételeknek megfelelően – 8200 Veszprém, Kórház utca 1. szám alatt biztosítják.
4. Feladatot-átadó hozzájárul ahhoz, hogy a feladatot-átvevő, illetve a közös körzetnek – feladat-átvevővel feladat-ellátási szerződést kötő – vállalkozó működtetője az Egészségügyi Alap kezelőjével közvetlenül kötött finanszírozási szerződés alapján vegye igénybe az átvett feladatokra a jogszabályban meghatározott mértékű, a lakosság arányában igényelhető finanszírozást.
5. A Felek kölcsönösen egyetértenek abban, hogy a feladatot átvevő az alapellátási központi ügyeleti feladatellátást a közbeszerzési eljárás nyertes pályázójával – mint külső egészségügyi szolgáltatóval – kötött feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja.

6. **A Felek egybehangzóan megállapítják, hogy a feladatnak az Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozása nem fedezi az alapellátási központi ügyelet működtetési költségeit, ezért a feladat-átadó a tényleges működtetési költségnek a finanszírozással nem fedezett részét – az Egészségbiztosítási Alapkezelőnek a tárgyévi finanszírozás alapjául szolgáló adata szerint – a település lakosságának létszáma arányában rá eső összeggel megtéríti a feladat-átvevő számára. Ezt a költség-hozzájárulási összeget feladat-átadó a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetési beszédési számlájára minden negyedév első hónapjának 15. napjáig átutalással teljesíti. Az utalandó összeg aktuális mértékéről a feladat-átvevő tájékoztatja a feladat-átadót.**
7. Feladat-átvevő kötelezettséget vállal arra, hogy csak a finanszírozó szerv által a finanszírozással nem fedezett működtetési költségeknek a jelen megállapodás 6. pontja szerinti hozzájárulási összeg megtérítését kéri a feladat-átadótól, és a működtetés költségeiről évente, visszamenőleg elszámol.
8. Jelen megállapodás 2019. május 1. napjától határozatlan időre jön létre.
9. Feladat-átvevő vállalja, hogy a megállapodás tárgyát képező feladat ellátásának szolgáltatási feltételeiben tervezett változásokat a feladat-átadóval előzetesen egyezteti.
10. Jelen megállapodás – bármely fél részéről, legalább három hónappal korábban, írásban beérkezett felmondás alapján – a tárgyév december 31. napjával szüntethető meg.
11. Jelen megállapodás hatályba lépésével hatályát veszti a Felek között korábban e tárgyban megkötött minden megállapodás, beleértve azokat is, amelyekben harmadik fél is szerepelt.
12. Felek a vitás ügyeik – eredménytelen előzetes egyeztetését követő – rendezésére a Veszprémi Járásbíróság illetékességét határozzák meg.
13. Jelen Megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk. valamint az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályok rendelkezései az irányadók.

Felek jelen megállapodást annak elolvasása és közös értelmezése után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt írják alá.

Záradék:

Jelen megállapodást a megállapodást kötő önkormányzatok Képviselő-testülete az alábbi döntésével hagyta jóvá:

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 36/2019. (II.28.)
határozatával,

..... Önkormányzatának Képviselő-testülete .../2019.
(...) határozatával.

Veszprém, 2019.

.....

Porga Gyula
polgármester
Veszprém Megyei Jogú Város
Önkormányzat képviselőjében
feladat-átvevő

.....
polgármester
feladat-átadó

Tisztelt Jegyzőasszony!

Kérésükre elkészítettük árajánlatunkat a használt Anthos A7 fogászati kezelőegységre (ld.melléklet: Használt Anthos A7), a bruttó összeg 4.850.000 Ft.

Kétféle bérleti konstrukcióra készítettünk szerződés vázlatot:

1. A futamidő alatt Bérbeadó felel a készülék műszaki állapotáért és végzi el saját költségén a rendeltetés szerinti használat alatt jelentkező hibák javítását. (ld.melléklet: Bérleti Szerződés vázlat_1). Itt a futamidő és bérleti díj – melyet a szerződésben kipontoztunk – a következő:
 - a. 5 év – 121.500 Ft/hó
 - b. 7 év – 98.700 Ft/hó
 - c. 10 év – 82.600 Ft/hó

2. A futamidő alatt Bérlő felel a készülék műszaki állapotáért és végzi el saját költségén a rendeltetés szerinti használat alatt jelentkező hibák javítását. (ld.melléklet: Bérleti Szerződés vázlat_2). Itt a futamidő és bérleti díj – melyet a szerződésben beírtunk – a következő:
 - a. 5 év – 82.500 Ft/hó

Tájékoztatásként megemlítem, hogy 2018-as évben csak 2 kisebb, fogászati kezelőegység javítással kapcsolatos számlát nyújtottunk be Önkormányzatuknak a köztünk levő karbantartási szerződés alapján elvégzett munkákról, mivel a többi javítás (lábkapcsoló, mikromotor, kezelőlámpa) a készülék kora miatt csak használt/felújított vagy általunk elkészített alkatrészekből történhetett. Ezeket a nem eredeti alkatrészekkel elvégzett javításokat – bár biztosították a készülék működését - Polgármester Úrral egyeztetve nem számláztunk le Önöknek.

Veszprém, 2019.március 25.

Tisztelettel:

Kiss Árpád
kereskedelmi vezető

Bérleti szerződés (vázlat)

amely létrejött egyrészről a

Synedent Kereskedelmi Kft,
Ügyvezető: Forgács Katalin
Székhely: 8200 Veszprém, Kistó utca 25/B
Adószám: 24182201-2-19

mint bérbeadó (a továbbiakban: Bérbeadó),
másrészről:

Nagyvázsony község Önkormányzata
Képviseli: Fábry Szabolcs János polgármester
Székhely: 8291 Nagyvázsony, Kinizsi Pál utca 96.
Adószám: 15428794-2-19

mint bérbevevő (a továbbiakban: Bérlő) között a lent megjelölt helyen és időben az alábbi feltétekkel:

1. Bérbeadó meghatározott időre Bérlő használatába adja az Anthos A7 típusú fogászati kezelőegységet (gyári száma: 71BL0171) a mellékletben ismertetett tartozékokkal és felszereltséggel.
2. A bérlet kezdete 2019. április 1. napja, a bérlet lejártá:.....
3. Felek megállapodnak abban, hogy Bérlő 2. pontban megjelölt időtartamra haviFt bérleti díjat – mely az ÁFÁ-t tartalmazza – fizet Bérbeadó számlái ellenében.
4. Bérbeadó szavatol azért, hogy a bérelt készülék a szerződés szerint használatra alkalmas. Bérlő a készüléket tiszta, üzemképes állapotban veszi át, melyet a készülék használója jelen szerződésben aláírásával elismer.
5. Bérlő elismeri, hogy Bérbeadó a készülék használati útmutatóját átadta, az eszköz használatát, a napi karbantartási, tisztítási feladatokat bemutatta. Bérlő kötelezettséget vállal arra, hogy a készüléket rendeltetészerűen, a tőle elvárható gondossággal működteti.
6. A bérleti szerződés fennállása alatt Bérbeadó saját költségen gondoskodik a készülék karbantartásáról és azon hibák kijavításáról, melyek a rendeltetészerű használat mellett jelentkeznek.
7. Bérlő felel minden olyan kárért, mely a rendeltetésellenes vagy szerződésellenes használat következménye. Ha üzemeltetés közben Bérlő rendellenességet észlel köteles a készüléket haladéktalanul üzemem kívül helyezni és ezzel egyidejűleg erről Bérbeadót értesíteni.
8. Bérlő a Bérbeadó engedélye nélkül a készüléket harmadik személy/fél használatába nem adhatja. Ha Bérlő a készüléket Bérbeadó engedélye nélkül engedi át másnak használatra, felelős azokért a károkért is, melyek e nélkül nem következtek volna be.

9. Jelen bérleti szerződés lejártakor Bérbeadó Bérló számára 1 (azaz egy) havi bérleti díjnak megfelelő összegért elővásárlási jogot biztosít.

10. Ha a készülék Bérló hibájából megsemmisül, használhatatlan válik Bérló köteles a készülék értékét megtéríteni.

Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv bérletre vonatkozó rendelkezései (Ptk. 423-433. §) irányadók.

Jelen szerződés két példányban készült, melyet Szerződő Felek, mint akaratukkal mindenben megegyezőt aláírásukkal megerősítenek.

Kelt, Nagyvázsony, 2019.....

.....
Bérbeadó

.....
Bérló

Igazolom, hogy az eszköz a szerződés szerinti használatra alkalmas. A készüléket tiszta, üzemképes állapotban átvettem:

Kelt, Nagyvázsony, 2019.....

.....
Használó

Bérleti szerződés (vázlat)

Melléklet

Anthos A7 fogászati kezelőegység felszereltsége a következő:

Orvosi kezelőtáblán:

- 1 db Midwest „fényes” turbina tömlő
- 2 db iMMs, „fényes”, szénkefementes mikromotor
- 1 db ultrahangos, piezoelektromos depurátor, EMS kompatibilis
- 1 db 6-funkciós puszter
- perisztaltikus pumpa
- Vezérlő egység az eszközfunkciókhoz, OP-lámpa kapcsoláshoz, betegszék mozgatáshoz, pohártöltéshez, tállöblítéshez, eszközök paramétereinek beállításához.
- Nagyméretű műszertálca szilikon betéttel

Asszisztens oldalon:

- Vizes nyálszívó, fotopolimerizációs LED-lámpa
- Kezelőfelület pohártöltés, tállöblítés, betegszék mozgás, OP-lámpa funkciókhoz.
- Vizesblokk betegszékkel együtt mozog, köpőcsésze, pohártöltés, saliva ejector, Cattani szeparátor
- Venus Plus-L LED operációs lámpa (50.000 Lux)
- Egykaros monitortartó a lámpaoszlopra szerelve, informatikai kábelekkel
- Standard lábkapcsoló
- Programozható betegszék:
- Pneumatikus fejtámla, Trendelenburg mozgás, baloldali kartámasz, szívásmegszakítás
- MyRay RXDC Hypersphere nagyfrekvenciális intraorális röntgen wireless távirányítóval
- Fujitsu diagnosztikai monitor a kezelőegységre szerelve.

Kelt, Nagyvázsony, 2019.....

.....
Bérbeadó

.....
Bérlő

Igazolom, hogy használatra átvett eszköz felszereltsége a leírással megegyezik.

Kelt, Nagyvázsony, 2019.....

.....
Használó

8200 Veszprém, Kistó utca 25/B.

Tel.: +36 20/ 615 4641

Email: info@synedent.hu

Web: <http://synedent.hu>

Használt Anthos A7 fogászati kezelőegység

Anthos A7 (gyári szám: 71BL0171) fogászati kezelőegység felszereltsége a következő:

Orvosi kezelőtáblán:

1 db Midwest „fényes” turbina tömlő

2 db iMMs, „fényes”, szénkefementes mikromotor

1 db ultrahangos, piezoelektromos depurátor, EMS kompatibilis

1 db 6-funkciós puszter

perisztaltikus pumpa

Vezérlő egység az eszközfunkciókhoz, OP-lámpa kapcsoláshoz, betegszék mozgathoz, pohártöltéshez, táolóblítéshez, eszközök paramétereinek beállításához.

Nagyméretű műszertálca szilikon betéttel

Asszisztens oldalon:

Vizes nyálszívó, fotopolimerizációs LED-lámpa

Kezelőfelület pohártöltés, táolóblítés, betegszék mozgás, OP-lámpa funkciókhoz.

Vizesblokk betegszékkel együtt mozog, köpöcsésze, pohártöltés, saliva ejector, Cattani szeparátor

Venus Plus-L LED operációs lámpa (50.000 Lux)

Egykaros monitortartó a lámpaoszlopra szerelve, informatikai kábelekkel

Standard lábkapcsoló

Programozható betegszék:

Pneumatikus fejtámla, Trendelenburg mozgás, baloldali kartámasz, szívásmegszakítás

MyRay RXDC Hypersphere nagyfrekvenciális intraorális röntgen wireless távirányítóval

Fujitsu diagnosztikai monitor a kezelőegységre szerelve.

Bruttó eladási ára: 4.850.000 Ft

Az ár a beszerelés, beüzemelés és betanítás költségeit TARTALMAZZA.

Veszprém, 2019.március 25.

Az ajánlatot készítette:

Kiss Árpád
kereskedelmi vezető

Nagyvázsony Önkormányzat
8291 Nagyvázsony, Kinizsi u. 96.

Szines Erna Eszter jegyző részére

Tárgy: Árajánlat

Tisztelt Szines Erna Eszter!

Kérése szerint küldöm ajánlatunkat az Anthos A7 Plus egységkészülékre.

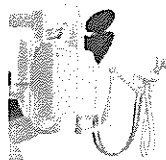

Anthos.Classe A7 Plus egységkészülék alsó függőtömlős (international), vagy felsőkaros (continental) változatban	Bruttó listaár	Saját gépem
Alap felszerelés	8 030 880 Ft	
Kezelőszék		
Felsőkaros (continental) - jelölje x-el	X	S
Alsókaros (international) - jelölje x-el	S	S
Mind ülve mind pedig fekvékezeléshez alkalmas	S	S
Programozható kezelőszék (4 kezelő program állítható be + öblítő program + kiszálló program)	S	S
Trendelenburg	S	S
Nagyon stabil (nem szükséges lefurni a padlóhoz) kezelőszék max 190 kg-ig terhelhető	S	S
Magasságállítás az ülőfelületnél 40 - 81 cm-ig	S	S
Fokozatmentesen állítható, kettős artikulációs fejtámla	S	S
Bal oldali fix karfa	S	S
Megfordítható fejtámla tolokocsis pacienssek kezeléséhez	S	S
Széles háttámla - jelölje x-el	X	S
Keskeny háttámla gyermekfogászatokra - jelölje x-el	S	S
Puha ergonomikus varrásmentes kárpit	S	S
Biztonsági kapcsoló	S	S
Válasszon kárpit színt! 130-fekete, 121- sötétszürke, 137, 101 133, 123, 138, 103, 115, 135, 134, 136, 113, 106, 102-sötétkék	S	S
Orvosi konzol		
Orvosi konzol 5 instrument helyvel felsőkaros, vagy függőtömlős változatban	S	S
- 1db 6 funkció puszter,	S	S
- 1db fényes turbina előkészítés	S	S
- 1db fényes mikromotor LED világítással Anthos i-MMs (100 - 40.000 ford/perc, 5,3 Ncm)	S	S
3 orvos nevét lehet rögzíteni és hozzárendelni az egyéni beállításokat	S	S
Könnyen mozgó Crossover kar	S	S
Kézidarabok teljesítmény szabályozása 1 %-os lépésekben (mikromotor, turbina és opció depurátor)	S	S
Kézidarabok visszahívás gátlással rendelkeznek és leállítást követően kifújnak	S	S
Szilikon kézidarab alátét - leszerelhető, autoklavozható	S	S
Multifunkciós kezelőtábla részben érintő kapcsolókkal - fertőtleníthető kivételben	S	S
Nagyméretű műszertálcá A3-as méretben	S	S
Betegszék irányítás 4 irányban	S	S
Mikromotor forgásirány váltás	S	S
Programozható egyedi kezelési pozíciók lehetősége	S	S
Öblítő program kapcsolás	S	S
Kiszálló program kapcsolás	S	S
Mikromotor forgásirány váltás	S	S
Kézidarabok világításának ki-be kapcsolása	S	S
Pohártöltés	S	S
Üres szabadon beköthető kapcsoló, akár elektromos ajtónyitásra is alkalmas	S	S
Asszisztens oldal		
Asszisztens kar biztonsági kapcsolóval	S	S
"Comfort" multifunkciós vezérlőfelület érintő kapcsolókkal	S	S
Paciens szék vezérlés (4 funkció)	S	S
Öblítő program kapcsolás	S	S
Kiszálló program kapcsolás	S	S
Pohártöltés kapcsolás	S	S
Öblítőcsésze kapcsolás	S	S
Nyálszívó tömlő	S	S
Exhausztor tömlő - szárazüzemű, nagy teljesítményű elszívás	S	S
Két további instrument hely (puszter, vagy polimerizációs lámpa részére) opció	S	S

Öblítőegység

Páciens székhez rögzített kivitelű
 Porcelán öblítőcsésze (270°-ban fordítható)
 Multimédia kábel beépítés
 Melegvízes pohártöltés
 Pohártöltés szenzor érzékelővel
 Öblítőcsésze kapcsolás
 Levegős nyálszívó
 Exhaustor előkészítés
 Biztonsági kapcsoló

S S
 S S
 S S
 S S
 S S
 S S
 S S
 S S

Lábkapcsoló

Multifunkciós lábkapcsoló kézidarab és szék funkciók állítására
 Kézidarabok ki-be kapcsolása és folyamatos fordulatszám szabályozás
 Spray víz ki-be kapcsolása
 Lehetőség van öblítő és kiszállító program kapcsolására is
 Spray víz vagy levegő kapcsolás a turbina és a mikromotor részére (puszter funkció)

S S
 S S
 S S
 S S
 S S

Operációs lámpa

VENUS PLUS OP lámpa fokozatmentes fényerősség állítással 35.000 lux

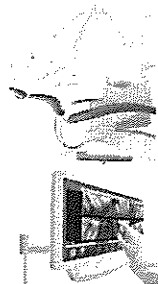
S S

Alapösszeállítás	8 030 880 Ft	8 030 880 Ft
	engedmény: 12%	963 706 Ft
		7 067 174 Ft

Anthos Classe A7 Plus kezelőegység**Opcionális kiegészítők**

Megnevezés	Bruttó listaár	Bruttó kedv. ár
Teljes érintőképernyős orvosi kezelőpult integrált USB és SD kártya csatlakozóval	324 480 Ft	0 Ft
Konfort kárpit árkülönbözete a páciens székhez (memóriás kivitel)	267 696 Ft	0 Ft
Konfort fejtámla árkülönbözete (nyomógombos kivitelű)	213 616 Ft	187 982 Ft
Nyomópedálos multifunkciós lábkapcsoló árkülönbözete	27 040 Ft	0 Ft
Power multifunkciós lábkapcsoló árkülönbözete	27 040 Ft	0 Ft
Vezeték nélküli multifunkciós lábkapcsoló árkülönbözete	240 656 Ft	0 Ft
Vezeték nélküli nyomópedálos multifunkciós lábkapcsoló árkülönbözete	267 696 Ft	0 Ft
6 funkciós fényes puszter árkülönbözete	94 640 Ft	0 Ft
ERGO 02 duplakaros asszisztensi kar árkülönbözete	73 008 Ft	0 Ft
ERGO 03 duplakaros asszisztensi kar árkülönbözete (állítható magasságú)	159 536 Ft	0 Ft
Pneumatikus fék árkülönbözete az orvosi tálca mozgathatóságához	64 896 Ft	0 Ft
Elektromosan behajtható öblítőcsésze és pohártartó árkülönbözete	94 640 Ft	0 Ft
Venus Plus-L LED OP lámpa árkülönbözete NO-TOUCH szenzorral 50.000 lux	324 480 Ft	285 542 Ft
Második fényes Midwest turbina tömlő komplett	262 288 Ft	0 Ft
Második Anthos fényes mikromotor i-MMr L (100-40.000 rpm / 3,3 Ncm) komplett	581 360 Ft	0 Ft
Második Anthos fényes mikromotor i-MMs (100-40.000 rpm / 5,3 Ncm) komplett	770 640 Ft	678 163 Ft
Második fényes i-MMs mikromotor esetén rendelhető implantációs peristalticus pumpa	532 688 Ft	468 765 Ft
T LED polimerizációs lámpa 2200 mW/cm ²	402 896 Ft	0 Ft
T LED polimerizációs lámpa 2200 mW/cm ² 6. instrumentként	446 160 Ft	0 Ft
Anthos P26 nem fényes piezo ultrahangos depurátor (4 fejjel) EMS kompatibilis	527 280 Ft	0 Ft
Anthos P27 fényes piezo ultrahangos depurátor (4 fejjel) EMS kompatibilis	635 440 Ft	559 187 Ft
Integrált apex lokator (csak a teljes érintőképernyős kezelő esetén)	321 776 Ft	0 Ft
Melegvíz a kézidarabokhoz	51 376 Ft	0 Ft
Asszimmetrikus dupla műszertálca a függőtömlős kivitelnél	156 832 Ft	0 Ft
Panoráma röntgenfilm néző a függőtömlős kivitelnél	116 272 Ft	0 Ft
6 funkciós nővéroldali puszter	200 096 Ft	0 Ft
T LED polimerizációs lámpa 2200 mW/cm ² nővéroldali	402 896 Ft	354 548 Ft
Nővéroldali műszertálca	62 192 Ft	0 Ft
Pohártöltés szenzor érzékelővel	93 730 Ft	0 Ft
Víz-levegő gyorscsatlakozó (külső készülékhez)	110 864 Ft	0 Ft
W.H.E - hálózati víz infekció az EN 1717 szabvány szerint	529 984 Ft	0 Ft
FLUSHING - Automatikus tömlő tisztításhoz tartó	108 160 Ft	0 Ft
BIOSTER-S Automatikus komplett fertőtlenítő rendszer	392 080 Ft	0 Ft
W.H.E és BIOSTER/FLUSHING komplett higiéniai rendszer	835 536 Ft	0 Ft
S.H.S. desztillált vizes rendszer	173 056 Ft	0 Ft
A.C.V.S.Automatikus tisztító rendszer a nyálszívó és exhaustor tömlőhöz	162 240 Ft	0 Ft
Cattani víz-levegő szétválasztó+amalgám szeparátor	311 771 Ft	274 359 Ft
Metasys szeparátor amalgám gyűjtővel	743 600 Ft	0 Ft
Dürr szeparátor amalgám gyűjtővel	797 680 Ft	0 Ft
Elektropneumatikus szelep központi vizes elszívás esetén	89 232 Ft	0 Ft
Színes betét az öblítőegység oldalán (csak az alap színskálából választható)	186 576 Ft	0 Ft
Színes betét az öblítőegység tetején a pohártöltésnél (csak az alap színskálából választható)	40 560 Ft	0 Ft

Jobb oldali karfa a betegszékhez
 HD Multimédia kábel beépítés
 ANTHOS ergonómikus orvosi szék S9
 ANTHOS ergonómikus orvosi szék S9 lábtartó gyűrűvel
 ANTHOS orvosi szék S7
 ANTHOS orvosi szék S7 lábtartó gyűrűvel
 ANTHOS nővér szék S8
 ANTHOS nővér szék S8 lábtartó gyűrűvel
 Magasító gyűrű az orvosi vagy nővérszékhez (100 mm)
 Integrált RX DC HyperSphere intraorális nagyfrekvenciás röntgen
 Zen-X röntgen digitalizáló 20 x 30 mm-es szenzorral + tartó
 Zen-X röntgen digitalizáló 24 x 34 mm-es szenzorral + tartó
 22" MEDICAL LED monitor 16/9 BARCO
 22" MEDICAL LED monitor 16/9 BARCO érintő képernyős
 Egykaros monitor tartó
 Dupla karos monitor tartó
 C-U2 integrált kamera modul orvosi kezelőpultra
 C-U2 integrált kamera modul nővér pultra
 C-U2 intraorális kamera kézidarab

102 752 Ft		0 Ft
78 416 Ft		0 Ft
392 080 Ft		0 Ft
421 824 Ft		0 Ft
219 024 Ft		0 Ft
248 768 Ft		0 Ft
189 280 Ft		0 Ft
219 024 Ft		0 Ft
21 632 Ft		0 Ft
1 987 440 Ft	x	1 748 947 Ft
1 595 360 Ft		0 Ft
1 730 560 Ft		0 Ft
511 056 Ft	x	449 729 Ft
673 296 Ft		0 Ft
240 656 Ft	x	211 777 Ft
297 440 Ft		0 Ft
519 168 Ft		0 Ft
519 168 Ft		0 Ft
784 160 Ft		0 Ft
		12 286 176 Ft

Vételár amely 12% kedvezményt tartalmaz: 12 286 176 Ft

A vételár tartalmazza a szállítást és üzembehelyezés költségeit!
 A közműkiakasztás költsége a vevőt terheli.

Az ajánlatban szereplő készülékekre 1 év garanciát vállalunk!

Az ajánlat érvényessége: 325 Ft/Euro árfolyamig 2019 április 10-ig.

Az árfolyam változásából adódó árváltoztatás jogát fentartjuk.

Szállítási határidő: A megrendéstől számított 5-6 héten belül

Remélem, hogy ajánlatom elnyeri tetszésüket és megrendelésükkel hozzánk fordulnak.

Üdvözlettel:

FRONTDENT KFT.
 1135 ORSZÁGBIRO U. 65.
 DEBRECEN, 4031 POSTAKERT U. 14.
 MISKOLC, 3525 TIZESHONVÉD U. 21/B
 SZEGED, 6723 FELSŐ-TISZA PART UT. 31-34.

 Ügyvezető igazgató

Budapest, 2019. március 22.

Budapest, 1135 Országbiro u. 65. Tel: +36 1 218 0245 Fax: +36 1 476 0761 | Sopron, 9400 Fűredi sétány 11. Tel./Fax: +36 99 508 293
 Debrecen, 4031 Postakert u. 14. Tel./Fax: +36 52 429 558 | Miskolc, 3525 Tizeshonvéd u. 21/b Tel./Fax: +36 46 428 229
 Szeged, 6723 Felső-Tisza part út 31-34. Tel./Fax: +36 62 651 021 | E-mail: info@frontdent.hu | Web: www.frontdent.hu

Árajánlattevő neve: Dentalcoop Plus Kft.
Címe: 9700, Szombathely, Sárvár u. 12.
Telefonszáma: +36209565480
Honlap: www.dentalcoopplus.hu
Dátum: 2019.03.21

ÁRAJÁNLAT

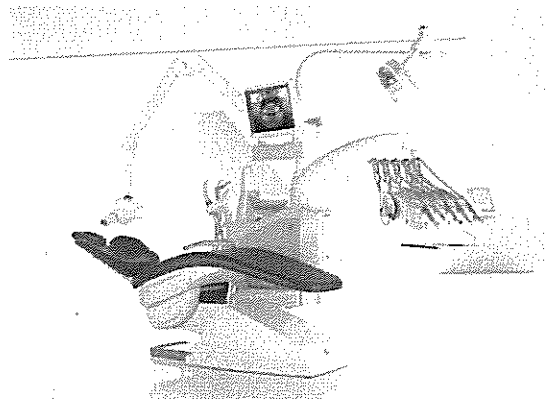
Ajánlatkérő:
Nagyvázsonyi Önkormányzat
8291 Nagyvázsony, Kinizsi utca 96.

Stern Weber S300 Continental kezelőegység **Br. 10.496.000,- Ft**
Felsőkaros kivitelben, székkal együtt mozgó vizes egységgel.

• **Programozható kezelőszék** (8 munkapozíció, 3 szerviz funkció), Trendelenburg mozgás, Atlaxis pneumatikus fejtámla, baloldali karfa, Szívásmelegsakítás vészhelyzet esetén.

• **Orvosi konzol felsőkaros kivitelben, Full Touch kijelző, 21 funkciós tasztatúra, 5+1 instrumentnek hely, instrument kiakasztó karral, automatikus chip air biztonsági rendszer, nagyméretű orvosi tálca, melegvizes spray applikáció**

- 1 db fényes turbinatömlő – 4 lyukú Midwest csatlakozással,
- 2 db szénkefementes Stern Weber fényes mikromotor (5.3 Ncm),
- 1 db 6 funkciós fényes fémházas puszter,
- 1 db Cefla SC-A3 fényes depurátor,
- 1 db perisztaltikus pumpa.

• **Multifunkcionális lábkapcsoló joystick-kel**

• **Asszisztens oldal:** 11 funkciós tasztatúra, (pohártöltő-, öblítő pozíció, kiszállás-pozíció... irányítható), eszköztartó tálca
2 db exhausztor tömlő
1 db T-LED polimerizációs lámpa

• **Vizesblokk a székkal együtt mozog, 160 fokban manuálisan beforgatható üveg köpöcsésze, Cattani szeparátor, meleg vizes pohártöltés**

• **Venus Plus L-LED operációs lámpa (50.000 Lux)**

• **1 db T8 gurulós szék**

• **BARCO 22" orvosi monitor, monitor-tartó kar, tápegység, kábelezés**

- MyRay RXDC Hypersphere intraorális röntgen a kezelőegységbe integrálva

A berendezés rendelkezik CE minősítéssel, megfelel a vonatkozó Európai Unió szabályoknak és irányelveknek. Az ajánlat tartalmaz betanítási, szállítási és üzembe helyezési költségeket.

Ajánlatunk 2019.05.30-ig, illetve 330 Ft/€ árfolyamig érvényes.

Bízunk abban, hogy ajánlatunk elnyerte tetszését, s várjuk mielőbbi jelentkezését.

Tisztelettel
Strem Patrícia
Dentalcoop Plus Kft.

J E L E N L É T I Í V

*amely készült Pula Község Önkormányzatának rendes, nyilvános képviselő-testületi ülésén
megjelentekről*

A testületi ülés időpontja:

2019. március 27. 17.00 óra testületi ülés

A testületi ülés helyszíne:

Pula, Faluház

Jelen vannak:

Szenger István Bálint, polgármester

.....
[Handwritten signature]

Holczer Balázs, alpolgármester

.....
[Handwritten signature]

Gettinger Szilvia, képviselő

.....
[Handwritten signature]

Piller Ferenc, képviselő

.....
[Handwritten signature]

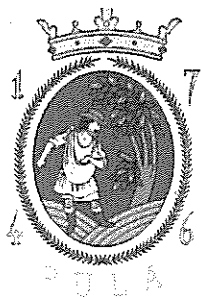
Állandó meghívottként tanácskozási joggal jelen vannak:

Szines Erna Eszter jegyző

.....
[Handwritten signature]

Dr. Cseh Balázs aljegyző, jkv.-vezető

.....
[Handwritten signature]

PULA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

8291 Pula, Fő u. 32.

Tel/Fax.: 36-88-505-400
pula@pula.hu

Pul/28-4/2019

Meghívott vendégek:

.....
.....
.....
.....
.....

Lakosság részéről megjelent: ...1... fő